

naručitelj:	GRAD SUPETAR Vlačica 5, 21 400 Supetar
dokument:	Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje 2017. – 2022. godine
oznaka dokumenta:	RN-7/2017-ZP
verzija dokumenta:	<i>Ver.2 – Konačni prijedlog Plana</i>
datum izrade:	<i>ožujak, 2018.</i>
ovlaštenik:	Fidon d.o.o. Ulica grada Vukovara 271/V, 10000 Zagreb
voditelj izrade:	mr.sc. Zlatko Perović, dipl.ing.pom.
suradnici:	mr.sc. Anita Erdelez, dipl.ing.građ. Andrino Petković, dipl.ing.građ.
direktor:	Andrino Petković, dipl.ing.građ.

Sadržaj:

1. UVOD.....	3
2. ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA GOSPODARENJE OTPADOM.....	5
3. NAČELA I CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM	11
3.1. NAČELA GOSPODARENJA	11
3.2. RED PRVENSTVA GOSPODARENJA OTPADOM.....	11
3.3. NAČIN GOSPODARENJA OTPADOM	12
3.4. CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM	12
4. OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U GOSPODARENJU OTPADOM	17
5. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA SUPETRA	21
5.1. OSNOVNI PODACI O GRADU SUPETRU	21
5.2. PROMET	22
5.3. NASELJA I STANOVNIŠTVO	23
5.4. GOSPODARSKE DJELATNOSTI.....	23
5.5. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE.....	24
5.6. EKOLOŠKA MREŽA.....	25
6. ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U SUSTAVU GOSPODARENJA OTPADOM UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA.....	26
6.1. GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM.....	26
6.2. GOSPODARENJE MIJEŠANIM KOMUNALNIM OTPADOM	27
6.3. GOSPODARENJE BIORAZGRADIVIM KOMUNALNIM OTPADOM.....	28
6.4. GOSPODARENJE OTPADNIM PAPIROM, METALOM, STAKLOM, PLASTIKOM, TEKSTILOM TE GLOMAZNIM OTPADOM.....	28
6.5. GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA	29
6.6. GOSPODARENJE PROIZVODNIM OTPADOM.....	30
6.7. PRIKUPLJANJE I ODVOZ OTPADA	30
6.8. PROVEDENE IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI	31
6.9. SPRJEČAVANJE ODBACIVANJA OTPADA U OKOLIŠ	32
6.10. OCJENA STANJA I POTREBA.....	32
6.11. CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM ZA GRAD SUPETAR	33
7. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA	34
7.1. KOLIČINE PROIZVEDENOG KOMUNALNOG OTPADA	34
7.2. POSTOJEĆE STANJE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA.....	37
7.3. ODLAGANJE KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA.....	38
7.4. PROCJENA SASTAVA I KOLIČINA KOMUNALNOG OTPADA – POSTOJEĆE STANJE	39
7.5. PROCJENA SASTAVA I KOLIČINA KOMUNALNOG OTPADA ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE	41
8. PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA	47
9. PODACI O LOKACIJAMA ONEČIŠĆENIM OTPADOM I NJHOVOM UKLANJANJU	51

10. MJERE POTREBNE ZA OSTVARENJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA	56
11. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA.....	61
12. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA.....	64
13. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA	66
14. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA	70
15. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM	73
15.1. ORGANIZACIJSKI ASPEKT PROVEDBE MJERA	73
15.2. IZVORI FINACIRANJA TROŠKOVA PROVEDBE MJERA	76
15.3. VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA.....	79
16. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA	80
17. PRILOZI	82
17.1. PREGLED POSTUPAKA OBRADJE OTPADA	82
17.2. POPIS OTPADA NA RECIKLAŽNOM DVORIŠTU	84
17.3. POPIS KRATICA	86
17.4. POJMOVI KOJI SE KORISTE U GOSPODARENJU OTPADOM (I)	87
17.5. POJMOVI KOJI SE KORISTE U GOSPODARENJU OTPADOM (II)	92

1. UVOD

Gospodarenje otpadom jedno je od najzahtjevnijih i najkompleksnijih područja zaštite okoliša kako organizacijski tako i infrastrukturno. Obuhvaća skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada i njegovih štetnih utjecaja na okoliš, skupljanje, prijevoz, obradu, te nadzor nad tim djelatnostima kao i nadzor i mjere vezane za usklađivanje i zatvaranje odlagališta.

Kako bi se učinkovito implementirale zakonske propisane obveze odnosno primijenila i ostvarila politika i ciljevi gospodarenja otpadom te uspostavio cjelovit i održiv sustav gospodarenja otpadom, ključno je kreirati kvalitetan planski okvir s jasno definiranim mjerama i aktivnostima.

Okvir za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom s jasno propisanim obavezama dionika i mehanizmima kontrole, postavljen je donošenjem Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“ br. 94/13, 73/17) (u daljnjem tekstu ZOGO). Navedenim se zakonom područje upravljanja tokovima otpada u RH usklađuje s europskom pravnom stečevinom, što znači usvajanje europskih standarda u cjelokupnom području gospodarenja otpadom.

ZOGO također propisuje obvezu izrade plana gospodarenja otpadom jedinica lokalne samouprave (JLS) i minimalni sadržaj podataka i informacija. Donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi.

Plan gospodarenja otpadom JLS donosi predstavničko tijelo JLS koje je dužno ishoditi prethodnu suglasnost od upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša o usklađenosti prijedloga plana s odredbama ZOGO, provedbenim propisima i nacionalnom Planom gospodarenja otpadom.

Nacrt plana JLS objavljuje se putem medija sa svrhom pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. Posredstvom medija JLS izvješćuje javnost o mjestu na kojem je nacrt plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje 2017. – 2022. godine temeljni je dokument koji ima za cilj uspostavu cjelovitog sustava održivog gospodarenja otpadom na administrativnom području Grada Supetra. Plan je izrađen na temelju postojećih dokumenata Grada Supetra¹, ZOGO i ostalih važećih propisa koji se odnose na gospodarenje otpadom.

Od postojećih dokumenata valja istaknuti Plan gospodarenja Grada Supetra za razdoblje 2013. – 2019. godine, usklađen s tada važećim Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine.

Aktualni Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine donesen je u siječnju 2017. godine. Kako bi se osigurala lakša i brža provedba i praćenje Plana

¹ U prvom redu Plana gospodarenja Grada Supetra za razdoblje 2013. – 2019. godine

na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, te omogućilo bolje korištenje EU sredstava osiguranih za provođenje mjera za gospodarenje otpadom, u svibnju 2017. godine Vlada RH donijela je Odluku o implementaciju Plana gospodarenja otpadom RH 2017. - 2022. godine kojom su dodatno razrađene potrebne aktivnosti i rokovi za realizaciju mjera određenih nacionalnim planom. Na istoj sjednici Vlade RH donesena je i Uredba o komunalnom otpadu (NN 50/17) kojom je propisan sadržaj odluke o načinu pružanja javne usluge, način gospodarenja komunalnim otpadom u vezi s javnom uslugom prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, problematičnog otpada i krupnog (glomaznog) otpada, prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, način izračuna granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja, način i uvjeti određivanja i obračuna naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

U usmjeravanju izrade ovog plana, Naručitelj je koristio smjernice i preporuke Europske Komisije, ZOGO i provedbene propise te nacionalni plan. U izradi su korišteni službeni podaci različitih nacionalnih institucija, podaci dionika u gospodarenju otpadom na području ovog plana, a konzultirani su i brojni stručni izvori i primjeri dobre prakse.

Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra ima važnu ulogu u uspostavi održivog sustava gospodarenja otpadom na razini grada, a sve u skladu s obvezama koje proizlaze iz postojeće zakonske regulative te donesenih državnih i lokalnih planskih dokumenata.

Sukladno odredbama ZOGO, Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra obuhvaća sve zakonski propisane elemente:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

2. ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA GOSPODARENJE OTPADOM

Zakonodavni okvir za gospodarenje otpadom u Republici Hrvatskoj čine:

- **Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske** (NN 130/05),
- **Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.–2022. godine** (NN 3/17),
- **Zakon o održivom gospodarenju otpadom** (NN 94/13, 73/17) s pratećim propisima.

Strategija predstavlja sastavni dio **Nacionalne strategije zaštite okoliša (NN 46/02)**. **Strategijom gospodarenja otpadom** se uređuje gospodarenje različitim vrstama otpada na teritoriju RH, od njegova nastanka do konačnog odlaganja, s osnovnim ciljem ostvarivanja i održavanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će biti ustrojen prema suvremenim europskim standardima i zahtjevima, a sa svrhom da se maksimalno izbjegne, odnosno smanji nastajanje otpada, smanji na najmanju moguću mjeru nepovoljni utjecaj otpada na ljudsko zdravlje, okoliš i klimu, te da se cjelokupno gospodarenje otpadom uskladi s načelima održivog razvoja. Strategija postavlja strateške ciljeve koji se ostvaruju, između ostalog, i provođenjem planova gospodarenja otpadom na različitim razinama.

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj osnovni je dokument gospodarenja otpadom u RH za razdoblje 2017.–2022. godine. Plan je sukladan Okvirnoj direktivi o otpadu. Njime se uređuje dostizanje ciljeva u pogledu odvojenog prikupljanja i recikliranja sastavnih dijelova komunalnog otpada, sastavni dio je Plan sprječavanja nastanka otpada, uvode se mjere za odvojeno prikupljanje na izvoru, selektiranje otpada i poticanje kompostiranja otpada u kućanstvu i na lokalnoj razini. Neke od najznačajnijih mjera su poticanje odvojenog sakupljanja papira, kartona, metala, stakla, plastike i biootpada, odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu, uvođenje stimulativnih mjera pri naplati javne usluge prikupljanja komunalnog otpada prema sastavu i količini, uvođenje naknade za odlaganje komunalnog otpada, poticanje kućnog i komunalnog kompostiranja, izgradnja sortirnica, informatička potpora praćenju tokova otpada i niz edukativno-informativnih mjera.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) temelji se na uvažavanju načela zaštite okoliša propisanih **Zakonom o zaštiti okoliša** (NN 80/13, 78/15) i pravnom stečevinom Europske unije, načelima međunarodnog prava zaštite okoliša te znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke. ZOGO utvrđuje mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš tako da se njegove količine u nastanku i/ili proizvodnji smanjuju te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Odredbe ZOGO utvrđuju sustav gospodarenja otpadom, uključujući red prvenstva, načela, ciljeve i način gospodarenja otpadom, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom te nadležnosti i obveze pri tome, potom lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom.

Kako bi se definiralo smjer održivog gospodarenja otpadom, postavljeni su sljedeći ciljevi, usklađeni s EU politikom gospodarenja otpadom:

<p>DIREKTIVA 2008/98/EZ EUROPSKOGA PARLAMENTA I VIJEĆA O OTPADU I UKIDANJU ODREĐENIH DIREKTIVA (SL L 312, 22. 11. 2008.)</p>	<p>ZAKON O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)</p>
<p>Uspostava sustava za primarno odvajanje biootpada - ROK 2013. godina.</p>	<p>Članak 56. (1) Osoba koja je aktima donesenim temeljem ovoga Zakona ovlaštena gospodariti biootpadom, te jedinica lokalne samouprave dužni su u dokumentima koje donose temeljem ovoga Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.</p>
<p>Uspostava sustava za primarno odvajanje - odvojeno sakupljanje na mjestu nastanka: papir, metal, plastika istaklo, tekstil, EE otpad, vozila, otpadne gume, građevni medicinski - ROK 2015. godina.</p>	<p>Članak 54. (2) Do 1. siječnja 2015. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika i staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpadnatekstil i obuća i medicinski otpad.</p>
<p>Priprema (pogoni) za ponovnu uporabu i recikliranje: papir, metal, plastika i staklo (50% od ukupne mase) neopasni građevni otpad (70% od ukupne mase) – ROK 2015. godina</p>	<p>Članak 55. (1) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a pomogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada. (2) Do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada, isključujući materijal iz prirode utvrđen ključnim brojem 17 05 04 – zemlja i kamenje koji nisu navedeni pod 17 05 03, u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.</p>
<p>DIREKTIVA VIJEĆA 1999/31/EZ O ODLAGANJU OTPADA (SL L 182, 16. 7. 1999.)</p>	<p>ZAKON O ODRŽIVOM GOSPODARENJU OTPADOM (NN 94/13, 73/17)</p>
<p>Smanjenja udjela odlaganja biorazgradivog otpada, do 31. prosinca 2020. godine prema sljedećoj dinamici: -75 % ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini do 31. prosinca 2013., - 50 % ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini do 31. prosinca 2016., - 35 % ukupne količine (po masi) biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini do 31. prosinca 2020.</p>	<p>Članak 24. (1) Najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se godišnje smije odložiti na svim odlagalištima i neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj u odnosu na masu biorazgradivog komunalnog otpada proizvedenog u 1997. godini iznosi: 1. 75 %, odnosno 567.131 tona do 31. prosinca 2013. 2. 50 %, odnosno 378.088 tona do 31. prosinca 2016. 3. 35 %, odnosno 264.661 tona do 31. prosinca 2020.</p>
<p>Sanacija postojeće odlagališta otpada do 31. prosinca 2018. godine.</p>	<p>Članak 25. (1) Najveća dopuštena masa otpada koja se godišnje odlaže na svim neusklađenim odlagalištima u Republici Hrvatskoj iznosi: 1. 1.710.000 tona do 31. prosinca 2013. 2. 1.410.000 tona do 31. prosinca 2014.</p>

	<p>3. 1.210.000 tona do 31. prosinca 2015. 4. 1.010.000 tona do 31. prosinca 2016. 5. 800.000 tona do 31. prosinca 2017. (2) Zabranjeno je odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.</p>
--	---

U tablici 2-1. navedeni su ostali propisi iz područja gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj.

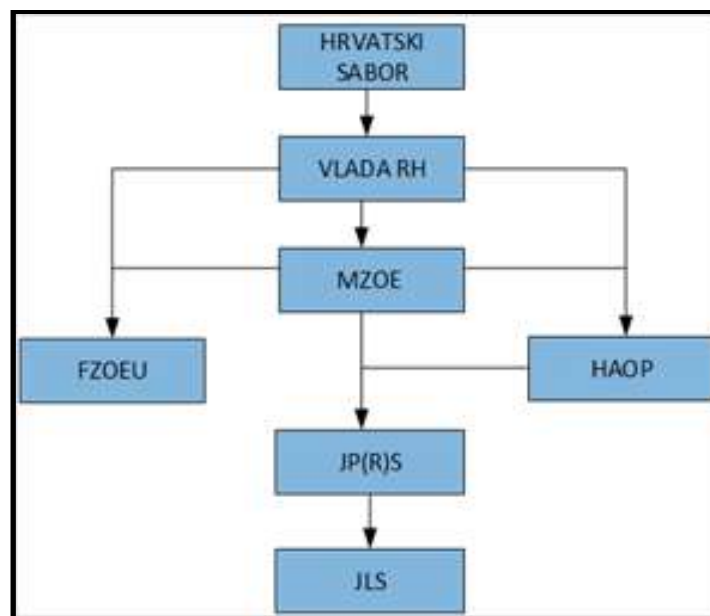
Tablica 2-1. Pravilnici i uredbe iz područja gospodarenja otpadom važeći na dan 31.12.2017.

Naziv pravilnika/uredbe	Broj Narodnih novina u kojima je objavljen pravilnik/uredba
Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom	50/17
Pravilnik o gospodarenju otpadom	117/17
Pravilnik o katalogu otpada	90/15
Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada	114/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima	124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13
Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima	105/15
Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima	115/15
Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima	112/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima	125/15, 90/16
Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom	50/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom	42/14, 48/14, 107/14, 139/14
Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom	99/15
Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest	69/16
Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi	38/08
Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina	128/08
Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida	117/14
Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima	103/14
Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom	97/15
Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu	88/15
Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama	113/16
Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada	117/14
Pravilnik o termičkoj obradi otpada	75/16
Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije	6/14

Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) je propisan sadržaj odluke o načinu pružanja javne usluge, način gospodarenja komunalnim otpadom u vezi s javnom uslugom prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila, problematičnog otpada i krupnog (glomaznog) otpada, prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, način izračuna granične količine miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja, način i uvjeti određivanja i obračuna naknade za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom i način obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

Nadležnosti u gospodarenju otpadom u RH propisane su Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (Slika 2-1).

Hrvatski sabor predstavničko je tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u RH. Uloga Sabora je donošenje odgovarajućeg zakonodavstva i nacionalnih strategija, jedna od kojih je i Strategija gospodarenja otpadom. Radna tijela Hrvatskoga sabora su odbori i povjerenstva koja raspravljaju o prijedlozima i poticajima za donošenje zakona i drugih akata, te o drugim pitanjima iz djelokruga Sabora, prate rad Vlade i drugih tijela i ustanova čiji rad nadzire Sabor sukladno Ustavu i zakonu, raspravlja o izvješćima tijela i ustanova koja ona temeljem zakona podnose Saboru, te nakon rasprave utvrđuju prijedloge akata i o tome izvješćuju Sabor.

Slika 2-1. Institucionalni okvir gospodarenja otpadom u RH

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada i Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u RH u skladu s Ustavom i zakonima. Ona donosi nacionalni plan gospodarenja otpadom i provedbene propise (uredbe), usvaja Izvješće o stanju okoliša, predlaže Saboru odgovarajuće zakonodavstvo i strategije, te utvrđuje obvezujuće lokacije građevina u sustavu gospodarenja otpadom.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) jedno je od tijela državne uprave koje je u sektoru otpada nadležno za pripremu zakonodavstva, pripremu strategije i plana gospodarenja otpadom RH, predlaganje Izvješća o stanju okoliša, odobravanje zahvata koji se temelje na procjenama utjecaja na okoliš, izdavanje dozvola za gospodarenje opasnim otpadom i termičku obradu otpada, te koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, provedbu mjera gospodarenja opasnim otpadom, te vrši inspekciju i nadzor provedbe zakona i propisa i nadzor nad radom provedbenih tijela.

Provedbena tijela na državnoj razini su Hrvatska agencija za okoliš i prirodu i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) je javna ustanova osnovana odlukom Vlade Republike Hrvatske sa svrhom prikupljanja i objedinjavanja podataka i informacija o okolišu i prirodi, osiguravanja i praćenja provedbe politike zaštite okoliša i prirode, održivog razvitka te obavljanja stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša i prirode. Vezano za područje gospodarenja otpadom, HAOP osigurava informacije o otpadu u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima. Prikuplja, objedinjava i obrađuje podatke o otpadu, osigurava i omogućuje pristup informacijama i podacima o otpadu. Razvija i koordinira informacijski sustav gospodarenja otpadom, utemeljuje i održava referentni centar s bazama podataka važnim za praćenje stanja u području gospodarenja otpadom, razvija postupke za obradu prikupljenih podataka i njihovu evaluaciju (modeliranje, predikacije i vizualizacija), razvija indikatore za praćenje stanja okoliša, priprema Izvješće o stanju okoliša i druga tematska izvješća o stanju u sektoru otpada. Suraduje s pravnim i fizičkim osobama, međunarodnim tijelima, institucijama i udrugama na izradi i realizaciji projekta i programa u sektoru otpada te provodi koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje o provedbi Direktive 2008/98/EZ i ostalih propisa Europske unije iz područja gospodarenja otpadom.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) središnje je mjesto prikupljanja i ulaganja izvanproračunskih sredstava u programe i projekte zaštite okoliša i prirode, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. U sustavu upravljanja i kontrole korištenja strukturnih instrumenata EU u RH, Fond ima ulogu Posredničkog tijela 2 za pojedine specifične ciljeve iz područja zaštite okoliša i održivosti resursa, klimatskih promjena, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Iz područja gospodarenja otpadom u nadležnosti Fonda su naknade za gospodarenje posebnim kategorijama otpada i rad sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada, poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada, naknade za odlaganje komunalnog otpada, naknade za odlaganje građevnog otpada.

Jedinice područne (regionalne) samouprave (JP(R)S) (županijske vlasti i Grad Zagreb) odgovorne su za pripremu izvještaja o provedbi nacionalnog plana i lokalnih planova gospodarenja otpadom, te dostavu istih HAOP-u. Na svom području dužne su osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom, određuju lokacije za građevine gospodarenja otpadom u županijskim prostornim planovima, pravodobno i bez naknade osiguravaju podatke iz svoje nadležnosti i druge podatke koji su potrebni za vođenje informacijskog sustava. Izdaju dozvole za gospodarenje neopasnim otpadom, izuzev dozvola za postupke termičke obrade otpada, osiguravaju uvjete i provedbu mjera za gospodarenje neopasnim otpadom.

U **jedinicama lokalne samouprave (JLS)** (općine i gradovi, uključujući Grad Zagreb) poslove vezane za gospodarenje otpadom obavljaju različita upravna tijela, najčešće nadležni upravni odjeli. Oni usvajaju lokalne planove gospodarenja otpadom i određuju lokacije u prostornim planovima, provode mjere za gospodarenje komunalnim otpadom, te osiguravaju podatke iz područja gospodarenja otpadom.

Jedinice lokalne samouprave dužne su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom. Više jedinica lokalne samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Djelatnosti gospodarenja otpadom mogu obavljati sve **pravne i fizičke osobe-obrtnici** koji zadovoljavaju uvjete propisane Zakonom koje mogu biti privatni subjekti.

Stručnjaci, savjetodavne tvrtke, stručne organizacije i udruženja provode aktivnosti koje unapređuju praksu, svijest, osviještenost i potiču sudjelovanje u pitanjima zaštite okoliša, uključujući pitanja gospodarenja otpadom.

Znanstvena i sveučilišna zajednica potiče i promovira principe održivog razvoja, zadužena za jačanje svijesti o pitanjima zaštite okoliša kroz predavanja i radionice, razvoj stručnih znanja, ali i generičkih lako prenosivih vještina, važnih kako za studente, tako i za buduće stručnjake u području gospodarenja otpadom.

Civilni sektor provodi neformalne obrazovne programe, pronalazi i analizira ponuđene informacije i činjenice, zastupa javne interese, zadržava nepristranost u širenju informacija široj javnosti, surađuje s javnim tijelima u poticanju sudjelovanja javnosti u pitanjima zaštite okoliša, itd.

Šira javnost (potrošači) odlučuju o tome što i kako kupuju, te time kreiraju politiku sprječavanja nastanka otpada.

3. NAČELA I CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM

3.1. NAČELA GOSPODARENJA

Gospodarenje otpadom temelji se na uvažavanju načela zaštite okoliša propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita okoliša i pravnom stečevinom Europske unije, načelima međunarodnog prava zaštite okoliša te znanstvenih spoznaja, najbolje svjetske prakse i pravila struke, a osobito na sljedećim načelima:

1. „načelo onečišćivač plaća“ – proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad;
2. „načelo blizine“ – obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš;
3. „načelo samodostatnosti“ – gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada;
4. „načelo sljedivosti“ – utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

Proizvođač proizvoda od kojeg nastaje otpad, odnosno proizvođač otpada snosi troškove gospodarenja tim otpadom.

3.2. RED PRVENSTVA GOSPODARENJA OTPADOM

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to:

1. sprječavanje nastanka otpada,
2. priprema za ponovnu uporabu,
3. recikliranje,
4. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
5. zbrinjavanje otpada.

Slika 3.2-1. Red prvenstva gospodarenja otpadom

3.3. NAČIN GOSPODARENJA OTPADOM

Gospodarenje otpadom provodi se na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš, a osobito kako bi se izbjeglo sljedeće:

1. rizik od onečišćenja mora, voda, tla i zraka te ugrožavanja biološke raznolikosti,
2. pojava neugode uzorkovane bukom i/ili mirisom,
3. štetan utjecaj na područja kulturno-povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti te drugih vrijednosti koje su od posebnog interesa,
4. nastajanje eksplozije ili požara.

Gospodarenjem otpadom mora se osigurati da otpad koji preostaje nakon postupaka obrade i koji se zbrinjava odlaganjem ne predstavlja opasnost za buduće generacije.

3.4. CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM

Strategijom gospodarenja otpadom RH utvrđeni su sljedeći strateški ciljevi gospodarenja otpadom:

1. izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetska oporabu otpada;
2. razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (Izbjegavanje – Vrednovanje – Odlaganje) – stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava;
3. smanjivanje rizika od otpada;
4. doprinos zaposlenosti u Hrvatskoj;
5. edukacija upravnih struktura, stručnjaka i javnosti za rješavanje problema gospodarenja otpadom.

Strategijom su utvrđeni kvantitativni ciljevi koji određuju dinamiku ostvarivanja strateških ciljeva, prikazani su sljedećim tabelama. Rokovi su utvrđeni s pretpostavljenim vremenskim pomacima u odnosu na regulativu EU.

Tablica 3.4-1. Kvantitativni ciljevi za količine otpada

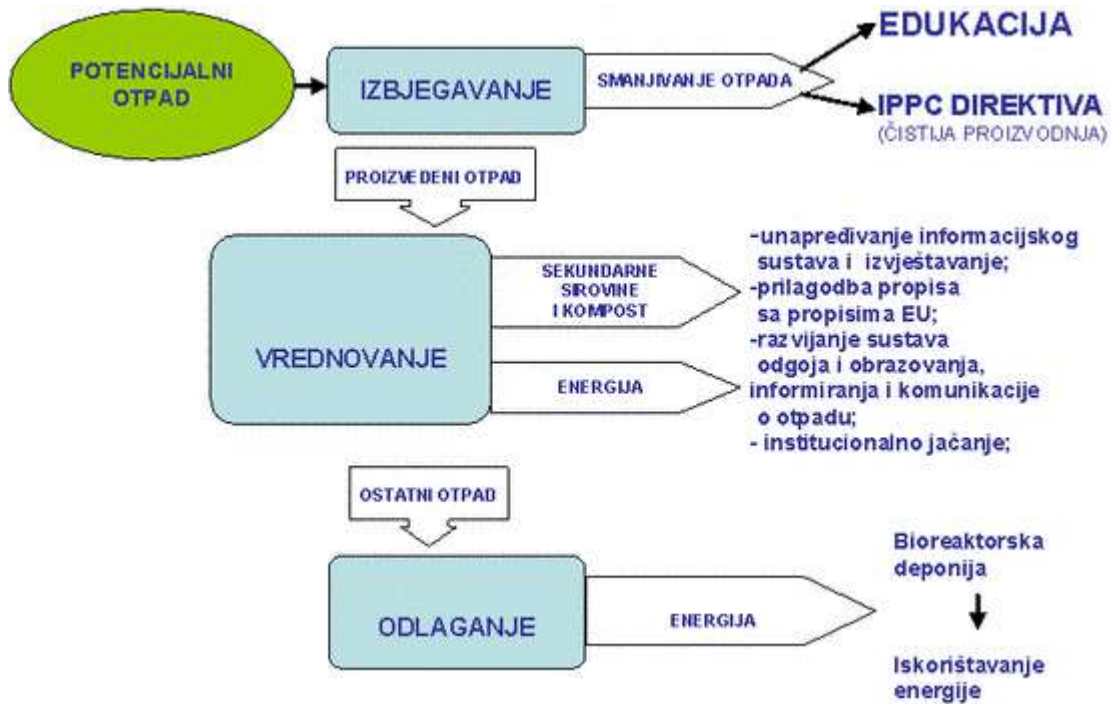
Ciljevi	Udio (%) / godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Stanovništvo obuhvaćeno organiziranim skupljanjem komunalnog otpada	80	85	90	95	99
Količina odvojeno skupljenog i recikliranoga komunalnog otpada	6	8	12	18	25
Količina obrađenoga komunalnog otpada	2	10	20	25	30
Količina odloženoga komunalnog otpada	95	80	68	58	45
Količina odloženoga biorazgradivog komunalnog otpada od količine proizvedene 1995.	95	85	75	55	35

Tablica 3.4-2. Kvantitativni ciljevi za odlagališta otpada

Ciljevi	Godina				
	2005.	2010.	2015.	2020.	2025.
Regionalni centri za gospodarenje otpadom	0	1-2	2-3	3	4
Županijski centri za gospodarenje otpadom	0	3-7	7-10	10-14	14-21
Službena odlagališta *)	187	100	50	30	14-21
Udio saniranih odlagališta (% od broja ustanovljenog za 2000.)	5	65	75	85	100

Tablica 3.4-3. Kvote uporabe i recikliranja nekih vrsta otpada

Otpad	Rok	Kvota (% težine)	
		oporaba	recikliranje
Ambalažni otpad	2010.	50 – 60	25 – 45
	2015.	65	55 – 60
Otpadna vozila	2015.	85	80
	2025.	95	85
e-otpad 4 kg/stan/god	2015.	70 – 80	50 – 80
Otpadne gume vozila	2010	70 – 80	60 – 70
	2015	90	70
Otpadna ulja	2010	90	-

Slika 3.4-1. Koncept gospodarenja otpadom - IVO
(prema Strategiji gospodarenja otpadom RH)

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. do 2022. godine (NN 3/17) određuje i usmjerava gospodarenje otpadom na području RH. Na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom, određuju se mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i drugih postupaka uporabe i zbrinjavanja otpada.

Temeljem ocjene postojećeg stanja u gospodarenju otpadom i obveza koje RH mora postići sukladno EU i nacionalnom zakonodavstvu, Planom su definirani ciljevi koji se moraju dostići do 2022. godine (vidi tablicu 3.4-4).

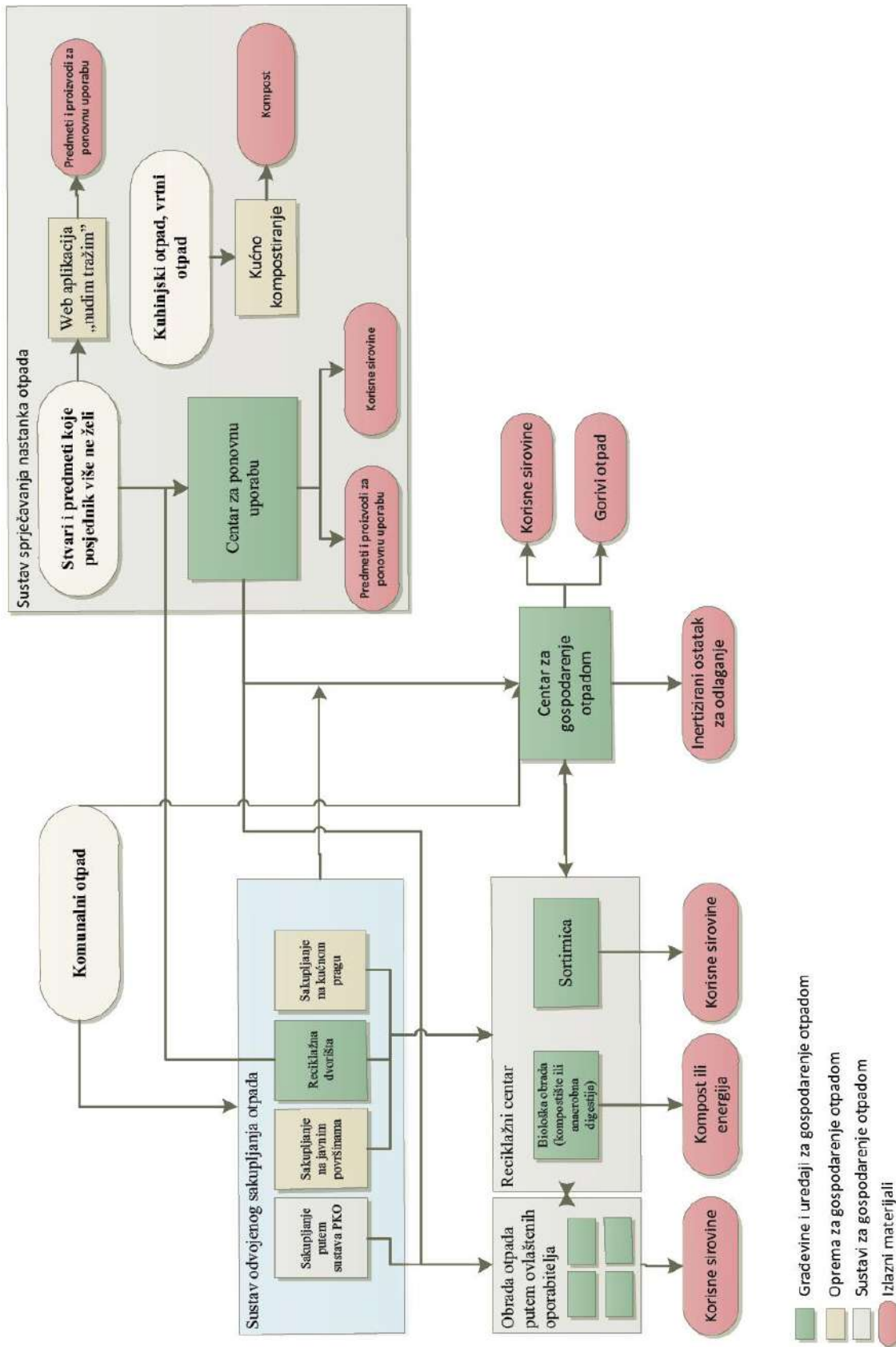
Preduvjeti za ostvarenje navedenih ciljeva definirani su člankom 28. ZOGO kojim su propisane obveze jedinica lokalne samouprave.

Tablica 3.4-4. Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu

1.	Unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom	Cilj 1.1.	Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%
		Cilj 1.2.	Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)
		Cilj 1.3.	Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada
		Cilj 1.4.	Odložiti na odlagalište manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada
2.	Unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada	Cilj 2.1.	Odvojeno prikupiti 75% mase proizvedenog građevnog otpada
		Cilj 2.2.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
		Cilj 2.3.	Unaprijediti sustav gospodarenja otpadnom ambalažom
		Cilj 2.4.	Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom
		Cilj 2.5.	Uspostaviti sustav gospodarenja otpadnim brodovima, podrtinama i potonulim stvarima na morskom dnu
		Cilj 2.6.	Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada
3.	Unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom		
4.	Sanirati lokacije onečišćene otpadom		
5.	Kontrolirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti		
6.	Unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom		
7.	Unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom		
8.	Unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom		

Prema Procjeni ukupnih količina nastajanja komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada od 2015. do 2030. godine (HAOP, 2015), očekuje se blagi rast količina komunalnog otpada do 2030. godine. S trenutnih 1.650.000 t/god, u 2030. godini predviđa se proizvodnja oko 2.000.000 tona komunalnog otpada.

No kako bi zaustavili trend rasta proizvedenog komunalnog otpada, povećali stupanj odvojenog prikupljanja i recikliranja te smanjili udio odloženog biorazgradivog otpada potrebno je uspostaviti sustav gospodarenja komunalnim otpadom koji potiče sprječavanje nastanka otpada, odvajanje otpada na mjestu nastanka i sadrži infrastrukturu koja omogućuje ispunjavanje ciljeva i gospodarenje otpadom sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom.

Slika 3.4-2. Slika sustava gospodarenja komunalnim otpadom
(izvor: Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine)

4. OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U GOSPODARENJU OTPADOM

Jedinica lokalne samouprave (JLS) dužna je na svom području osigurati uvjete i provedbu mjera gospodarenja otpadom definiranih Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (članak 28):

- osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada,
- osigurati odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- osigurati sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ovom Zakonu te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- osigurati provedbu Plana gospodarenja otpadom RH,
- osigurati donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave,
- osigurati provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području i
- osigurati mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Osiguravanje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada, i biorazgradivog komunalnog otpada JLS je dužna osigurati provedbu prethodno nabrojanih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada. Ako to ne osigura, JLS čini zakonski prekršaj iz članka 169. stavak 1. toč.4 za koji je Zakonom propisana novčana kazna.

JLS je obveznik plaćanja poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na njenom području, dužna je o svom trošku osigurati godišnje provedbu izobrazno – informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području te uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

JLS dužna je dostavljati godišnje izvješće o provedbi Plana jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu. Ukoliko izvješće ne dostavi u navedenom roku JLS čini prekršaj iz članka 169. stavak 1. toč. 1. Zakona, za koji je propisana novčana kazna.

Javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje tog otpada na određenom području pružanja usluge putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.

Lokalne samouprave dužne su donijeti odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži:

1. Kriterij obračuna količine otpada,
2. Standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
3. Najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
4. Obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
5. Područje pružanja javne usluge,
6. Odredbe propisane uredbom Vlade o načinu gospodarenja komunalnim otpadom,

7. Opće uvjete ugovora s korisnicima.

Osiguravanje odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada JLS je dužna izvršavati odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području;
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini;
- obavještanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila;
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

JLS je bila dužna osigurati ispunjenje navedenih obveza u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Zakona.

JLS je dužna sudjelovati u sustavima **sakupljanja posebnih kategorija otpada** sukladno posebnim propisima kojima se uređuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada. Ukoliko to ne čini JLS čini zakonski prekršaj iz članka 169. stavak 1. toč. 3. za koji je propisana novčana kazna.

JLS je dužna u dokumentima koje donosi temeljem Zakona osigurati odvojeno prikupljanje biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

JLS koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području, a u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište, osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Nadalje, JLS je dužna osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice, omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Sukladno načelu blizine, JLS dužna je **osigurati obradu** (postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja) prikupljenog otpada **u najbližoj** odgovarajućoj građevini ili uređaju, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš.

Osiguranje sprječavanja odbacivanja i uklanjanje otpada iz okoliša JLS mora osigurati **sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada te uklanjanje** tako odbačenog otpada osiguranjem i provođenjem sljedećih mjera:

- uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,

- provođenje redovnog godišnjeg nadzora područja JLS radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
- provođenje drugih mjera sukladno odlukama JLS o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.

Osiguranje provedbe plana

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske predstavlja strateški planski dokument najviše razine koji određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom koje ZOGO određuje, kao i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja otpadom, određuje mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i mjere drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru pod suverenitetom Republike Hrvatske.

Po donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, jedinice lokalne samouprave dužne su, u okvirima svojih ovlasti, organizirati provedbu mjera propisanih Planom. O provedenim mjerama propisanih Planom, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, te ga objavljuje u svom službenom glasilu.

Osiguranje donošenja i provedbe plana gospodarenja otpadom JLS

Temeljem članka 21., JLS su obvezne donijeti svoje Planove gospodarenja otpadom za određeni period primjene (6 godina). JLS je dužna za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinicepodručne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Ukoliko je prijedlog Plana gospodarenja otpadom usklađen s odredbama ZOGO, nadležno upravno tijelo izdaje prethodnusuglasnost.

Sukladno članku 22. istog zakona, nacrt Plana gospodarenja otpadom JLS objavljuje se radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. JLS izvješćuju javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo JLS te se isti objavljuje u službenom glasilu JLS.

U okvirima uloge lokalne samouprave, Planovi gospodarenja otpadom imaju ključnu ulogu u uspostavi, po pravilima, održivog gospodarenja otpadom. Njihova je glavna svrha dati pregled tokova otpada imogućnosti postupanja s njim. Podrobnije, njihov je cilj pružiti okvir za planiranje te osigurati:

- usklađivanje s politikom i ciljevima gospodarenja otpadom – planovi gospodarenja otpadom, nacionalni kao i lokalni/regionalni, važni su instrumenti koji doprinose primjeni i ostvarivanju politika i ciljeva gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini te na razini Europske unije,

- pregled karakteristika otpada i dostatnog kapaciteta za gospodarenje otpadom – planovi gospodarenja otpadom pružaju pregled tokova otpada i količina kojima je potrebno gospodariti, nadalje, osiguravaju usklađivanje kapaciteta, načina skupljanja te postupanje s otpadom kojim se mora gospodariti,
- kontrolu tehnoloških mjera – karakteristike otpada određuju koje tehnološke mjere treba koristiti za eliminiranje ili smanjenje određenih vrsta otpada,
- pregled ekonomičnosti i potreba za ulaganjima – planovi gospodarenja otpadom omogućavaju navođenje financijskih zahtjeva za skupljanje, obradu otpada, itd.; na temelju tih podataka mogu se utvrditi potrebe za budućim ulaganjima.

Osiguranje provođenja izobrazno–informativnih aktivnosti

JLS je dužna o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnju provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio. JLS je dužna u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

Prioritetno područje izobrazno-informativnih aktivnosti gospodarenja otpadom i sadržaj obveznih informacija na godišnjoj razini u svezi gospodarenja otpadom propisuje ministar naputkom.

Izvešće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Osiguranje mogućnosti provedbe akcija prikupljanja otpada

Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. Zakona za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Temeljem zahtjeva organizatora akcije, nadležan upravni odjel JLS dužan je pokrenuti postupak izdavanja suglasnosti kojom se treba odrediti vrijeme trajanja akcije, vrstu otpada koji se prikuplja, način, uvjete i svrhu provedbe akcije, rok za dostavu izvješća o provedenoj akciji.

JLS dužna je osigurati nadzor komunalnog redara nad provedbom akcija prikupljanja otpada. U rokovima propisanim Zakonom, nadležni upravni odjel JLS dužan je osigurati dostavu podataka o akciji u informacijski sustav gospodarenja otpadom a izvješća o provedenim akcijama HAOP-u.

5. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA GOSPODARENJA OTPADOM GRADA SUPETRA

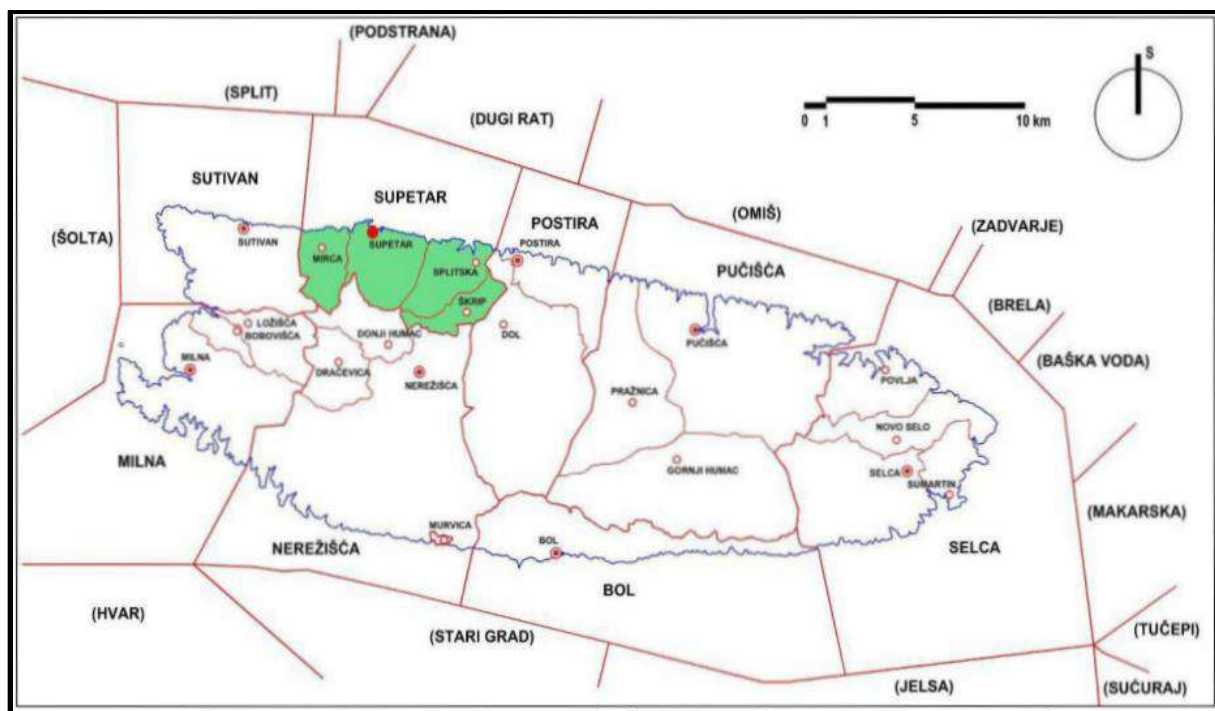
5.1. OSNOVNI PODACI O GRADU SUPETRU

Položaj

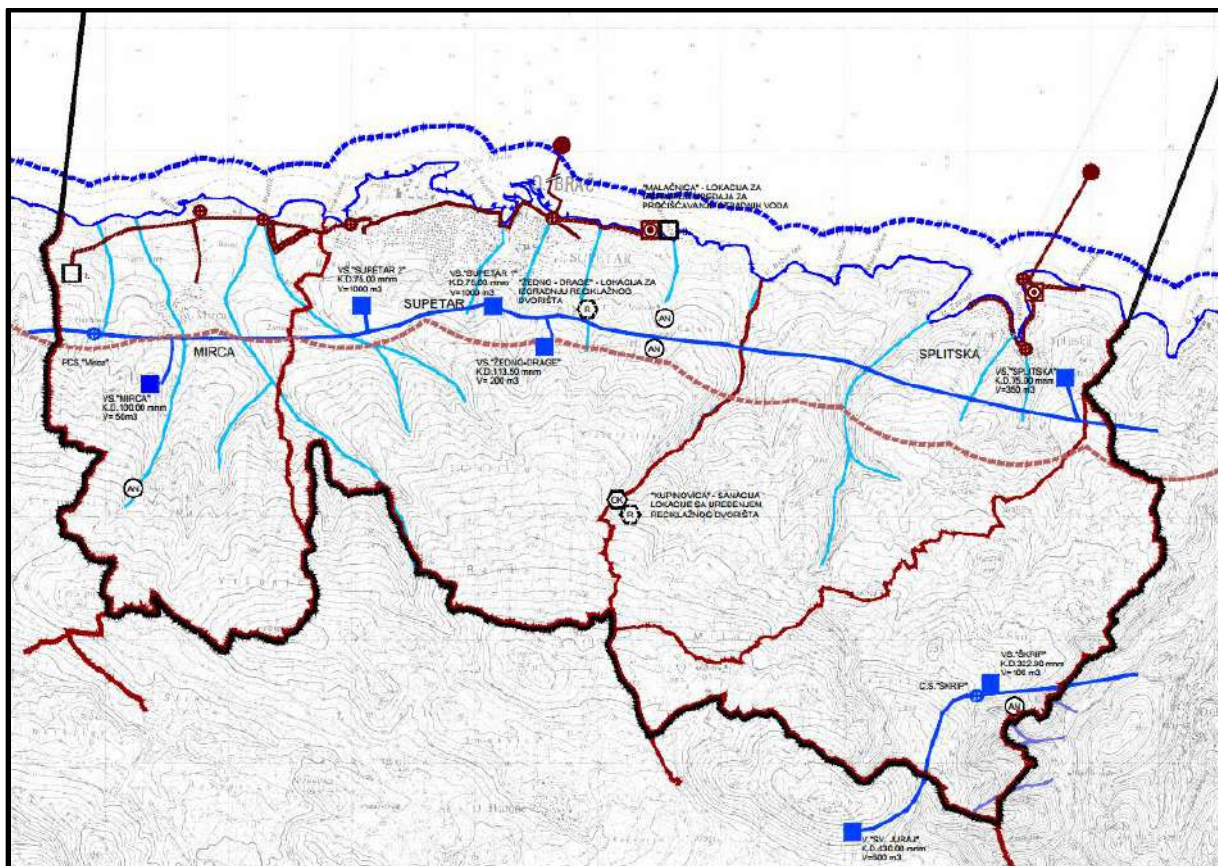
Grad Supetar je smješten na sjevernoj strani otoka Brača, oko 12 kilometara južno od Splita. Otok Brač ima duljinu oko 38 km i širinu oko 12 km, a pruža se u smjeru istok – zapad. Površina otoka iznosi 396 km² te predstavlja najveći otok Dalmacije i treći najveći otok Jadranskog mora. Prema zadnjim dostupnim podacima o popisu stanovništva iz 2001. godine, na otoku je živjelo malo više od 13.000 ljudi.

Grad Supetar je najveće naselje na otoku Braču te njegovo gospodarsko, kulturno i turističko središte. Površina grada iznosi oko 30 km². U Supetru živi nešto manje od trećine Bračana (približno 4.000 stanovnika).

Grad Supetar čine četiri naselja: Supetar, Splitska, Mirca i Škrip. Grad graniči s općinama Sutivan, Postira, Nerežišća i Milna na otoku te sa gradom Splitom i općinama Podstrana i Dugi Rat s morske strane. Na slici 5.1-1 je prikaz otoka Brača unutar Splitsko-dalmatinske županije s teritorijalnim ustrojem.

Slika 5.1-1. Kartogram s granicama bračkih jedinica lokalne samouprave i naseljima
(prema granicama ucrtanim u PPSDŽ, Arhitektonski Fakultet, 2009.)

Slika 5.1-2. Izvod iz Prostornog plana uređenja Grada Supetra – prilog 2.D. Infrastrukturni sustavi – Vodnogospodarski sustav i odlaganje otpada

5.2. PROMET

Prometni sustav na otoku Braču razvijen je kroz cestovni, pomorski i zračni promet.

Cestovni promet: Naselja Supetar, Mirca i Splitska su međusobno povezana državnom cestom D-114 i županijskom cestom Ž-6161 koje u nastavku prostor Supetra povezuju sa sjeveroistočnim i sjeverozapadnim obalnim dijelom otoka Brača dok ga državna cesta D-113 povezuje s unutrašnjošću otoka. Naselje Škrip najstarije je naselje, smješteno za prošlo vrijeme na sigurnoj udaljenosti od obale. Svojim zapadnim dijelom leži na spoju županijske ceste Ž-6189 i lokalne ceste L-67171 kojima je naselje Nerežišća povezano sa Splitskom.

Pomorski promet: Morska luka otvorena za javni promet državnog i županijskog značaja je luka Supetar, morske luke otvorene za javni promet lokalnog značaja su luka Mirca i luka Splitska. U okviru Grada nalaze se i sportske luke Supetar, Splitska i Mirca.

Zračni promet: Zračni promet Grad ostvaruje preko aerodroma „Brač“ u Općini Pučišća. U slučaju hitnosti u Gradu postoji nepotpuno uređen heliodrom koji se nalazi na lokaciji „Brizi“ neposredno uz D-113. U planu je izgradnja interventnog heliodroma u Mircima uz D-114 (s južne strane).

5.3. NASELJA I STANOVNIŠTVO

Prema popisu stanovništva iz 1991. godine, grad Supetar je imao 3.324 stanovnika, a prema popisu stanovništva iz 2001. godine, taj broj je iznosio 3.889 stanovnika. Prema zadnjem popisu stanovništva, broj stanovnika u Gradu se povećao na 4.096, što je povećanje u odnosu na prošli popis od oko 5%. Grad se sastoji od 4 naselja, kako je to prikazano u donjoj tablici.

Tablica 5.3-1. Prikaz broja stanovnika Grada Supetra po naseljima prema popisu stanovništva u period od 1991. do 2011. godine

Naselja Grada Supetra	Popis		
	1991.	2001.	2011.
Mirca	298	306	321
Splitska	252	381	380
Supetar	2.568	3.016	3.223
Škrip	206	186	172
Ukupno:	3.324	3.889	4.096
Domaćinstva:	1.131	1.411	1.624

Gustoća naseljenosti na području Grada Supetra 2001. iznosila je 128,43 st./km², znatno više od srednje gustoće naseljenosti Republike Hrvatske (78,5 st./km²) i gustoća naseljenosti ostalih bračkih općina, te 3,6 puta više od srednje gustoće naseljenosti prostorne cjeline otoka Brača (35,56 st./km²).

5.4. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Brač je u gospodarskom smislu, uglavnom, usmjeren na turizam. Tradicionalne gospodarske grane kao što su poljoprivreda (maslinarstvo, vinogradarstvo i agrumi) te ribarstvo, dopunjuju gospodarsku bazu i mogućnosti zadržavanja stanovništva na otoku.

Vađenje i obrada građevinskog kamena (arhitektonskog i tehničko-građevinskog) ima dugu tradiciju i značajne razvojne perspektive.

Veliku važnost s aspekta izrade ovog Plana imaju domaći i strani gosti koji u ljetnoj sezoni posjete Supetar. U tom periodu oni generiraju određenu količinu otpada koja se mjeri proporcionalno ostvarenom broju noćenja. Podaci o broju turističkih dolazaka i noćenja za Grad Supetar preuzeti su s web stranica Državnog zavoda za statistiku (vidi donje tablice).

Tablica 5.4-1. Turistički dolasci i noćenja od 2009. do 2016. na području Grada Supetra

Godine	Grad Supetar	
	dolasci	noćenja
2009.	47.767	352.094
2010.	51.966	393.337
2011.	51.217	383.659

2012.	51.154	398.316
2013.	59.233	471.297
2014.	55.313	411.835
2015.	68.292	498.962
2016.	88.457	633.256

Izvor: Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2009.- 2016., statistička izvješća, DZS
<http://www.dzs.hr>

Tablica 5.4-2. Turistički dolasci i noćenja u 2016. u Gradu Supetru (po naseljima)

Godine	Grad Supetar	
	dolasci	noćenja
Grad Supetar	88.457	633.256
Mirca	3.388	28.354
Splitska	3.202	26.475
Supetar	81.268	574.389
Škrip	599	4.038

Izvor: Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2016., statistička izvješća, DZS
<http://www.dzs.hr>

5.5. ZAŠTIĆENA PODRUČJA PRIRODE

Prema izvodu iz Karte zaštićenih područja Republike Hrvatske na području Grada Supetra se ne nalazi niti jedno područje prirode zaštićeno Zakonom o zaštiti prirode (NN 80/13) (Slika 5.5-1).

Slika 5.5-1. Izvod iz Karte zaštićenih područja Republike Hrvatske na području Grada Supetra s ucrtanom lokacijom odlagališta Kupinovica (izvor: HAOP, 2018.)

5.6. EKOLOŠKA MREŽA

Prema izvodu iz Karte ekološke mreže Republike Hrvatske (Slika 5.6-1), na području Grada Supetra nalazi se područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS):

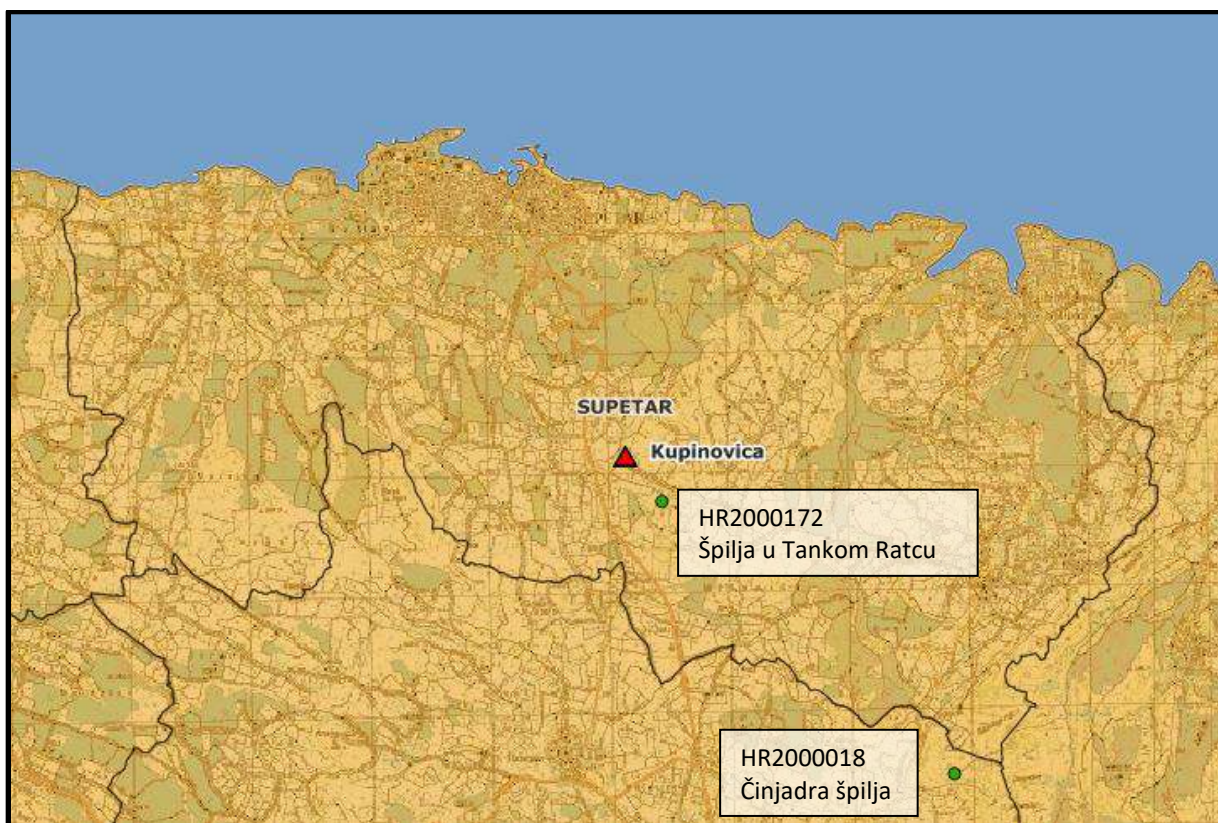
- HR2000172 Špilja u Tankom Ratcu – odaljena oko 450 m jugoistočno od postojećeg odlagališta Kupinovica.

Na području Općine Nerežišća, u neposrednoj blizini granice s Gradom Supetrom je POVS:

- HR2000172 Činjadra špilja – odaljena oko 3,3 km jugoistočno od postojećeg odlagališta Kupinovica.

Na području Grada Supetra se ne nalazi niti jedno područje očuvanja značajno za ptice (POP).

Uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite okoliša i prirode te izbjegavanje zahvata koji bi mogli negativno utecati na područja ekološke mreže, može se isključiti značajan negativan utjecaj projekata važnih za provedbu predmetnog plana (vidi Tablicu 14-1) na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Slika 5.6-1. Izvod iz Karte ekološke mreže Republike Hrvatske na području Grada Supetra s ucrtanom lokacijom odlagališta Kupinovica (izvor: HAOP, 2018.)

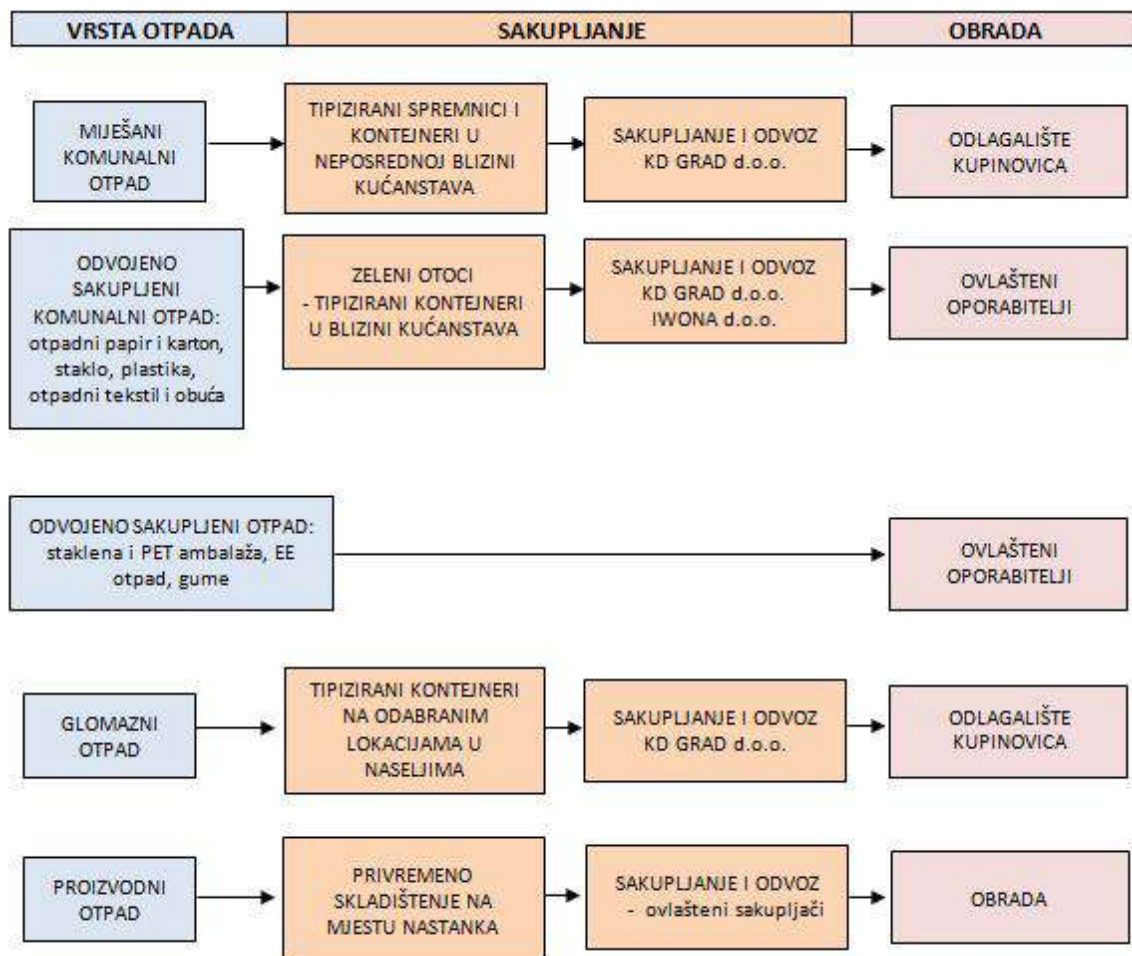
6. ANALIZA, OCJENA STANJA I POTREBA U SUSTAVU GOSPODARENJA OTPADOM UKLJUČUJUĆI OSTVARIVANJE CILJEVA

6.1. GOSPODARENJE KOMUNALNIM OTPADOM

Zakon o održivom gospodarenju otpadom **komunalni otpad** definira kao otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, a ne uključuje proizvodni otpad i otpad iz poljoprivrede i šumarstva.

Na području Grada Supetra provodi se organizirani način prikupljanja, odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada. Komunalni otpad se zbrinjava odlaganjem na službeno odlagalište „Kupinovica“, koje se teritorijalno nalazi na području grada Supetra, na granici općina Supetar i Splitska. Organizirano sakupljanje, odvoz i odlaganje otpada provodi komunalno društvo Grad d.o.o., u vlasništvu Grada Supetra, koje ujedno i upravlja odlagalištem „Kupinovica“.

Tokovi otpada u postojećem sustavu gospodarenja komunalnim otpadom koji nastaju na području Grada Supetra prikazani su na slici 6.1-1.

Slika 6.1-1. Shematski prikaz postojećeg sustava gospodarenja otpadom u Gradu Supetru

Današnji način postupanja s komunalnim otpadom je potrebno (postupno) promijeniti tako što će se u budućnosti otpad u Splitsko-dalmatinskoj županiji, pa tako i skupljeni otpad na otoku Braču sukladno Planu gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2007. – 2015. („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“ broj 1/08) te studiji „Racionalizacija sustava prikupljanja otpada otoka Brača“, obrađivati i odlagati isključivo u jednom Centru za gospodarenje otpadom (CZGO), na lokaciji „Lećevecica“.

6.2. GOSPODARENJE MIJEŠANIM KOMUNALNIM OTPADOM

Miješani komunalni otpad je mješavina komunalnog otpada koja i nakon izdvajanja i odvojenog sakupljanja još uvijek sadrži materijale kao što su papir, staklo i dr. Sakuplja se jednim spremnikom, a u Katalogu otpada označen je ključnim brojem 20 03 01. Ako se ne izdvoji i pripremi za recikliranje na mjestu obrade miješanog komunalnog otpada, taj dio materijala je gubitak za recikliranje ali ne i za oporabu drugim postupcima.

Sakupljanje miješanog komunalnog otpada u Gradu Supetru je organizirano putem kontejnera od 1.100 litara i putem kanti kapaciteta 120 i 240 litara. Kontejneri su postavljeni na javne površine, dok su kante podijeljene kućanstvima. Sakupljeni otpad se po točno određenom rasporedu odvozi na zbrinjavanje vozilima za prijevoz otpada. U tablici 6.2-1 je dan broj kontejnera i kanti za prikupljanje otpada po naseljima. Osim toga, na lokacijama većih subjekata (Svpetrvs, Konzum, Arnerić) su postavljena 3 press kontejnera (kapaciteta 5 m³) i 3 kontejnera (kapaciteta 5 m³) za miješani komunalni otpad.

Tablica 6.2-1. Evidencija broja i volumena spremnika za miješani komunalni otpad

Naselje/Lokacija	Broj kontejnera (1.100 l)	Broj kontejnera (5 m ³)	Broj kante (120 l)	Volumen (m ³)
1. Supetar	95	6	-	104,5
2. Splitska	20	-	-	22,0
3. Mirca	-	-	162	19,4
4. Škrip	-	-	80	9,6
UKUPNO	115	6	242	155,5

Podjela spremnika za miješani komunalni otpad je započela u Škripu, u ožujku 2016. godine, zatim u Mircima, u travnju 2016. godine, u Splitskoj u srpnju 2017. te u Supetru u kolovozu 2017. godine. Podjela spremnika za one korisnike koji iste još nisu preuzeli se kontinuirano provodi (svakog utorka u školskoj-sportskoj dvorani).

U Škripu i Mircima je u listopadu i studenom 2017. godine započeo pilot projekt odvoza otpada „na kućnom pragu“. Kante za miješani komunalni otpad su podijeljene kućanstvima, a prikupljanje otpada se obavlja dva puta tjedno. U prosincu je plan započeti i sa Splitskom, a od 01.01.2018. sa Supetrom.

Uklonit će se svi kontejneri s javnih površina izuzev „Zelenih otoka“ namijenjenih za odvojeno prikupljanje otpada.

6.3. GOSPODARENJE BIORAZGRADIVIM KOMUNALNIM OTPADOM

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad. Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17), u okviru javne usluge u njega spada biootpad te otpadni papir i karton.

Na području Grada Supetra nije uvedeno odvojeno sakupljanje biootpada. Otpadni papir i karton se sakupljaju putem tipiziranih kontejnera kapaciteta 1,1 m³, u sklopu 15 zelenih otoka.

6.4. GOSPODARENJE OTPADNIM PAPIROM, METALOM, STAKLOM, PLASTIKOM, TEKSTILOM TE GLOMAZNIM OTPADOM

Na području Grada Supetra je djelomično uspostavljen sustav cjelovitog postupanja s komunalnim otpadom, odnosno primjenjuje se sustav primarne reciklaže s izdvajanjem pojedinih reciklabilnih iskoristivih komponenti: otpadna plastika, staklo, tekstil i gume. Nadalje, iz biorazgradivog komunalnog otpada u okviru javne usluge izdvaja se otpadni papir i karton, ali ne i biootpad.

Komunalno društvo Grad d.o.o. sudjeluje u primarnoj reciklaži odnosno odvojenom prikupljanju sljedećih korisnih vrsta otpada: papir i karton, staklo, plastika. Pojedine odvojeno sakupljene komponente reciklabilnog otpada (PET ambalaža, automobilske gume) preuzimaju ovlašteni koncesionari. Sakupljanje i uporaba metalnog otpada nije provedeno putem ovlaštenog koncesionara.

Slika 6.4-1. Zeleni otok uz koji je kontejner za tekstil

Ne postoje izmjerene količine odvojeno prikupljenog otpada, ali je pretpostavka da se izdvoji 8-10% iz miješanog komunalnog otpada (bez glomaznog otpada).

Na području Grada Supetra postoji 15 „zelenih otoka“ s kontejnerima za razvrstavanje otpada (papir, staklo, plastika), kapaciteta 1.100 l.

Tablica 6.4-1. Zeleni otoci i kontejneri za tekstil na području Grada Supetra

Naselje	Broj Zelenih otoka (3 x 1.100 l)	Broj kontejnera za glomazni otpad (5 m ³)	Broj kontejnera za tekstil
1. Supetar	9	6	2
2. Splitska	2	2	1
3. Mirca	2	1	-
4. Škrip	2	1	-
UKUPNO	15	10	3

Glomazni otpad se sakuplja putem 10 namjenskih kontejnera kapaciteta 5 m³ koji su postavljeni na javne površine po naseljima, na unaprijed utvrđenim lokacijama. U okviru javne usluge, KD Grad d.o.o. do sada nije osiguravao jednom u kalendarskoj godini preuzimanje glomaznog otpada od korisnika, bez naknade.

Nadalje, postoje 3 kontejnera za tekstil (odjeća i obuća) kojima gospodari tvrtka IWONA d.o.o.

6.5. GOSPODARENJE POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Zakonom o održivom gospodarenju otpadom definirane su sljedeće posebne kategorije otpada: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili.

Od toga, za šest posebnih kategorija otpada uveden je sustav proširene odgovornosti proizvođača odnosno naplata naknade za stavljanje na tržište proizvoda od kojih nastaje određena kategorija otpada i uspostavljen je nacionalni sustav sakupljanja i obrade. To su **ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, električni i elektronički otpad.**

Gospodarenje sljedećim kategorijama otpada također je regulirano zasebnim provedbenim propisima, a za uspješniju provedbu će biti potrebno napraviti određena unaprjeđenja sustava na nacionalnoj razini: građevni otpad, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni tekstil i otpadna obuća, otpad koji sadrži poliklorirane bifenile i poliklorirane terfenile (PCB i PCT), mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Za ostale posebne kategorije otpada (biootpad, otpadni brodovi i morski otpad), bit će potrebno nakon donošenja provedbenih propisa razviti odgovarajući sustav gospodarenja.

Posebne kategorije otpada u RH skupljaju se putem sakupljačke mreže, tj. putem spremnika na javnim površinama, putem reciklažnih dvorišta, sustava kojim upravlja Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost ili putem tvrtki koje posjeduju odgovarajuću dozvolu za gospodarenje otpadom. Trenutno ne postoji reciklažno dvorište, uz napomenu da će se realizirati tijekom 2018. godine na lokaciji GPZ Žedno Drage.

Komunalno društvo GRAD d.o.o. je u listopadu 2017. potpisalo Ugovor o preuzimanju odvojeno prikupljenog otpada s tvrtkom Michieli – Tomić d.o.o. Ugovorom je obuhvaćeno preuzimanje, sortiranje i privremeno skladištenje sljedećih vrsta neopasnog otpada:

- Ambalažni karton (15 01 01)
- Ambalaža od plastike (15 01 02)
- Ambalaža od metala (18 01 04)
- Ambalaža od stakla (18 01 07)
- Otpadne gume (16 01 03)
- Miješani metal (17 04 07)
- Papir (20 01 01)
- Metal (21 01 40)
- Elektro oprema (20 01 24)

Sukladno ugovoru, sakupljeni otpad će se predavati isporučitelju usluge na sortirnicu koja je u sklopu odlagališta Košer (Općina Pučišća, Brač).

Također, KD Grad d.o.o. ima ugovor s tvrtkom Agroprotehnika d.d. (od 2013. godine) o preuzimanju, prijevozu i toplinskoj preradi nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudima.

6.6. GOSPODARENJE PROIZVODNIM OTPADOM

Zakon o održivom gospodarenju otpadom definira **proizvodni otpad** kao otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača. Ukoliko otpad posjeduje jedno ili više opasnih svojstava, tada spada u opasni otpad.

Prema službenim podacima HAOP-a, na području Grada Supetra nisu prijavljene količine proizvodnog, niti opasnog proizvodnog otpada.

6.7. PRIKUPLJANJE I ODVOZ OTPADA

Vozni park tvrtke Grad d.o.o. sastoji se od 5 specijaliziranih vozila (Tablica 6.7-1). Sakupljanje odnosno odvoz otpada u Gradu Supetru se obavlja po točno određenom rasporedu, koji se razlikuje za zimski i ljetni period. Naime, u zimskom periodu kada je na otoku prisutno isključivo domicilno stanovništvo, sakupljanje i odvoz iz naselja Škrip, Mirca i Splitska se provodi tri puta tjedno zimi, a svaki dan u ljetnom periodu.

Sakupljanje i odvoz iz naselja Supetar se provodi šest puta tjedno zimi, a u ljetnom periodu (15.06. – 15.09.) dva puta dnevno iz naselja, odnosno, tri puta dnevno na području stare gradske jezgre.

U zimskom periodu glomazni otpad odvozi se tri puta tjedno, a uljetnom periodu šest puta tjedno sa specijaliziranim vozilom „podizačem“ (za prijevoz kontejnera).

Tablica 6.7-1. Vozni park komunalnog društva Grad d.o.o.

Redni broj	Tip vozila i marka	Kapacitet	God. proizvodnje
1.	MAN 11-224, podizač	13 m ³	1997.
2.	IVECO – ML 120 E 24 K, smečar	10 m ³	2005.
3.	IVECO – ML 120 Eurocargo E-18, podizač		2011.
4.	IVECO – ML 120 E 25 C-292384, smečar	10 m ³	2014.
5.	IVECO Daily C-315835, 35C13, podizač	5 m ³	2015.

U toku 2017. godine uvedene su bar-kod naljepnice na kantama te je na kamionima smečarima ugrađen sustav za njihovo očitavanje. Ovime je započela primjena individualiziranog sustava obračuna odvoza komunalnog otpada po volumenu.

6.8. PROVEDENE IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI

Vezano za provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti na području Grada Supetra do sad je poduzeto sljedeće:

1. Tijekom 2014. godine krenulo se sa realizacijom projekta "Zeleni Brač" te su u sklopu prve faze projekta odrađene edukacije u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama na području otoka Brača te radionice na temu selektivnog odvajanja otpada. U ovoj prvoj fazi projekta dijelili su se informativni letci osnovnim uputama o razvrstavanju otpada.

Završni izvještaj o obavljenim aktivnostima Sporazuma o suradnji i reguliranju međusobnih prava i obveza radi ostvarenja projekta „Zeleni Brač“:

<http://gradsupetar.hr/attachments/article/13/Zeleni%20Bra%C4%8D%20-%20zavr%C5%A1no%20izvije%C5%A1%C4%87e%202015.doc>

2. U narednom periodu nastavit će se s provođenjem edukacijskih aktivnosti kroz drugu fazu projekta, a također se kontinuirano provodi informiranje javnosti putem web stranica Grada Supetra i Komunalnog društva GRAD d.o.o. kao i facebook stranica.

Grad Supetar je obavijestio kućanstva o lokacijama za odvojeno prikupljanje otpada putem letaka koji su distribuirani građanima zajedno s računima za komunalnu naknadu.

6.9. SPRJEČAVANJE ODBACIVANJA OTPADA U OKOLIŠ

Grad Supetar je uspostavio sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu i evidentiranju lokacija odbačenog otpada putem službene web stranice www.gradsupetar.hr gdje je postavljen i odgovarajući obrazac za podnošenje prijave.

Komunalni redar Grada Supetra redovito obavlja nadzor područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada.

6.10. OCJENA STANJA I POTREBA

Na osnovu postojećih strateških i planskih dokumenata i zakonske regulative iz područja gospodarenja otpadom, napravljeni su odgovarajući pomaci koji međutim nisu dovoljni da bi se zadovoljili postavljeni ciljevi.

Osnovni cilj je uspostaviti cjeloviti sustav gospodarenja otpadom što podrazumijeva potpuni nadzor toka otpada od mjesta njegovog nastanka do mjesta konačnog zbrinjavanja. Tijekom postupanja s otpadom, treba primjeniti odgovarajuću hijerarhiju. U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom, i to kako slijedi:

1. sprječavanje nastanka otpada,
2. priprema za ponovnu uporabu,
3. recikliranje,
4. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
5. zbrinjavanje otpada.

U odnosu na hijerarhiju u postupcima gospodarenja otpadom i mjerama koje bi trebalo poduzeti sukladno aktualnom Planu gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje od 2013. do 2019. godine, postojeće stanja na području Grada Supetra se može okarakterizirati na sljedeći način:

- a) Ne provode se mjere za sprječavanjem nastanka otpada, što rezultira neuobičajeno visokom specifičnom količinom otpada koja nastaje po stanovniku (588 – 789 kg/st. god.). Ova količina može biti i precijenjena iz razloga što se otpad ne važe (količina se procjenjuje) te zbog znatnog odstupanja broja turista od prijavljenih službenih podataka (dio turista u privatnom smještaju i transferu);
- b) Djelomično je osigurana javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada - nije za biorazgradivi otpad;
- c) Prikupljeni otpad se ne važe, te je način naplate potrebno uskladiti s odredbama ZOGO na način da se naplata obavlja po stvarno prikupljenim količinama (volumno ili težinski);
- d) Osigurano je odvojeno prikupljanje otpadnog papira, stakla, plastike i tekstila te krupnog komunalnog otpada putem zelenih otoka. Potrebno je osigurati za metal;
- e) Provode se izobrazno-informativne aktivnosti - putem projekta "Zeleni Brač";
- f) Nije provedeno funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice;

- g) Kontinuirano se provodi odbacivanje otpada na način suprotan ZOGO te uklanjanje tako odbačenog otpada.

Na području Grada Supetra javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada obavlja komunalno poduzeće KD GRAD d.o.o. Otpad se potom odlaže na odlagalište Kupinovica koje je u postupku sanacije i kojim gospodari i upravlja navedena komunalna tvrtka. Otvaranje županijskog CGO Lečevica neće biti moguće u skorije vrijeme, a u trenutku izrade ovog PGO-a (prosinac 2017.) za postojeće odlagalište Kupinovica izrađena je potrebna projektno-tehnička dokumentacija (idejni i glavni projekt, SUO na temelju kojeg je ishoduao rješenje nadležnog Ministarstva itd.).

Komunalno društvo GRAD d.o.o. je u proceduri izrade Operativnog plana gospodarenja otpadom Grada Supetra za čiju izradu je angažirano poduzeće ESPER. Spomenuto poduzeće će temeljem svog višegodišnjeg iskustva izraditi elaborat čija je svrha verifikacija dosadašnjih rezultata komunalnog poduzeća GRAD d.o.o., ali i resurs za buduću reorganizaciju poduzeća u skladu s načelima najboljih ekološko-ekonomsko-socijalnih praksi u sektoru gospodarenja otpadom čime se želi postići podizanje kvalitete usluge na jedan viši nivo.

6.11. CILJEVI GOSPODARENJA OTPADOM ZA GRAD SUPETAR

Ciljevi gospodarenja otpadom za Grad Supetar u razdoblju 2017. - 2022. godine su sljedeći:

- 1. Izbjegavanje nastajanja otpada**
- 2. Održavanje kvalitete usluge skupljanja miješanog komunalnog otpada**
- 3. Povećanje udjela odvojeno skupljenog komunalnog otpada:**
 - 3.1. Povećanje udjela odvojeno skupljenog papira
 - 3.2. Povećanje udjela odvojeno skupljenog stakla
 - 3.3. Povećanje udjela odvojeno skupljene plastike
 - 3.4. Povećanje udjela odvojeno skupljenih metala
 - 3.5. Povećanje udjela odvojeno skupljenog tekstila
 - 3.6. Povećanje udjela odvojeno skupljenog biorazgradivog komunalnog otpada
 - 3.7. Održavanje udjela odvojeno skupljenog glomaznog otpada
- 4. Odvojeno skupljanje građevinskog otpada**
- 5. Sanacija nelegalnih odlagališta/otpadom onečišćenih površina**
- 6. Smanjivanje rizika od otpada kroz razvoj svijesti građana za okoliš**

Vezano uz povećanje udjela odvojeno sakupljenog komunalnog otpada u poglavlju 7. ovog Plana izvršena je kvantifikacija ciljeva.

7. PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA

7.1. KOLIČINE PROIZVEDENOG KOMUNALNOG OTPADA

Evidencija količina otpada provodi se za miješani komunalni otpad i glomazni otpad. U tablici 7.1-1 je prikaz evidentiranih količina otpada odloženih na neuređeno odlagalište Kupinovica u periodu od 2006. do 2016. godine.

Količine proizvedenog otpada variraju na mjesečnoj i godišnjoj razini. Godišnja količina miješanog komunalnog otpada je imala trend opadanja u periodu od 2007. do 2012. i ujednačenu vrijednost od 2012. do 2016. Pad godišnje količine proizvedenog komunalnog otpada u periodu od 2007. do 2012. može se dijelom pripisati ekonomskoj krizi. Sezonski gledano, tijekom godine naročito u ljetnom periodu (svibanj – rujan), količina miješanog komunalnog otpada se višestruko povećava. Navedeno je rezultat turističke djelatnosti na otoku.

Tablica 7.1-1. Evidencija godišnjih količina komunalnog otpada u Gradu Supetru, odloženih na neuređeno odlagalište Kupinovica postupkom D1

Godina	Miješani komunalni otpad (KB 20 03 01) (t/god)	Glomazni otpad (KB 20 03 07) (t/god)	Ukupno odloženo (t/god)
2006.	3.536,00	4.383,70	7.919,70
2007.	3.570,40	9.433,70	13.004,10
2008.	3.317,60	9.621,80	12.939,40
2009.	3.348,80	8.161,80	11.510,60
2010.	3.324,40	8.567,50	11.891,90
2011.	3.180,60	7.427,50	10.608,10
2012.	2.946,40	7.451,26	10.397,66
2013.	3.014,00	9.046,80	12.060,80
2014.	3.005,20	9.818,13	12.823,33
2015.	3.062,40	9.288,12	12.350,52
2016.	2.977,20	6.653,18	9.630,38

Izvori: Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje 2013. – 2019.

Preglednik registra onečišćavanja okoliša (<http://roo-preglednik.azo.hr/>)

Udio miješanog komunalnog otpada u ukupno odloženom otpadu je iznosio oko 30%. S druge strane, udio glomaznog otpada u ukupno odloženom otpadu je bio značajan i iznosio je 55 – 77%, uz napomenu da je 2007. došlo do značajnog porasta, najvjerojatnije uzrokovanog čišćenjem divljih deponija. U periodu od 2009. do 2012. prikupljene količine glomaznog otpada bilježe tendenciju pada, zatim ponovno rastu od 2013. do 2015., da bi u 2016. bile nešto niže. Usprkos tome, radi se o izuzetno velikim količinama.

Kao mogući uzrok nerealno velikim količinama glomaznog otpada navodimo moguću krivu procjenu, budući da se količine odloženog otpada ne važu, nego procjenjuju. A druge strane, treba uzeti u obzir i to da se navedene količine koje se deklariraju kao glomazni otpad na odlagalištu Kupinovica odnose na 50% glomazni otpad i 50% inertni materijal (zemlja i kamen iz iskopa) za prekrivanje odloženog otpada². Moguće je da je stvarni udio glomaznog otpada i znatno manji. Naime, prema Metodologiji za određivanje sastava komunalnog odnosno miješanog komunalnog otpada (HAOP, 2015), procijenjeni udio glomaznog otpada u komunalnom otpadu iznosi 4,08 %.

Tablica 7.1-2. Udio miješanog komunalnog i glomaznog otpada u ukupno odloženim količinama

Godina	Miješani komunalni otpad (KB 20 03 01) (%)	Glomazni otpad (KB 20 03 07) (%)
2006.	0,45	0,55
2007.	0,27	0,73
2008.	0,26	0,74
2009.	0,29	0,71
2010.	0,28	0,72
2011.	0,30	0,70
2012.	0,28	0,72
2013.	0,25	0,75
2014.	0,23	0,77
2015.	0,25	0,75
2016.	0,31	0,69

Tablica 7.1-3. Proračun godišnjih količina miješanog komunalnog otpada po stanovniku i miješanog komunalnog otpada od turista u Gradu Supetru

Godina	Broj stanovnika	Miješani k.o. - stanovništvo (t)	Količina miješanog k.o. po stanovniku (t/st.)	Broj turističkih noćenja	Miješani k.o. – turisti (t)
2006.	4.096	3.200,94	0,781	372.286,00	335,06
2007.	4.096	3.231,54	0,789	376.515,00	338,86
2008.	4.096	2.987,17	0,729	367.149,00	330,43
2009.	4.096	3.031,92	0,740	352.094,00	316,88
2010.	4.096	2.970,40	0,725	393.337,00	354,00
2011.	4.096	2.835,31	0,692	383.659,00	345,29
2012.	4.096	2.587,92	0,632	398.316,00	358,48
2013.	4.096	2.589,83	0,632	471.297,00	424,17
2014.	4.096	2.634,55	0,643	411.835,00	370,65
2015.	4.096	2.613,33	0,638	498.962,00	449,07
2016.	4.096	2.407,27	0,588	633.256,00	569,93

² vidi Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje 2013. – 2019.

Količina komunalnog otpada proizvedena od strane turista računa se prema statistici broja noćenja u Gradu Supetru (vidi tablicu 5.5-1). Sukladno navedenom broju noćenja, a prema podatku iz Plana gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2007. – 2015. da svaki turist proizvede 0,9 kg komunalnog otpada po ostvarenom noćenju, proizlazi da je od turizma godišnje nastalo 317 - 570 tona otpada. Udio miješanog komunalnog otpada od turista na godišnjoj razini je iznosio između 9 i 19 %. Treba napomenuti da su moguća znatna odstupanja broja turista od prijavljenih službenih podataka, budući da dio turista boravi neprijavljeno u privatnom smještaju, a dio njih je u transferu (npr. 3 mil. putnika u trajektnoj luci Supetar u 2017. godini).

Proračun količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada po stanovniku Grada Supetra iz tablice 7.1-3 pokazuje prosječnu godišnju proizvodnju 588 – 789 kg po stanovniku. Ukoliko ne izdvajamo udio turista, dobijemo prosječnu godišnju proizvodnju 719 – 872 kg po stanovniku.

Uzmemo li u razmatranje podatke HAOP-a³, godišnji prosjek proizvedenog otpada za 2015. godinu u RH iznosio je 386 kg po stanovniku, dok je za Splitsko-dalmatinsku županiju iznosio 542 kg po stanovniku. Nadalje, udio odloženog miješanog komunalnog otpada u odloženom komunalnom otpadu za Splitsko-dalmatinsku županiju je iznosio 89%.

Tablica 7.1-4. Proračun godišnjih količina glomaznog otpada i ukupno odloženog otpada po stanovniku u Gradu Supetru

Godina	Broj stanovnika	Glomazni otpad - stanovništvo (t)	Količina glomaznog otpada po stanovniku (t/st.)	Ukupno odloženo otpada (t)	Količina ukupno odloženog otpada po stanovniku (t/st.)
2006.	4.096	4.388,70	1,071	7.919,70	1,934
2007.	4.096	9.433,70	2,303	13.004,10	3,175
2008.	4.096	9.621,80	2,349	12.939,40	3,159
2009.	4.096	8.161,80	1,993	11.510,60	2,810
2010.	4.096	8.567,50	2,092	11.891,90	2,903
2011.	4.096	7.427,50	1,813	10.608,10	2,590
2012.	4.096	7.451,26	1,819	10.397,66	2,538
2013.	4.096	9.046,80	2,209	12.060,80	2,945
2014.	4.096	9.818,13	2,397	12.823,33	3,131
2015.	4.096	9.288,12	2,268	12.350,52	3,015
2016.	4.096	6.653,18	1,624	9.630,38	2,351

Na temelju podataka za 2015. godinu, možemo zaključiti da su količine miješanog komunalnog otpada u Gradu Supetru oko 35 % veće od prosječne vrijednosti količine ukupno proizvedenog otpada u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Ako ovome pridodamo evidentirane količine glomaznog otpada, dobivamo nerealno velike količine proizvedenog otpada u Gradu Supetru.

Naime, proračun količine proizvedenog glomaznog otpada po stanovniku Grada Supetra iz tablice 7.1-4 pokazuje prosječnu godišnju proizvodnju 1,1 – 2,4 t po stanovniku. Iz prethodne

³vidi Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine

analize slijedi da je količina ukupno odloženog otpada na odlagalište iznosila 1,9 – 3,2 t po stanovniku.

Dobivene prevelike vrijednosti količina otpada ukazuju na dva utjecajna faktora:

- nedovoljno dobra procjena količina otpada odloženog na odlagalište Kupinovica, zbog neprovođenja vaganja;
- moguća su znatna odstupanja broja turista od prijavljenih službenih podataka, budući da dio turista boravi neprijavljeno u privatnom smještaju, a dio njih je u transferu;
- značajan udio inertnog materijala (zemlja i kamen iz iskopa) u otpadu koji se deklarira kao glomazni otpad.

Uvažavajući navedene faktore, a u cilju izrade realnih projekcija količina otpada za planski period, pretpostavili smo da vrijednosti za miješani komunalni otpad iz tablice 7.1-1 odgovaraju stvarnom stanju, ali da je njegov udio u odloženom komunalnom otpadu 89%, u skladu s Tablicom 3 iz Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine za Splitsko-dalmatinsku županiju.

7.2. POSTOJEĆE STANJE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA

Pod primarnom reciklažom se podrazumijeva izdvajanje iskoristivih tj. korisnih komponenti iz toka miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada (otpadni papir, staklo, plastika, metal, tekstil i dr.) na mjestu nastanka. Cilj izdvajanja korisnih dijelova otpada je smanjenje ukupne količine komunalnog otpada i njihovo ponovno korištenje za istu ili drugu namjenu. Gospodarenje ostalim kategorijama otpada tzv. "posebnim kategorijama" regulirano je zasebnim Pravilnicima. Pravilno gospodarenje s njima dovest će u konačnici do smanjenja nastanka ukupnih količina komunalnog otpada, a time i do smanjenja pritiska na okoliš odnosno do reduciranja troškova za njegovo zbrinjavanje.

Na području Grada Supetra je djelomično uspostavljen sustav cjelovitog postupanja s komunalnim otpadom, odnosno primjenjuje se sustav primarne reciklaže s izdvajanjem pojedinih reciklabilnih iskoristivih komponenti: otpadna plastika, staklo, tekstil i gume. Nadalje, iz biorazgradivog komunalnog otpada u okviru javne usluge izdvaja se otpadni papir i karton, ali ne i biootpad.

Prema dosadašnjim podacima, u cilju smanjenja količine odloženog otpada, provodi se selekcija sljedećih vrsta: papir i karton, staklo, plastika, PET ambalaža i automobilske gume.

Komunalno društvo Grad d.o.o. sudjeluje u primarnoj reciklaži odnosno odvojenom prikupljanju sljedećih korisnih vrsta otpada: papir i karton, staklo, plastika. Pojedine odvojeno sakupljene komponente reciklabilnog otpada (PET ambalaža, automobilske gume) preuzimaju ovlaštene koncesionari. U listopadu 2017. je potpisan Ugovor o preuzimanju odvojeno prikupljenog otpada s tvrtkom Michieli – Tomić d.o.o. za sljedeće vrste neopasnog otpada: ambalažni karton, ambalaža od plastike, ambalaža od metala, ambalaža od stakla, otpadne gume, miješani metal, papir, metal i elektro oprema.

Ne postoje izmjerene količine odvojeno prikupljenog otpada, ali je pretpostavka da se izdvoji 8-10% iz miješanog komunalnog otpada (bez glomaznog otpada). Na razini Republike

Hrvatske, udio odvojeno sakupljenog komunalnog otpada u 2015. godini je iznosio 24%, odnosno 18% komunalnog otpada je direktno upućen na oporabu.

Uzmemo li u razmatranje da je 2015. godine izdvojeno 10% prikupljenog otpada na području Grada Supetra, slijedi da je u 2015. godini izdvojeno oko 306 t otpada. To je daleko više od evidentiranih količina (vidi tablicu 7.1-2).

Na području Grada postoji 15 zelenih otoka, a reciklažno dvorište je u fazi izrade. Daljnjom nadogradnjom sustava odvojenog sakupljanja otpada (uvođenjem dodatnih spremnika, uključivo spremnika za metal i dr.) i uspostavom reciklažnog dvorišta, količine odvojeno prikupljenih iskoristivih komponenti otpada će se značajno povećati. Time bi trebali biti zadovoljeni ciljevi proizašli iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine.

Tablica 7.2-1. Evidencija odvojeno sakupljenog otpada u Gradu Supetru

Godina	Papirna i kartonska ambalaža (KB 15 01 01) (t/god)	Otpadne gume (KB 16 01 03) (t/god)	Odbačena EE oprema – sadrži opasne tvari (KB 20 01 35*) (t/god)
2011.	6,42	3,00	-
2012.	4,47	-	-
2013.	4,48	-	-
2014.	-	-	0,75
2015.	6,08	-	-
2016.	2,00	-	-

Izvor: Preglednik registra onečišćavanja okoliša (<http://roo-preglednik.azo.hr/>)

7.3. ODLAGANJE KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA

Otpad koji se odlaže na odlagalište Kupinovica se ne važe, već se evidencija količina provodi na temelju postojećih podataka o voznom parku, načinu sakupljanja otpada (rasporedu odvoza) i posudama za prikupljanje otpada. O količini odnosno volumenu odloženog otpada vodi se dnevna, mjesečna i godišnja evidencija.

Na lokaciji se odlaže miješani komunalni otpad, glomazni otpad i inertni građevinski otpad od šezdesetih godina prošlog stoljeća. Kao što je navedeno u poglavlju 7.1, količine otpada koje se deklariraju kao glomazni otpad na odlagalištu Kupinovica odnose na 50% glomazni otpad i 50% inertni materijal (zemlja i kamen iz iskopa) za prekrivanje odloženog otpada, uz napomenu da stvarni udio glomaznog otpada može biti i znatno manji.

Uslijed velikih naslaga otpada prisutni su plinovi u unutrašnjem sloju koji su pogodovali i samozapaljenju odlagališta. Budući da se samozapaljenje događalo više puta, za pretpostaviti je da je dio „starog“ otpada izgorio, a odlagalište je prekrivano inertnim materijalom.

Zajedno s miješanim komunalnim otpadom odlaže se i biorazgradivi otpad. Pretpostavlja se da oko 65% od ukupne količine otpada predstavlja biorazgradivi otpad – otpadni papir i karton, biootpad i sl.

Slika 7.3-1. Dijelovi odlagališta Kupinovica

7.4. PROCJENA SASTAVA I KOLIČINA KOMUNALNOG OTPADA – POSTOJEĆE STANJE

Kako bi se optimirao sustav gospodarenja otpadom potrebno je napraviti procjenu sastava otpada koji nastaje na teritoriju Grada Supetra.

Tablica 7.4-1. Procijenjeni sastav pojedinih sastavnica miješanog komunalnog otpada u Gradu Supetru za razdoblje od 2014. do 2016. godine

Sastavnica	Udio * (%)	2014. (t)	2015. (t)	2016. (t)
Metal	2,1	63,11	64,31	62,52
Drvo	1,0	30,05	30,62	29,77
Tekstil/odjeća	3,7	111,19	113,31	110,16
Papir i karton	23,2	697,21	710,48	690,71
Staklo	3,7	111,19	113,31	110,16
Plastika	22,9	688,19	701,29	681,78
Guma	0,2	6,01	6,12	5,95
Koža/kosti	0,5	15,03	15,31	14,89
Kuhinjski otpad	30,9	928,61	946,28	919,95
Vrtni otpad	5,7	171,30	174,56	169,70
Ostali otpad (zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,3	189,33	192,93	187,56
Ukupno	100	3.005,20	3.062,40	2.977,20

* Izvor: HAOP, projekt: *Izrada jedinstvene metodologije za analize sastava komunalnog otpada, određivanje prosječnog sastava komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj i projekcija količina komunalnog otpada.*

U ovom trenutku ne postoje nikakvi podaci o odloženom otpadu dobiveni direktnim analizama sastava, morfoloških, strukturnih te drugih fizikalnih i kemijskih karakteristika, a također ne postoje niti arhivirani podaci.

Da se dobije precizna slika, trebalo bi za razmatrano područje provesti minimalno po jedan ciklus određivanja sastava otpada u zimskom i ljetnom periodu, zbog mogućih oscilacija u količinama i strukturi.

Na temelju procijenjenog sastava miješanog komunalnog otpada u Republici Hrvatskoj u 2015. godini kakav je razmatran i u Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, napravili smo procjenu količina otpada za razdoblje od 2014. do 2016. godine po pojedinim sastavnicama (Tablica 7.4-1).

Napomena: S obzirom na poteškoće u određivanju količina otpada opisane u poglavlju 7.1, a u cilju izrade realnih projekcija količina otpada za planski period, pretpostavili smo da vrijednosti za miješani komunalni otpad iz tablice 7.1-1 odgovaraju udjelu od 89% u ukupnom komunalnom otpadu.

Podaci o biorazgradivom komunalnom otpadu izračunati su primjenom vrijednosti za udio biorazgradivog u miješanom komunalnom otpadu od 65%, prema Metodologiji za određivanje sastava i količina komunalnog odnosno miješanog komunalnog otpada (HAOP).

Tablica 7.4-2. Procijenjene količine biorazgradivog i miješanog komunalnog otpada u Gradu Supetru za razdoblje od 2014. do 2016. godine

Sastavnica	Udio u miješanom kom. otpadu (%)	2014. (t)	2015. (t)	2016. (t)
Biorazgradivi komunalni otpad (odloženi)	65,0	1.953,38	1.990,56	1.935,18
Miješani komunalni otpad (odloženi)	100	3.005,20	3.062,40	2.977,20

7.5. PROCJENA SASTAVA I KOLIČINA KOMUNALNOG OTPADA ZA RAZDOBLJE OD 2017. DO 2022. GODINE

U izradi i provedbi Plana za naredno razdoblje pod komunalnim otpadom se podrazumijeva:

(a) miješani otpad i otpad iz kućanstava koji se prikuplja odvojeno, uključujući:

- papir i karton, staklo, metale, plastiku, biološki otpad, drvo, tekstil, otpadnu električnu i elektroničku opremu, otpadne baterije i akumulatore;
- glomazni otpad, uključujući madrace i namještaj;
- vrtni otpad, uključujući lišće, pokošenu travu.

(b) miješani otpad i otpad koji se prikuplja odvojeno iz malih poduzeća, poslovnih zgrada i institucija, uključujući škole, bolnice i zgrade javnih tijela, a po prirodi i sastavu je sličan otpadu iz kućanstva.

(c) otpad od čišćenja tržnica i otpad od čišćenja ulica, uključujući otpad pometen s ulica, sadržaj uličnih košarica za otpatke, otpad od održavanja parkova i vrtova.

Komunalni otpad ne uključuje otpad iz kanalizacijske mreže i pročišćavanja otpadnih voda, uključujući kanalizacijski mulj te otpad od građenja i otpad od rušenja.

Sukladno nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu koji nastaje u kućanstvu, je otpad koji nastaje obavljanjem ekonomskih aktivnosti iz područja G – U osim aktivnosti iz odjeljka 46.77 (Trgovina na veliko ostacima i otpacima).

Projekcije količina komunalnog otpada rađene su za razdoblje od 2017. do 2022. godine. Izrađuju se s ciljem točnijeg te detaljnijeg i preciznijeg planiranja buduće infrastrukture za gospodarenje otpadom. Zahtjevnost preciznosti procjene kretanja količine komunalnog otpada proizlazi iz razloga što parametri na kojima se ista bazira ne ovise isključivo o evidentiranim količinama proizvedenog komunalnog otpada, već su isti u korelaciji i s demografsko-ekonomskim kretanjima te socio-kulturološkim utjecajem.

Projekcija ukupnih godišnjih količina proizvedenog otpada koja će se stvarati na području Grada Supetra od 2017. do 2022. godine je procjenjena na temelju nacionalnog plana (porast od oko 1%). Razlog tome je pretpostavljeni rast BDP-a, osobne potrošnje stanovnika i turista (povećanje broja noćenja), iako se predviđa da će broj stanovnika u Gradu Supetru ostati na istoj razini.

Uvažavajući planirane aktivnosti i dokumente koji opisuju cjeloviti sustav gospodarenja otpadom na nacionalnoj i regionalnoj razini, pretpostavljeni su sljedeći ulazni parametri:

- broj stanovnika do 2022. će ostati isti,
- broj noćenja turista će rasti – predviđena je prosječna stopa rasta od 1% u odnosu na 2015. (turist proizvede 0,9 kg otpada po noćenju),
- rast stope BDP-a i osobne potrošnje stanovnika,
- na razmatranom području prosječan obuhvat organiziranim odvozom otpada neće se mijenjati i bit će 100 %,
- količina komunalnog otpada će rasti po prosječnoj godišnjoj stopi od 1 % (u odnosu na podatke o količini komunalnog otpada za 2016. godinu).

U tablici 7.5-1 je prikazana projekcija ukupnih godišnjih količina proizvedenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine. S obzirom na poteškoće u određivanju količina otpada opisane u poglavlju 7.1:

- nedovoljno dobra procjena količina otpada odloženog na odlagalište Kupinovica, zbog neprovođenja vaganja,
- moguća su znatna odstupanja broja turista od prijavljenih službenih podataka, budući da dio turista boravi neprijavljeno u privatnom smještaju, a dio njih je u transferu,
- značajan udio inertnog materijala (zemlja i kamen iz iskopa) u otpadu koji se deklarira kao glomazni otpad,

a u cilju izrade realnih projekcija količina otpada za planski period, pretpostavili smo da vrijednosti za miješani komunalni otpad iz tablice 7.1-1 odgovaraju stvarnom stanju, ali da je njegov udio u odloženom komunalnom otpadu 89%, u skladu s Tablicom 3 iz Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine za Splitsko-dalmatinsku županiju.

Tablica 7.5-1. Projekcija godišnjih količina proizvedenog komunalnog otpada u Gradu Supetru za razdoblje od 2017. – 2022. godine

Godina	Miješani komunalni otpad (t)	Komunalni otpad (t)
2016.	2.977,20	3.345,17
2017.	3.006,97	3.378,62
2018.	3.037,04	3.412,41
2019.	3.067,41	3.446,53
2020.	3.098,09	3.481,00
2021.	3.129,07	3.515,81
2022.	3.160,36	3.550,96

Napomena: podaci za 2016. godinu su preuzeti iz tablice 7.1-1. za miješani komunalni otpad.

Ciljne vrijednosti gospodarenja komunalnim otpadom do 2022. godine koje proizlaze iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Plana gospodarenja otpadom RH, s obzirom na obveze unapređenja sustava gospodarenja komunalnim otpadom te pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje su:

- povećanja ukupne mase odvojeno prikupljenog otpadnog papira, stakla, plastike, metala iz komunalnog otpada u minimalnom udjelu od 50% mase tog otpada u proizvedenom komunalnom otpadu do 01.01.2020. godine,
- smanjenje mase proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na 2015. godinu,
- povećanje odvojenog prikupljanja (prvenstveno otpadnog papira, stakla, plastike, metala, biootpada i dr.) na 60% mase proizvedenog komunalnog otpada,
- povećanje odvojenog prikupljanja biootpada na 40% mase proizvedenog biootpada.

- a) Cilj 1.1. Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% (u odnosu na 2015. godinu)

Primijenivši navedeni cilj smanjenja mase proizvedenog komunalnog otpada na Grad Supetar, **do kraja 2022. godine trebalo bi smanjiti količine proizvedenog komunalnog otpada za oko 167 t.** U narednoj tablici je prikazan plan smanjenja količina komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine.

Tablica 7.5-2. Plan smanjenja količina komunalnog otpada u Gradu Supetru za razdoblje od 2017.–2022. godine

Godina	Miješani komunalni otpad (t)	Komunalni otpad (t)
2017.	2.977,20	3.345,17
2018.	2.947,43	3.311,72
2019.	2.917,66	3.278,27
2020.	2.887,88	3.244,81
2021.	2.858,11	3.211,36
2022.	2.828,34	3.177,91

U tablici 7.5-3 proračunate su granične količine mješanog komunalnog otpada sukladno pravilima za određivanje iznosa poticajne naknade za smanjenje količine mješanog komunalnog otpada, koji su propisani Uredbom o komunalnom otpadu (NN 50/17) i temeljem službenog podatka HAOP da je na području Grada Supetra u 2015. godini proizvedeno 3.062,4 t (referentna količina) mješanog komunalnog otpada. Slijedom navedenog **u planskom razdoblju do kraja 2022. godine trebalo bi količinu mješanog komunalnog otpada svesti na oko 1.531 tonu.**

Tablica 7.5-3. Proračun graničnih količina mješanog komunalnog otpada za određivanje iznosa poticajne naknade za Grad Supetar

Godina	Dio referentne količine (%)	Miješani komunalni otpad (t)
2017.	80	2.449,92
2018.	74	2.266,18
2019.	66	2.021,18
2020.	58	1.776,19
2021.	54	1.653,70
2022.	50	1.531,20

- b) Cilj 1.2. Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)

Komunalni otpad nastao na području Grada Supetra u 2015. godini sadržavao je ukupno 3.190 t prioritetnih vrsta reciklabilnog otpada: 798 t otpadnog papira i kartona, 788 t otpadne plastike, 127 t otpadnog stakla, 72 t otpadnih metala (papir+plastika+staklo+metal = 1.786 t), 127 t otpadnog tekstila i odjećete 1.277 t biootpada (kuhinjski otpad, vrtni otpad, koža/kosti).

Ne postoje izmjerene količine odvojeno prikupljenog otpada, ali je pretpostavka da se izdvoji 8-10% od ukupne količine otpada (bez glomaznog otpada). Prema podacima HAOP-a, stopa uporabe komunalnog otpada u Splitsko-dalmatinskoj županiji za 2015. godinu iznosila je 11,3%.

U svrhu postizanja **zakonskog cilja osiguranja pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla**, uz pretpostavku nepromijenjenog sastava proizvedenog komunalnog otpada, odnosno postojanosti udjela otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla u komunalnom otpadu od oko 52%, te uz pretpostavku da gubici pripreme za konačno recikliranje neće prekoračiti 10% sakupljene količine, **do kraja 2019. godine trebalo bi osigurati odvojeno sakupljanje najmanje 50% zbirne mase tog otpada u proizvedenom komunalnom otpadu**. U raspoloživom vremenu i uz procjenu stope odvojenog sakupljanja od 20% u 2017. godini, zadani cilj može se postići samo iznimno visokim godišnjim povećanjem stope odvojenog sakupljanja. **Ukupne količine odvojeno sakupljenog otpadnog papira, plastike, metala i stakla koje bi se mogle postići uz povećanje godišnjih stopa odvojenog sakupljanja za 15%** prikazan je u tablici 7.5-4.

Proračun je napravljen s početnom pretpostavkom da je u 2015. godini odvojeno sakupljeno oko 179 t (10%) papira, plastike, stakla i metala. Da bi se postigao navedeni cilj odvojenog sakupljanja **do 01. siječnja 2020. godine potrebno je u odnosu na 2015. godinu dodatno prikupiti oko 714 t papira, plastike, stakla i metala**.

Tablica 7.5-4. Plan povećanja odvojeno sakupljenih prioritetnih komponenti (papir, plastika, metal i staklo) za razdoblje od 2017. do kraja 2019. godine (zakonski cilj osiguranja pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla u minimalnom udjelu od 50% mase otpada)

Godina	Odvojeno sakupljeni papir, staklo, plastika, metal(t)	Stopa odvojenog sakupljanja (%)
2017.	357	20
2018.	625	35
2019.	893	50

Da bi se pratila dinamika povećanja stopa prema PGO RH u planskom razdoblju trebalo bi osigurati zbirne količine kako su prikazane u Tablici 7.5-5.

Tablica 7.5-5. Plan povećanja odvojeno sakupljenih komponenti (prioritetno papir, staklo, plastika i metal) za razdoblje od 2017. do kraja 2022. godine

Godina	Odvojeno sakupljeni papir, staklo, plastika, metal(t)	Stopa odvojenog sakupljanja (%)
2017.	535,80	30
2018.	642,96	36
2019.	785,84	44
2020.	928,72	52
2021.	1.000,16	56
2022.	1.071,60	60

U tablici 7.5-6 prikazan je **plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada** za razdoblje od 2017. – 2022. godine s ciljem da zbroj svih odvojeno sakupljenih vrsta otpada bude **60% proizvedene količine komunalnog otpada na kraju 2022. godine**. Uz pretpostavku postojanosti sastava komunalnog otpada, dinamika povećanja stope odvojenog sakupljanja određena je sukladno PGO RH. Uz pretpostavku da je 2015. godine odvojeno sakupljeno oko 10% (344 t) mase komunalnog otpada, da bi se postigao navedeni cilj, do kraja 2022. godine potrebno je još dodatno prikupiti oko 1.721 t.

Tablica 7.5-6. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine (povećanje odvojenog prikupljanja na 60% mase proizvedenog komunalnog otpada)

Godina	Odvojeno sakupljeni komunalni otpad metal(t)	Stopa odvojenog sakupljanja (%)
2017.	1.032,27	30
2018.	1.238,72	36
2019.	1.514,00	44
2020.	1.789,27	52
2021.	1.926,90	56
2022.	2.064,54	60

Navedeni cilj je viši od cilja postavljenog nacionalnim planom, budući da se prema cilju 1.1. treba smanjiti ukupna količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% (u odnosu na 2015. godinu). Prema tome, sukladno ciljevima nacionalnog plana, **odvojeno sakupljena količina u 2022. godini ne bi smjela biti niža od 1.907 t.**

- c) Cilj 1.3 Odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada

Posebno je propisan cilj u kojem se traži odvojeno prikupljanje 40% mase proizvedenog biootpada. Ako se primjene mjerila iz Odluke Komisije 2011/753/EU za izračun stope recikliranja biootpada, u kojem slučaju u izračun ulaze samo količine odvojeno sakupljenog biorazgradivog kuhinjskog i otpada iz vrtova i parkova, 2015. godine na području grada Supetra je nastalo oko 1.097 t biootpada (31,9 % u ukupnom komunalnom otpadu - prema HAOP metodologiji).

Kako bi se postigao zadani cilj, uz pretpostavku nepromijenjenog sastava proizvedenog komunalnog otpada, odnosno postojanosti udjela biorazgradivog kuhinjskog i vrtneog otpada (31,9 %) i s obzirom na očekivanje stalnih količina odvojeno sakupljenog biootpada, **do kraja 2022. godine bilo bi potrebno osigurati odvojeno sakupljanje oko 439 t biootpada.**

Postavljeni cilj je nešto viši od cilja postavljenog nacionalnim planom, budući da se prema cilju 1.1. treba smanjiti ukupna količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5% (u odnosu na 2015. godinu). Prema tome, sukladno ciljevima nacionalnog plana, **odvojeno sakupljena masa biootpada u 2022. godini ne bi smjela biti niža od 406 t.**

Sukladno PGO RH, bilo bi potrebno osigurati provedbu plana povećanja količina odvojenog sakupljenog biootpada prema dinamici prikazanoj u tablici 7.5-7.

Tablica 7.5-7. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog biootpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine

Godina	Biootpad (t)	Stopa sakupljanja biootpada (%)
2017.	164,54	15
2018.	197,45	18
2019.	252,30	23
2020.	329,09	30
2021.	394,91	36
2022.	438,78	40

Zakonom je propisana najveća dopuštena masa biorazgradivog komunalnog otpada koja se smije odložiti u RH u 2016. i 2020. godini te način izračuna dopuštene godišnja mase koja se smije odložiti na pojedinom odlagalištu. Dopuštene godišnje količine određivat će HAOP temeljem podataka o količinama odloženim u prethodnoj godini.

Potrebno je odmah smanjiti količinu biorazgradivog komunalnog otpada nastalog na području Grada Supetra koji se odlaže. To je moguće postići sprječavanjem odlaganja miješanog i njemu sličnih vrsta komunalnog otpada koji sadrži prosječno 65% biorazgradivog otpada. Nadalje, mehaničko-biološkom obradom miješanog i njemu sličnog komunalnog otpada koji sadrži biorazgradivi otpad moguće je minimalizirati količine biorazgradivog komunalnog otpada za odlaganje.

d) Cilj 1.4 Odložiti na odlagalište manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada

Sukladno PGO RH do kraja planskog razdoblja (2022. godina) **količinu komunalnog otpada koji se odlaže potrebno je postupno smanjiti na 25% količine proizvedene u 2015. godini.** Da bi se postigao navedeni cilj, količinu komunalnog otpada za odlaganje sa zatečenih oko 3.441 t u 2015. godine **treba svesti na oko 860 t.**

8. PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA

Odlagalište *Kupinovica*

Komunalni otpad s područja Grada Supetra odlaže se na odlagalištu komunalnog otpada Kupinovica, koje se nalazi na granici naselja Supetar i Splitska. Na odlagalište se odlaže komunalni otpad iz kućanstava, komunalni i otpad sličan komunalnom iz gospodarskih i komercijalnih subjekata i uslužne djelatnosti (trgovine, gospodarske tvrtke i zanatske radionice, škole, zdravstvene ustanove, uredi, turistički i ugostiteljski objekti i dr.), otpad s javnih površina (ulice, parkovi, šetališta) te glomazni otpad.

Odlagalište Kupinovica koristi se još od šezdesetih godina prošlog stoljeća, nalazi se još uvijek na privatnim parcelama koje nisu otkupljene. Za radnoga vremena na odlagalištu se uvijek nalazi jedan djelatnik koji kontrolira ulaz otpada i o tome vodi evidenciju.

Odlagalište otpada Kupinovica je udaljeno oko 2,5 km zračne linije od centra Grada Supetra u smjeru jug-jugoistok, a od naselja Splitska oko 3,5 km u smjeru jugozapada. Pristup odlagalištu je osiguran preko državne ceste D113 Supetar – Nerežišće – Sumartin, s koje se odvaja nerazvrstana asfaltirana cesta širine oko 3,0 m.

Radi se o neusklađenom odlagalištu koje je potrebno sanirati i nakon otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom (ŽCGO) zatvoriti s radom. Procjenjuje se da je do sredine 2015. godine na lokaciji odloženo oko 100.000 m³, ili između 45.000-50.000 t otpada, od čega najveći dio čini miješani komunalni otpad (ključni broj 20 03 01) i glomazni otpad (ključni broj 20 03 07). Na lokaciji postoje i značajne količine inertnog građevinskog otpada, koji se, između ostalog, koristi za dnevno prekrivanje komunalnog otpada te izvedbu pristupnih puteva i platoa na odlagalištu. Ukupna površina na koju se odlaže otpad je oko 14.500 m². Osim pristupne prometnice, na odlagalištu ne postoje infrastrukturni priključci (niskonaponska elektroenergetska mreža, sustav vodoopskrbe i odvodnje, elektro-komunikacijska infrastruktura i dr.).

Godišnje se na odlagalište u prosjeku odloži oko 10.000,0 t otpada. Budući da je na odlagalištu dolazilo više puta do samozapaljenja, ukupna količina otpada je smanjena, a ostali dio otpada je inertiziran. Otpad se prije odlaganja ne važe, već se procjenjuje na temelju broja dovezenih tura.

Slika 8-1. Lokacija odlagališta Kupinovica na području Grada Supetra
(izvor: <http://envi.azo.hr/>)

Na lokaciji Kupinovica je izvedena pristupna rampa, stacionarna presa tipa Avermann sa dva pripadajuća kontejnera od 27 m³, kontejner od 20 m³ za odvojeni papirni otpad (ambalaža od papira i kartona i papir), spremnik vode, kancelarija sa sanitarnim čvorom, zaštitna ograda, te su nabavljeni presa i veliki kontejneri za prijevoz komunalnog otpada do planiranog CGO Lećevica. Na odlagalištu također postoji agregat, visokotlačni perač (miniwash) za pranje kamiona pri izlasku sa odlagališta i manji radni stroj (kombinirka), dok se za veće radove guranja i zastiranja otpada koriste veći radni strojevi tvrtki s kojima je sklopljen ugovor o održavanju odlagališta. Na lokaciji je organizirana čuvarska služba i služba održavanja komunalnog deponija potrebnim strojevima.

Odlaganje otpada naplaćuje se prema odobrenom cjeniku Komunalnog društva Grad d.o.o.

Osnovna opremljenost odlagališta može se sažeti na sljedeći način:

- Na ulazu u odlagalište postavljen je natpis s imenom odlagatelja, vrstom odlagališta i radnim vremenom odlagališta;
- Na uočljivom mjestu na odlagalištu istaknut je plan postupaka za slučaj izvanrednog događaja;
- Odlagalište je ograđeno s dva metra visokom ogradom uz cestu, i 1,5 metra visokom ogradom uz susjedne katastarske čestice;
- Stalnim nadzorom spriječen je nenadzirani unos otpada na odlagalište;
- Na području odlagališta nalazi se dovoljno velika površina za izvođenje postupaka preuzimanja i provjere predanog otpada te za parkiranje i okretanje dostavnih vozila;
- Odlagalište je opremljeno uređajima za sprječavanje prenošenja prašine i nečistoća s transportnih vozila s odlagališta na kolnike javnih cesta;

- Na području odlagališta osigurano je dovoljno mjesta za privremeno skladištenje otpada prije odlaganja;
- Odlagalište ima priključak na javnu cestu;
- Vozila kojim se dovozi otpad do odlagališta otpada opremljena su tako da se spriječi rasipanje otpada, širenje prašine, buke i mirisa;
- Oko ograde odlagališta otpada uređen je protupožarni pojas.

Planom gospodarenja otpadom u Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2007. – 2015. godine Kupinovica je predstavljala službeno odlagalište otpada za koje je bila planirana sanacija odlagališta. Potom je odlagalište trebalo postati pretovarna stanica za komunalni otpad te mjesto za zbrinjavanje ili obradu inertnog građevinskog otpada, korisnog otpada (metal, staklo, papir, plastika) i glomaznog otpada.

U važećem Prostornom planu uređenja Grada Supetra se navodi da je problem odlaganja komunalnog otpada cijelog otoka Brača definiran Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije (PPSDŽ) kroz sabirni centar komunalnog otpada –pretovarnu stanicu - na lokaciji «Košer» u Općini Pučišća. Međutim, do izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom i ustrojavanja ukupnog sustava zbrinjavanja otpada na području SDŽ, odlaganje komunalnog otpada vršit će se na postojećem odlagalištu otpada „Kupinovica“, uz istovremeno provođenje mjera njegove sanacije i uređenja. Naime, potrebno je ispoštovati mjere 4.1 i 4.2 iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine. Prema mjeri 4.1 potrebno je izraditi Plan zatvaranja odlagališta neopasnog otpada do kraja 2017. godine, na temelju postojećih raspoloživih kapaciteta i drugih relevantnih kriterija, a koji će uključiti i daljnje odlaganje otpada nakon 31.12.2018. na usklađena odlagališta. Nadalje, prema mjeri 4.2 potrebno je izvršiti sanaciju odlagališta neopasnog otpada do 2022. godine. Rok za izgradnju centara za gospodarenje otpadom je također 2022. godina.

S ciljem sanacije i zatvaranja odlagališta, do sada je izrađena projektna dokumentacija (idejni i glavni projekt), istražne bušotine te je ishodovano Rješenje Ministarstva zaštite okoliša i prirode. Sukladno Glavnom projektu Sanacije postojećeg odlagališta komunalnog otpada Kupinovica (H-PROJEKT d.o.o., 2016), sanacija odlagališta će se provesti kroz dvije faze, i to:

- FAZA 1: formiranje odloženog otpada, izgradnja obodnih prometnica i nasipa, izgradnja brtvenog sustava preko formiranog otpada te na unutarnjim pokosima obodnih prometnica, izgradnja sustava sakupljanja i recikulacije procjednih voda, izgradnja sustava sakupljanja oborinskih voda, izgradnja sustava otplinjavanja odloženog otpada (izvedba bunara bez biofiltera), izgradnja ulazne zone odlagališta i izgradnja infrastrukturnih sustava.
- FAZA 2: izgradnja prekrivnog brtvenog sustava i ugradnja biofiltera na vrh izvedenih bunara.

Nakon što se postojeći otpad prekrije s temeljnim brtvenim sustavom, kapacitet nove plohe za odlaganje otpada iznosit će 78.000 m³. Uz pretpostavku da će se specifična gustoća ugrađenog otpada kretati oko 0,8 t/m³, to je dovoljno za odlaganje otpada tijekom razdoblja od 4 godine.

Reciklažna dvorišta i mobilne jedinice

Na području Grada Supetra trenutno ne postoji reciklažno dvorište ili mobilna jedinica.

Izmjenama i dopunama Prostornog plana Grada Supetra definirana je lokacija reciklažnog dvorišta u poslovno-gospodarskoj zoni Žedno - Drage u jugoistočnom dijelu grada. Za potrebe izgradnje reciklažnog dvorišta planira se iskoristiti dio parcele u površini od oko 2.000 m². Prilaz parceli treba biti omogućen preko buduće asfaltirane prometnice koja se planira izgraditi prema Urbanističkom planu uređenja gospodarsko–poslovne zone Žedno – Drage. Projekt treba biti u skladu s važećim prostornim planovima:

- Prostorni plan Grada Supetra (Službeni glasnik Grada Supetra br. 03/09 i 04/17)
- Urbanistički plan uređenja gospodarsko-poslovne zone Žedno Drage (Službeni glasnik Grada Supetra br. 02/10)

Sukladno *Smjernicama o ponovnoj uporabi* i točke 9.4 Mjere sprječavanja nastanka otpada (mjera 10) iz PGO RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, preporuča se da reciklažno dvorište sadrži i „Kutak ponovne uporabe“ gdje građani mogu donijeti stvari koje im više ne trebaju, a drugi građani (slabijeg imovinskog statusa) mogu te stvari uzeti za daljnju upotrebu.

Grad Supetar se prijavio na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, za financiranje projektne dokumentacije te se čeka povratna informacija nakon čega bi uslijedila izrada spomenute dokumentacije temeljem koje bi bilo moguće izvršiti prijavu na EU fondove za dobivanje sredstava i za samu izgradnju.

Slika 8-2. Lokacija planiranog reciklažnog dvorišta Žedno – Drage

9. PODACI O LOKACIJAMA ONEČIŠĆENIM OTPADOM I NJIHOVOM UKLANJANJU

U proteklih nekoliko godina provedena je sanacija otpadom onečišćenih lokacija na području Grada Supetra. Radilo se o manjim površinama na kojima je uglavnom bio odložen glomazni ili građevinski otpad. Ove lokacije su sanirane na način da je tako odloženi otpad prikupljen i odvozen na odlagalište Kupinovica.

Prema podacima iz listopada 2017., na području Grada Supetra nalaze sljedeće divlje deponije:

1. Lokacija starog kamenoloma Plate ispod Škripa - vlasnik zemljišta: Republika Hrvatska - čest. zem. 646 k.o. Splitska i 759/13 k.o. Škrip - procjenjena količina otpada 1000 m³ - sastav otpada; građevinski, otpad od iskopa, glomazni komunalni, biootpad (biljni i lešine životinja), kemijski, elektronski, staklo, papir i željezo.

Slika 9-1. Divlja deponija – lokacija 1

2. Lokacija šumskog puta Stubli - Sv. Rok iznad Supetra - vlasnik zemljišta: Republika Hrvatska - čest. zem. 1871/2 k.o. Supetar - procjenjena količina otpada 400 m³ - sastav otpada; građevinski, glomazni, komunalni, biootpad (biljni i životinjski).

Slika 9-2. Divlja deponija – lokacija 2

3. Lokacija uz poljski put iznad Gospe Lurdske - vlasnik zemljišta: nepoznat (izvadak vlasničkog lista nije verificiran) - čest. zem. 1344 k.o. Supetar - procjenjena količina otpada 10 m³ - sastav otpada; glomazni, komunalni, biootpad (biljni i lešine životinja).

Slika 9-3. Divlja deponija – lokacija 3

4. Lokacija uz poljski put iznad Glavice u Mircima - vlasnik zemljišta: Republika Hrvatska - čest. zem. 562 i čest. zem. 563 k.o. Mirca - procjenjena količina otpada 115 m³ - sastav otpada; građevinski otpad, otpad od iskopa, biootpad (biljni i lešine životinja).

Slika 9-4. Divlja deponija – lokacija 4

5. Lokacija uz ulicu Don Drage Bosiljevca - Put Mutnika - vlasnik zemljišta: Časne sestre Sv. Vinka Paulskog i Republika Hrvatska - čest. zem. 929/3 k.o. Supetar i čest. zem. 7 k.o. Mirca - procjenjena količina otpada 50 m³ - sastav otpada; građevinski otpad, otpad od iskopa, biljni otpad.

Slika 9-5. Divlja deponija – lokacija 5

U sljedećoj tablici naveden je prijedlog sanacije postojećih divljih odlagališta otpada na području Grada Supetra, uključujući postupanje s otpadom. Također, navedene su lokacije konačnog zbrinjavanja pojedinih vrsta otpada.

Tablica 9-1. Prijedlog sanacije divljih odlagališta otpada na području Grada Supetra

Odlagalište *	Količina otpada (m ³)	Sastav otpada
1.	1000	- građevinski, otpad od iskopa, glomazni, komunalni, biootpad (biljni i lešine životinja), kemijski, elektronski, staklo, papir i željezo.
2.	400	- građevinski, glomazni komunalni, biootpad (biljni i životinjski)
3.	10	- glomazni, komunalni, biootpad (biljni i lešine životinja)
4.	115	- građevinski otpad, otpad od iskopa, biootpad (biljni i lešine životinja)
5.	50	- građevinski otpad, otpad od iskopa, biljni otpad.
Način sanacije	a) čišćenje lokacije i transport otpada na odlagalište Kupinovica	
	b) postavljanje zaštitne ograde uz prometnicu i natpisa „zabranjeno odlaganje otpada“	
Postupci s otpadom	a) ugradnja na odlagalište za komunalni, građevinski i otpad od iskopa b) reciklaža i uporaba za biootpad, glomazni, kemijski, elektronski, staklo, papir i željezo	
Lokacija konačnog zbrinjavanja	a) odlagalište Kupinovica - za nereciklirani otpad b) reciklžno dvorište - za reciklirani otpad	

- * 1. Lokacija starog kamenoloma Plate ispod Škripa
2. Lokacija šumskog puta Stubli - Sv. Rok iznad Supetra
3. Lokacija uz poljski put iznad Gospe Lurdske
4. Lokacija uz poljski put iznad Glavice u Mircima
5. Lokacija uz ulicu Don Drage Bosiljevca - Put Mutnika

Procjena potrebnih financijskih ulaganja

Procjenjuje se da je za sanaciju 5 divljih deponija na području Grada Supetra potrebno osigurati najmanje 200.000 kn, tijekom šestogodišnjeg perioda (2017. – 2022.).

Mjere za sprječavanje nastajanja novih „divljih deponija“

Kako bi se spriječila daljnja devastacija prostora kroz nastajanje novih i povećanje količina odbačenog otpada na postojećim nelegalnim odlagalištima, predlažu se sljedeće mjere:

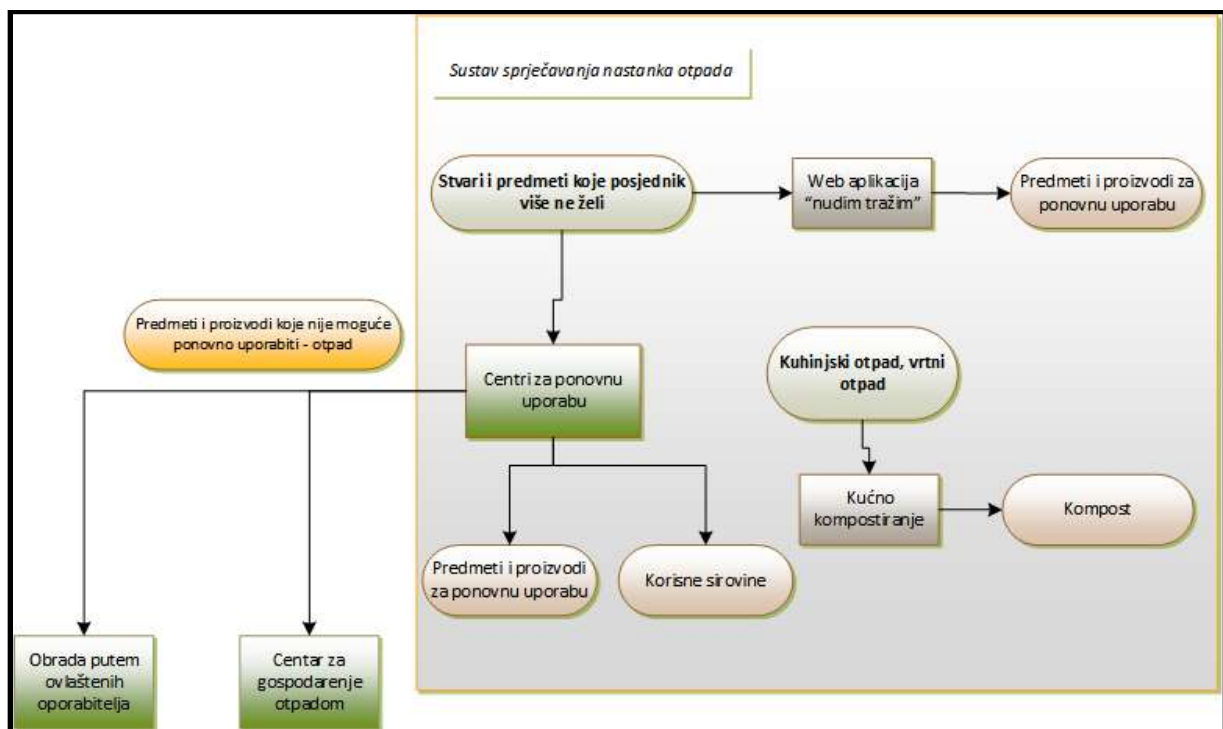
- Educirati sve subjekte o načinu gospodarenja otpadom;
- Izraditi i ažurirati Popise okoliša onečišćenog otpadom;
- Izraditi Planove sanacije nelegalnih odlagališta otpada s listom prioriteta;
- Spriječiti miješanje različitih kategorija otpada u sustavu skupljanja;
- Spriječiti raznošenje ambalažnog i drugih vrsta otpada s prostora privremenog skladištenja proizvođača/posjednika otpada;
- Postaviti napise upozorenja „Zabranjeno odlaganje otpada“ na izloženim lokacijama gdje se opetovano odbacuje otpad;
- Ozeleniti sanirana „divlja odlagališta“;
- Povećati mjere kontrole i nadzora putem komunalnih redara, te izricati mandatne kazne osobama koje se ne pridržavaju Odluka o komunalnom redu;
- Podnositi prijave protiv osoba koje donose otpad i onečišćuju lokacije koje nisu predviđene za odlaganje otpada;
- Surađivati s tijelima Splitsko-dalmatinske županije radi bolje kontrole tokova svih kategorija otpada.

10. MJERE POTREBNE ZA OSTVARENJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Sprječavanje nastanka otpada najučinkovitiji je način poboljšanja učinkovitosti uporabe resursa, smanjenja utjecaja otpada na okoliš i promicanja trajnih visokokvalitetnih materijala koji se mogu reciklirati i ponovo upotrebljavati te smanjenja ovisnosti o uvozu sve rjeđih sirovina.

Sprječavanje nastanka otpada na prvom je mjestu u redu prvenstva gospodarenja otpadom, a podrazumijeva mjere poduzete prije negoli neka tvar, materijal ili proizvod postane otpad, u svrhu smanjenja količina otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda putem ponovne uporabe proizvoda, smanjenja negativnih utjecaja nastalog otpada na okoliš i ljudsko zdravlje, te smanjenja sadržaja opasnih tvari u materijalima i proizvodima.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom propisuje osnovne mjere sprječavanja nastanka otpada, a sukladno zakonskim odredbama sastavni dio Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine je i Plan sprječavanja nastanka otpada.

Slika 10-1. Shema sustava sprječavanja nastanka otpada sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022.

U sustavima kružnoga gospodarstva koje predlaže Europska komisija i Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, dodana se vrijednost proizvoda zadržava što je dulje moguće i ne stvara se otpad. Resursi se zadržavaju u gospodarstvu nakon kraja

uporabnog vijeka proizvoda kako bi se opetovano produktivno upotrebljavali i tako stvarali novu vrijednost.

Sukladno nacionalnom Planu, prioriteti provedbe mjera sprječavanja nastanka otpada koji nastaje na području Grada Supetra su sprječavanje nastanka komunalnog otpada, električnog i elektroničkog otpada, otpadnog papira i kartona te sprječavanje nastanka građevnog otpada.

Prvi od ciljeva koje treba postići je smanjenje ukupne količina proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini. Najvažnije mjere za postizanje navedenog cilja, čiju provedbu treba osigurati Grad Supetar, su izgradnja reciklažnog dvorišta i uspostava sustava kućnog kompostiranja.

Centri za ponovnu uporabu

Prema redu prvenstva u gospodarenju otpadom djelatnosti centra predstavljaju aktivnosti sprječavanja nastanka otpada kad se radi o proizvodima i aktivnosti pripreme za ponovnu uporabu kad se radi o otpadu.

Uspostavom centara za ponovnu uporabu potiče se razmjena i ponovna uporaba isluženih proizvoda ili stvari i predmeta koje posjednik ne treba i ne želi, a još uvijek se mogu koristiti. Kroz centre za ponovnu uporabu ponovno će se moći uporabiti tekstil (odjeća i obuća), namještaj, električni i elektronički uređaji, te predmeti široke potrošnje poput posuđa, knjiga, igračaka, sportske opreme, bicikala, dječje opreme i sl. U centrima za ponovnu uporabu potrebno je uspostaviti web aplikaciju „nudim-tražim“ koja će olakšati razmjenu stvari i predmeta koje posjednik ne treba i ne želi te aplikaciju mrežno povezati unutar svih centara za ponovnu uporabu. U tu svrhu poticati će se uključivanje dionika socijalne i solidarne ekonomije.

Kućno kompostiranje

U Planu sprječavanja nastanka otpada kao i u cijelom Planu gospodarenja otpadom RH jedne od važnijih mjera su sprječavanje nastanka biootpada i odvojeno sakupljanje biootpada u svrhu uporabe. Kao jedna od mjera za sprječavanje nastanka biootpada definirano je i poticanje kućnog kompostiranja. Cilj je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u spremnike za biootpad, te da kompostiranjem u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu smanje ukupnu količinu proizvedenog biootpada. Za postizanje ovog cilja bit će potrebno izraditi edukacijsko-informativne materijale, organizirati promidžbene aktivnosti i radionice, a s obzirom da primjena kućnog kompostiranja ovisi o dostupnim površinama za korištenje proizvedenog komposta, prioritet za provođenje ove mjere su ruralna područja, odnosno predgrađa urbanih sredina s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom.

Sukladno Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, na području RH provedbom kompostiranja kod kuće moguće je količinu biootpada smanjiti do 90.000 t godišnje. Da bi se taj cilj postigao Grad Supetar bi trebao do 2022. godine osigurati kompostiranjem kod kuće godišnje količine od 175 tona, pa bi uz proizvedenu godišnju količinu biootpada⁴ od oko 624

⁴Prema HAOP metodologiji udio biootpada (vrtne i kuhinjski otpad) u ukupnom komun. otpadu iznosi 31,9%.

kg po kućanstvu, do 2022. godine kompostiranjem kod kuće trebalo obuhvatiti najmanje **280 kućanstava** te je u tu svrhu potrebno nabaviti toliki broj kompostera.

Komposteru će se zainteresiranim građanima podijeliti besplatno uz preduvjet da posjeduju primjerene uvjete za korištenje komposta (npr. okućnica s vrtom). Rezultati i iskustva pilot-projekta će se implementirati u odluke oko daljnjih aktivnosti Grada na toj problematici.

Predmetni Plan gospodarenja otpadom obuhvaća sljedeće mjere kućnog kompostiranja:

- nabavu i distribuciju kućnih kompostera,
- izradu edukacijsko-informativnih materijala, i
- organizaciju edukativnih i promidžbenih aktivnosti i radionica.

Uz provedbu ovih mjera bez kojih se ne može, poželjno je (u suradnji sa sektorom socijalne ekonomije, udrugama i sl.) osnovati savjetodavnu službu opremljenu prijenosnim alatima i uređajima za pripremu otpada za kompostiranje (rezanje i usitnjavanje granja, grmova i sl.).

IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI

U cilju efikasne realizacije aktivnosti i ostvarenja mjera sprječavanja nastanka otpada potrebno je iste orijentirati na provođenje informativne i promotivne strategije, u smislu organizacije kampanja podizanja svijesti o potrebi odgovornijeg ponašanja, usmjerene na širu javnost ili određenu kategoriju.

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih sudionika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom te je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu. Obzirom na navedeno, izobrazno-informativne aktivnosti potrebno je organizirati na način da se osiguraju aktivnosti koje će omogućiti dostupnost informacija o važnosti i načinima sprječavanja nastanka otpada kao i važnosti odvojenog sakupljanja otpada i odgovarajućeg gospodarenja njime (primjerice sustavno informiranje javnosti putem pisanih medija, radija i televizije).

Oglašavanja u medijima mogu obuhvatiti velike promidžbene akcije o aktualnim temama, redovna izvješća o stanju na terenu. Informiranje i izobrazba mogu se provoditi i raspačavanjem letaka, postavljanjem plakata na javnim mjestima i sl. Svakako u izobrazno-informativne aktivnosti treba uključiti i edukaciju po vrtićima i školama sa svrhom razvijanja ekološke svijesti kod djece i mladih.

Trebalo bi provoditi izobrazno-informativne aktivnosti koje odvojeno sakupljanje otpada na način da se redovno obavještavaju kućanstva o lokacijama i radnim vremenima reciklažnihi mobilnih reciklažnih dvorišta, lokacijama spremnika za odvojeno sakupljanje otpada, o programu odvoza krupnog (glomaznog) otpada te usluzi prijevoza krupnog komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge, a potrebno je dodatno unaprijediti edukativno-informativne aktivnosti u vrtićima i školama gdje bi se organizirala predavanja po školama i/ili objavljivati specijalizirane priloge u medijima.

Osim edukacija koje su usmjerene na odvojeno prikupljanje otpada, a u svrhu promicanju kružnog gospodarstva, predlažu se dodatne kampanje usmjerene na sprječavanje nastanka komunalnog otpada, a osobito na sprječavanje nastanka otpada od hrane.

Za tu svrhu važno je izraditi komunikacijsku strategiju koja bi obuhvatila sve navedene mjere sprječavanja nastanka otpada. Za provođenje komunikacijske strategije sprječavanja nastanka otpada prvo je bitno razviti informativne aktivnosti, uključujući i mjere, s potrebom osvješćivanja javnosti o problemima vezanim za otpad kao i aktualnim stanjem na području Grada Supetra. Mogu se organizirati kampanje u svrhu informiranja kućanstva o količinama otpada koji nastaje, a koji se odlaže na odlagališta, te nužnosti sprječavanja njegova nastanka. Komunikacijska strategija mora obuhvaćati jasno definirane ciljeve i poruke usmjerene ciljanim skupinama, kao i konkretne mjere. Treba precizno definirati kome se pojedina kampanja obraća i s kojim ciljem, kontrolirati poruku koja se odašilje, birati najučinkovitije kanale za njezino prenošenje, te provjeravati njezin učinak.

Kao što je opisano u poglavlju 6.9., na području Grada Supetra je provedena prva faza projekta „Zeleni Brač“, u sklopu koje su odrađene edukacije u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama na području otoka Brača te radionice na temu selektivnog odvajanja otpada. U prvoj fazi projekta dijelili su se informativni letci s osnovnim uputama o razvrstavanju otpada.

U narednom periodu nastaviti će se s provođenjem edukacijskih aktivnosti kroz drugu fazu projekta, a također će se kontinuirano provoditi informiranje javnosti putem web stranica Grada Supetra i Komunalnog društva GRAD d.o.o. kao i facebook stranica. Nadalje, Grad Supetar će nastaviti obavještavati kućanstva o lokacijama za odvojeno prikupljanje otpada, putem letaka koji se distribuiraju građanima zajedno s računima za komunalnu naknadu.

Slijedom navedenog, Grad Supetar bi trebao osigurati provedbu sljedećih izobrazno-informativne aktivnosti:

- koristiti medije i obrazovne institucije za edukaciju proizvođača i potrošača o mogućim načinima izbjegavanja nastanka otpada i/ili njegovog mogućeg smanjenja,
- redovno obavještavati kućanstva o lokaciji i radnom vremenu reciklažnog dvorišta,
- redovno obavještavati kućanstva o lokacijama spremnika za odvojeno sakupljanje pojedinih vrsta otpada (otpadni papir, metal, staklo, plastika, tekstil i sl.),
- redovno obavještavati kućanstva o programu odvoza krupnog (glomaznog) otpada te usluzi prijevoza krupnog komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge,
- obavijestiti kućanstva o odluci o načinu pružanja javnih usluga koja će sadržavati: kriterij obračuna količine otpada, standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada, najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima, obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu, područje pružanja javne usluge, opće uvjete ugovora s korisnicima,
- obavijestiti kućanstva o odluci o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada,
- u sklopu Internet portala Grada Supetar i KD Grad d.o.o. redovno objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na području Grada,
- periodički organizirati javne tribine na temu održivog gospodarenja otpadom i/ili organizirati predavanja po školama i/ili objavljivati specijalizirane priloge u medijima,

- provođenje kampanja koje bi bile vezane za sprječavanje nastanka komunalnog otpada uz posebni naglasak na sprječavanje nastanka otpada od hrane – intenzivirati edukacijske aktivnosti, oglašavanje putem društvenih mreža ili promotivnih spotova u medijima, a kampanje dodatno potaknuti u školama i vrtićima ili tribinama na mjestima gdje je velika protočnost ljudi,
- uspostava komunikacijske strategije – komunikacijski plan sa jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama.

AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Treba omogućavati i podržavati akcije prikupljanja otpada koje organiziraju pravne i fizičke osobe — obrtnici u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja, u suradnji s osobom koja posjeduje odgovarajuću dozvolu sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, za koje su organizatori ishodili prethodnu suglasnost upravnog odjela JLS nadležnog za poslove zaštite okoliša.

Akcije može organizirati i Grad Supetar. Akcije gradskog značaja mogle bi biti akcije sakupljanja rabljenih proizvoda.

11. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

S otpadom treba gospodariti vodeći računa da je gospodarenje otpadom od interesa za Republiku Hrvatsku.

Gospodarenje otpadom treba provoditi na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš. Mora se osigurati da otpad koji preostaje nakon postupaka obrade i koji se zbrinjava odlaganjem ne predstavlja opasnost za buduće generacije.

Zabranjeno je:

- odbacivanje otpada u okoliš,
- spaljivanje otpada u okolišu, uključujući spaljivanje otpada na moru te spaljivanje biljnog otpada iz poljoprivrede i šumarstva protivno odredbama Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega,
- potapanje otpada protivno odredbama Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega,
- gospodarenje otpadom protivno odredbama Zakona i podzakonskih propisa donesenih na temelju njega.

U svrhu **sprječavanja odbacivanja otpada u okoliš i uklanjanje odbačenog otpada** treba osigurati provedbu sljedećih mjera:

- uspostaviti sustav za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostaviti sustav evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provoditi redoviti godišnji nadzor područja grada radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada,
- provoditi druge mjere sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

U tom smislu Grad Supetar treba nastaviti s redovitim **uklanjanjem većih količina otpada** odbačenog u okoliš („divlja odlagališta“), naplavljenog otpada na gradskim plažama te otpada koji se odlaže uz spremnike na javnim površinama.

Grad Supetar treba nastaviti i s **poticanjem akcija čišćenja okoliša** u organizaciji mjesne samouprave, ali i drugih zainteresiranih organizatora, uključivo organizatora na svjetskoj razini. Sudjelovanjem u akcijama čišćenja okoliša sudionicima se budi svijest o važnosti odgovornog gospodarenja otpadom. Akcije može organizirati i Grad Supetar. Gradski značaj mogle bi imati programirane akcije čišćenja plaža, podmorja plaža, površina uz glavne gradske obalne i druge šetnice i sl.

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi neprimjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi,
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta,

- narušiti održivo korištenje voda ili tla,
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog,
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije,
- izazvati prekomjernu buku,
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti,
- narušiti javni red i sigurnost, ili
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom, obvezna je primjena sljedećeg reda prvenstva gospodarenja otpadom:

1. sprječavanje nastanka otpada,
2. priprema za ponovnu uporabu,
3. recikliranje,
4. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba, i
5. zbrinjavanje otpada.

Prilikom primjene reda prvenstva nadležna tijela državne vlasti, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje obavljaju djelatnosti u vezi s okolišem i pravne osobe koje prema posebnim propisima obavljaju poslove zaštite okoliša:

1. poduzimaju mjere kojima se potiču rješenja koja nude najbolji ishod za okoliš što može uključivati i prilagodbu reda prvenstva za gospodarenje određenom vrstom otpada ako je to opravdano rezultatima analize životnog ciklusa ukupnih učinaka stvaranja i gospodarenja tom vrstom otpada,
2. uzimaju u obzir opća načela zaštite okoliša – načelo predostrožnosti i načelo održivosti, te tehničku izvedivost i ekonomsku održivost i zaštitu resursa, kao i ukupne učinke na okoliš, ljudsko zdravlje, gospodarstvo i društvo u skladu sa člankom 9. Zakona,
3. uzimaju u obzir da povećani troškovi koji mogu nastati primjenom reda prvenstva gospodarenja otpadom u usporedbi s drugim načinom postupanja s otpadom ne budu nerazmjerni te da postoji tržište za dobivene materijale ili energiju ili da se takvo tržište može oformiti.

Otpad se mora oporabiti. Tvar koja nastaje materijalnom uporabom otpada ili proizvod nastao ukidanjem statusa otpada ne smije uzrokovati veći rizik u smislu opasnog svojstava te tvari od rizika koji postoji kod odgovarajuće primarne sirovine ili proizvoda proizvedenog iz primarne sirovine.

U svrhu osiguranja visokokvalitetnog recikliranja kako bi se postigli nužni standardi kvalitete u pojedinim sektorima recikliranja, otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno sakupljati i skladištiti uvijek kad je to prikladno i izvedivo uzevši u obzir tehničke, okolišne i ekonomske uvjete.

Iznimno, otpad se može zbrinuti, a ne oporabiti, u sljedećim slučajevima:

- stanje tehničke spoznaje ne omogućava uporabu otpada,
- troškovi uporabe otpada su višekratno veći od troškova njegovog zbrinjavanja,
- nema mogućnosti daljnje uporabe otpada ili dijelova otpada,
- ako se zbrinjavanjem otpada manje opterećuje okoliš, nego njegovom uporabom, a osobito u odnosu na:

- emisije tvari i energije u zrak, more, vodu i tlo,
- korištenje prirodnih izvora,
- energiju koju treba potrošiti ili koju je moguće obnoviti, ili
- opasne tvari sadržane u otpadu proizvedenom prilikom uporabe otpada.

Drugi postupci zbrinjavanja otpada imaju prednost pred odlaganjem.

Opći ciljevi gospodarenja otpadom

Opći ciljevi gospodarenja otpadom su:

- odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada,
- očuvanje prirodnih resursa,
- smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta,
- smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš,
- smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš.

Glavni ciljevi unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom

Glavni ciljevi unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom koje je na nacionalnoj razini potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu navedeni su u Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine kako slijedi:

- unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom,
- unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada,
- unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom,
- sanirati lokacije onečišćene otpadom,
- kontinuirano provoditi obrazovno-informativne aktivnosti,
- unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom,
- unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom,
- unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom.

Mjere gospodarenja opasnim otpadom

Proizvodnja, sakupljanje i prijevoz opasnog otpada, kao i njegovo skladištenje i obrada, moraju se obavljati sukladno temeljnim zakonskim odredbama o načelima gospodarenja otpadom, o redu prvenstva, o uporabi otpada, o izbjegavanju opasnosti za ljudsko zdravlje i štetnih utjecaja na okoliš uz primjenu mjera kojima se osigurava sljedivost od proizvodnje do njegove obrade, kao i nadzor toka opasnog otpada.

Zabranjeno je miješanje opasnog otpada s drugim vrstama opasnog otpada koji imaju drukčija fizikalna, kemijska ili opasna svojstva, te s drugim vrstama otpada i drugim tvarima ili materijalima, uključujući razrjeđivanje opasnih tvari a u slučaju da je do toga došlo treba provesti odvajanje opasnog od drugih vrsta otpada, uzimajući u obzir kriterije tehničke i ekonomske provedivosti.

Pravna ili fizička osoba – obrtnik može privremeno skladištiti vlastiti opasni proizvodni otpad u količini do 200 kg a u količini većoj od 200 kg ako je upisana u Očevidnik određenih osoba koje skladište vlastiti proizvodni otpad.

Provesti će se nacionalna analiza postojećih i potrebnih kapaciteta za obradu opasnog otpada, što uključuje izradu studije izvedivosti koja će analizirati postojeće kapacitete za obradu opasnog otpada i utvrditi potrebne dodatne kapacitete. Temeljem toga dati će se dati dodatne **smjernice za unaprjeđenje sustava koje će se moći primijeniti na jedinice lokalne samouprave**.

Odvojeno prikupljanje **problematičnog otpada** treba osigurati u fiksnim i mobilnim reciklažnim dvorištima.

Grad Supetar se prijavio na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, za financiranjem projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta u poslovno-gospodarskoj zoni Žedno - Drage u jugoistočnom dijelu grada. Nakon realizacije projekta, bit će osigurano odvojeno sakupljanje problematičnog otpada na području grada.

12. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Neprovođenjem mjera prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada može se ugroziti zdravlje ljudi i okoliš.

Mjere treba provoditi kako bi se smanjio udio biorazgradivog komunalnog otpada u nastalom miješanom komunalnom otpadu te smanjile količina biorazgradivog komunalnog otpada i ukupna količina komunalnog otpada koji se zbrinjava odlaganjem.

Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine propisana je obveza smanjenja ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5%, odvojenog prikupljanja 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.), odvojenog prikupljanja 40% biootpada iz komunalnog otpada u odnosu na količine proizvedene u 2015. godini. **Količine nastalog i odloženog miješanog i biorazgradivog otpada bit će to manje što će stope ispunjenja navedenih ciljeva biti više.**

U odnosu na postojeće stanje potrebno je:

- definirati način pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada:
 - kriterij obračuna količine otpada, standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada na način da spremnik bude primjeren potrebi pojedinog korisnika usluge, najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima, obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu, kriterije za obračun cijene obvezne minimalne javne usluge, način određivanja udjela korisnika javne usluge u slučaju kad su korisnici javne usluge kućanstva i koriste zajednički spremnik, a nije postignut sporazum o njihovim udjelima, način određivanja udjela korisnika javne usluge u slučaju kad su korisnici javne usluge kućanstva i pravne osobe ili fizičke osobe – obrtnici i koriste zajednički spremnik, a nije postignut sporazum o njihovim udjelima.

- način korištenja javne površine za prikupljanje otpada, način korištenja površina, kojima upravlja JLS, za potrebe kompostiranja biootpada koje može obavljati korisnik usluge;
- odrediti davatelja javne usluge prikupljanja miješanog otpada i davatelja javne usluge prikupljanja biorazgradivog otpada;
- odrediti davatelje usluga povezanih s javnom uslugom.

Kod definiranja načina pružanja javnih usluga treba voditi računa o tome da se svim obveznicima korištenja javne usluge osigura dostupnost cjelokupne infrastrukture. Korisniku usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada na njegovom obračunskom mjestu i korištenjem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta te spremnika postavljenog na javnoj površini i odvoz glomaznog otpada.

Treba osigurati uredno i rutinirano obavljanje javne usluge i **što viši standard javne usluge a obvezno minimalni**: da se na lokaciji obračunskog mjesta korisnicima javne usluge osigura mogućnost odvojene predaje miješanog komunalnog otpada i otpadnog papira i kartona, a biorazgradivog komunalnog otpada odnosno biootpada kada se za to ostvare uvjeti.

Kod izbora metoda i tehnike prikupljanja i načina naplate javne usluge prema predanoj količini otpada treba koristiti metode i tehniku sukladno najboljoj praksi i specifičnostima područja sakupljanja vodeći računa da se, što je više moguće, postojeća tehnika, uz nužnu tehničku prilagodbu, zadrži u daljnjoj primjeni. Treba spriječiti dostupnost spremnika za prikupljanje miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada (iznimno) postavljenih na javnoj površini osobama koje nisu njihovi registrirani korisnici. Treba težiti korištenju tehnike koja omogućava prepoznavanje i registraciju korisnika usluge i mjerenje predane količine otpada kod svakog korištenja spremnika (iznimno) postavljenih na javnoj površini.

Prikladnost postojećih metoda i tehnike sakupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada treba provjeriti odgovarajućom **studijom izvodljivosti**, a primjenjivost i prihvatljivost novih metoda provedbom **pilot projekata**. Do tada treba ulagati u zamjenu postojećih spremnika za sakupljanje miješanog komunalnog otpada zbog dotrajalosti ili oštećenja.

Vrlo je važno u okviru javne usluge osigurati provedbu potrebnih **analiza količina, sastava i svojstava komunalnog otpada i/ili njegovih tokova**.

Treba osigurati da se navedene mjere provedu **na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada**.

Osiguranje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za prikupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada (odvojeno sakupljanje biootpada)

2016. godine kapacitet spremnika za prikupljanje **miješanog komunalnog otpada** bio je teoretski oko 3 puta veći od potrebnog za sakupljanje 2.977 t miješanog komunalnog otpada prema učestalosti sakupljanja opisanom u poglavlju 6.7 Prikupljanje i odvoz otpada. Nadalje, za prikupljanje 2.828 t (12.854 m³) miješanog komunalnog otpada prosječne volumne gustoće 220 kg/m³ i potpuno iskorištenje volumena spremnika, ocjenjuje se da bi postojeći kapacitet

spremnika (oko 156 m³), kod iste učestalosti sakupljanja, do 2022. godine teoretski za više od 3,5 puta premašivao potrebe.

Da bi se osigurao optimalni jedinični kapacitet spremnika preporučljivo je postojeće spremnike od 1100 l zamijeniti spremnicima manjeg jediničnog volumena.

Odvojeno prikupljanje **biootpada** potrebno je osigurati kada se osiguraju kapaciteti za biološko recikliranje i korištenje dobivenog komposta, bioplina i digestata. Sukladno propisanom minimalnom standardu odvojeno sakupljanje treba osigurati na obračunskom mjestu korisnika javne usluge.

U svrhu osiguranja odvojenog sakupljanja oko 439 t biootpada, uz pretpostavku da će u planskom razdoblju na području ovog plana nastati oko 1.097 t biootpada (biorazgradivog otpada iz vrtova i parkova te kuhinja), da će se proizvesti godišnje oko 624 kg biootpada po kućanstvu te da će se postići stopa odvojenog sakupljanja od 40%, ocjenjuje se da će do kraja 2022. godine odvojeno sakupljanje biootpada trebati uspostaviti teoretski za najmanje oko 280 kućanstava.

13. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje prilikom kojega se tijekom otpada drže odvojeno prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala specifična obrada, posebice postupci pripreme za ponovnu uporabu i postupci recikliranja.

Odvojeno prikupljanje korisnih komponenti otpada na mjestu nastanka i njihova uporaba imaju glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom. Osnovna svrha ovog dijela sustava sakupljanja komunalnog otpada je osiguranje odvojenog sakupljanja što većih količina i potrebne kvalitete prioriternih tokova reciklabilnog otpada.

Cilj na nacionalnoj razini je odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.) do kraja 2022. godine. Prije toga mora se postići zakonski cilj odnosno osigurati odvojeno sakupljanje u svrhu recikliranja i pripreme za ponovnu uporabu najmanje 50% proizvedene količine otpadnog papira, plastike, metala i stakla iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva. Rok za postizanje zakonski definiranog cilja je 1. siječnja 2020.

Prema Planu gospodarenja otpadom RH težište u sustavu gospodarenja komunalnim otpadom će biti na odvojenom sakupljanju komunalnog otpada i to kroz osiguranje potrebne infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada: na mjestu nastanka otpada, putem reciklažnih dvorišta, na javnim površinama te kroz provedbu propisa za posebne kategorije otpada.

Ovisno o potrebi, odvojeno prikupljeni papir i karton, metal, staklo i plastika će se odvoziti na postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog otpada (sortirnice). Glavni cilj sortiranja treba biti osiguranje potrebne kvalitete za recikliranje te povećanje tržišne konkurentnosti i

vrijednosti, uz osiguranje dobiti veće nego što se postiže samo odvojenim sakupljanjem otpada. Odvojeno prikupljeni otpad će se nakon sortiranja odvoziti ovlaštenim tvrtkama za recikliranje, odnosno obradu.

Opće mjere za ostvarivanje cilja (odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada do kraja 2022. godine):

- primjena metoda i tehnike sukladno najboljoj praksi i specifičnostima područja sakupljanja,
- nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila,
- izgradnja i opremanje novih, te po potrebi povećanje kapaciteta u unaprjeđenje tehnologije postojećih postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnice)
- izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta, nabava mobilnih reciklažnih dvorišta, provedba izobrazno-informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo.

Uvjet za odvojeno sakupljanje je razdvajanje tokova otpada na mjestu nastanka (u kućanstvu) ili na mjestu predaje sakupljaču (kućni prag, spremnik, reciklažno dvorište).

Odvojeno sakupljanje otpada iz kućanstva

Uvažavajući specifičnosti područja, o potrebnim korekcijama postojećih metoda, primijenjenoj tehnici i organizaciji odvojenog sakupljanja putem spremnika na javnoj površini otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, treba(ju) (su)odlučiti davatelj(i) usluge(a) povezan(e) s javnom uslugom koji su preuzeli odgovornost za postizanje ciljeva odvojenog sakupljanja komunalnog otpada.

Grad Supetar treba omogućiti postavljanje spremnika za odvojeno sakupljanje prioritetnih tokova otpada na javnoj površini te omogućiti preuzimanje tog otpada putem reciklažnih dvorišta, uključivo otpadne ambalaže za piće uz isplatu povratne naknade.

Sukladno obvezi JLS propisanoj Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom, odvojeno sakupljanje otpadnog papira i kartona, umjesto na javnoj površini treba osigurati u okviru javne usluge i to na obračunskom mjestu korisnika javne usluge.

Za Grad Supetar primarna metoda odvojenog sakupljanja problematičnog otpada i posebnih kategorije otpada koji nisu predani prodavatelju ili sakupljaču posebnih kategorija otpada treba biti sakupljanje u reciklažnom dvorištu.

Odvojeno sakupljanje otpada u gospodarskim djelatnostima

Kao i u slučaju gospodarenja s komunalnim otpadom iz domaćinstava, svi gospodarski subjekti, proizvođači komunalnog otpada i otpada sličnog komunalnom, moraju poduzeti mjere (in situ) za odvojeno prikupljanje otpada. Svaki gospodarski subjekt dužan je ustrojiti odvojeni sustav prikupljanja prema svojoj djelatnosti, uz obavezno izdvajanje korisnih komponenti komunalnog otpada. Navedeno znači da u okvirima radnog prostora mora biti osigurano jedno

ili više mjesta za odlaganje otpadnog papira i kartona, plastike, metalnog otpada, drva, tekstila, posebnih kategorija otpada i glomaznog otpada. Treba nastaviti s metodom sakupljanja na obračunskom mjestu korisnika usluge (od-vrata-do-vrata, na kućnom pragu).

Metode sakupljanja na javnoj površini, ovisno o specifičnostima područja, treba uskladiti s metodom koja će se odrediti studijom **izvodljivosti** sustava sakupljanja komunalnog otpada.

Odvojeno sakupljanje komunalnog otpada iz javnih i uslužnih djelatnosti

Komponente komunalnog otpada potrebno je odvojeno skupljati u sklopu radnih prostora javnih i uslužnih djelatnosti. Sustav sakupljanja je potrebno ustrojiti prema tipu djelatnosti. Kod škola i ustanova naglasak je potrebno staviti na skupljanje otpadnog papira i kartona. U gradskim službama naglasak je osim na otpadni papir i karton i uredski pribor potrebno staviti i na odvojeno skupljanje vrsta otpada koje mogu sadržavati opasne komponente (toneri, fluorescentne cijevi, baterije i sl.).

Osiguranje odgovarajućeg broja i dostupnosti reciklažnih dvorišta

Sukladno zakonski propisanoj obavezi, za područje Grada Supetra potrebno je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta. S obzirom na prostorne mogućnosti planirana je izgradnja reciklažnog dvorišta na lokaciji u poslovno-gospodarskoj zoni Žedno – Drage, sukladno važećim prostornim planovima.

Osiguranje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje prioriternih tokova komunalnog otpada putem spremnika postavljenih na javnoj površini

U odnosu na zakonsku obvezu osiguranja odvojenog sakupljanja putem spremnika postavljenih na javnoj površini problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada **trebalo bi osigurati odvojeno sakupljanje problematičnog otpada i metala**. Temeljem loših iskustava u provedbi odvojenog sakupljanja otpadnih baterija i lijekova, navedena metoda sakupljanja ne smatra se prikladnom za Grad Supetar pa se, ako se ocijeni opravdanim, može zamijeniti prikladnijom metodom: sakupljanjem korištenjem spremnika kod korisnika usluge odnosno spremnika izravno ustupljenih korisniku usluge.

Postojeću raspodjelu kapaciteta spremnika potrebno je preispitati u odnosu na volumene pojedinih tokova otpada koje treba sakupljati. Jednako je potrebno preispitati i jedinične volumene spremnika.

Osiguranje sakupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada

Primarna metoda za sakupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada treba biti sakupljanje u stacionarnom reciklažnom dvorištu. Postojeću metodu sakupljanja za nepoznate korisnike davatelj usluge treba zamijeniti sakupljanjem na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge. Jednom u kalendarskoj godini usluga treba biti osigurana bez naknade, a za ostalo se naplaćuju troškovi prijevoza do reciklažnog dvorišta.

Nadalje, treba osigurati odvojeno sakupljanje glomaznog otpada od papira i kartona, plastike, metala, stakla, tekstila i drva ili sakupljanje miješanog glomaznog otpada i njegovo razdvajanje na navedene tokove u reciklažnom dvorištu.

Osiguranje sortiranja prioriternih vrsta odvojeno sakupljenog komunalnog otpada

Glavni cilj sortiranja treba biti osiguranje što većeg raspona kvalitete te povećanje tržišne konkurentnosti i vrijednosti odvojeno sakupljenog otpada uz osiguranje veće dobiti (ili manjih troškova) nego što bi se postiglo samo odvojenim sakupljanjem.

Sukladno nacionalnom planu gospodarenja otpadom u okviru pripreme zahvata treba izraditi posebnu studiju izvodljivosti.

14. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

Tablica 14-1. Popis projekata na području Grada Supetra važnih za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022.

Opis	Usklađenje sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom	Usklađenje s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022.
Istraživanje granice priuštivosti i voljnosti podnošenja troškova uspostave naprednijeg sustava gospodarenja otpadom Izrada Operativnog plana gospodarenja otpadom Grada Supetra	<ul style="list-style-type: none"> - Osiguranje provedbe načela „onečišćivač plaća“ (članak 6.) - Određivanje jedinične naknade za javnu uslugu (članak 30. stavak 9.) 	Osiguranje financiranja unaprjeđenja sustava i troškova gospodarenja otpadom
Uspostava reciklažnog dvorišta (u sklopu kojeg je „Kutak ponovne uporabe“) i provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti, poticanje uspostave centara u sektoru socijalne ekonomije i privatnom sektoru (servisi)	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena reda prvenstva u gospodarenju otpadom (Članak 7.) - Provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti (Članak 28. i 40.) 	<p>Cilj 1.1 - Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%</p> <p>Mjera 1.1.2 - Uspostava centara za ponovnu uporabu</p> <p>Mjera 2 Plana sprječavanja nastanka otpada. - Organizacija informativno-edukativnih kampanja na temu sprječavanja nastanka otpada od hrane</p> <p>Mjera 6. Plana sprječavanja otpada - Organizacija komunikacijske kampanje za građane</p> <p>Mjera 10 Plana sprječavanja nastanka otpada - Poticanje razmjene i ponovne uporabe isluženih proizvoda</p> <p>Cilj 5. - Kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti</p> <p>Mjera 5.2 - Provedba aktivnosti predviđenih Programom izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom</p>
Jačanje aktivnosti provođenja akcija prikupljanja otpada	<ul style="list-style-type: none"> - Provođenje akcija prikupljanja otpada (Članak 28. i 39.) 	
Zamjena postojećih spremnika za odvojeno sakupljanje otpada i sakupljanje miješanog komunalnog otpada zbog dotrajalosti ili oštećenja.	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena reda prvenstva u gospodarenju otpadom (Članak 7.) - Ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada (Članak 24.) 	<p>Cilj 1.2 - Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)</p> <p>Mjera 1.2.1 - Nabava opreme, vozila i plovila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila</p>

Opis	Usklađenje sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom	Usklađenje s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022.
<p>Unaprjeđenje sustava sakupljanja i nabava opreme sukladno rezultatima Operativnog plana gospodarenja otpadom Grada Supetra</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ograničenja u vezi odlaganja otpada na neusklađenom odlagalištu (Članak 25. Zakona) - Osiguranje javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada (Članak 28.,30. i 31.) - Odredbe vezane uz odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada (Članak 28. i 35.) - Obveza odvojenog sakupljanja otpada (Članak 54.) - Obveza pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu do 1. siječnja 2020. sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada (Članak 55. (1)) 	
<p>Reciklažno dvorište na lokaciji u poslovno-gospodarskoj zoni Žedno – Drage (projektiranje i izgradnja) U sklopu RD izgraditi „Kutak ponovne uporabe“</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena reda prvenstva u gospodarenju otpadom (Članak 7.) - Ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada (Članak 24.) - Osigurati predavanje problematičnog otpada odvojeno od miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada, (Članak 30.(6)) i zaprimati bez naknade i voditi evidenciju o zaprimljenom komunalnom otpadu nastalom u kućanstvu na odgovarajućem području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište: problematični otpad (Članak 35. (5)) - Osiguranje odgovarajućeg broja reciklažnih dvorišta ovisno o broju stanovnika (Članak 35.(2)) - Odredbe vezane uz odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada (Članak 28. i 35) - Obveza odvojenog sakupljanja otpada (Članak 54) - Obveza pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu do 1. siječnja 2020. sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada (Članak 55.(1)) 	<p>Cilj 1.2 - Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.) Mjera 1.2.3 - Izgradnja reciklažnih dvorišta</p>
<p>Izrada studije izvodljivosti odvojenog sakupljanja i biološke obrade biootpada iz komunalnog otpada</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena reda prvenstva u gospodarenju otpadom (Članak 7.) - Obveza odvojenog sakupljanja otpada (Članak 54.) 	<p>Cilj 1.1 - Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%</p>

Opis	Usklađenje sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom	Usklađenje s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022.
Poticanje kućnog kompostiranja – nabava kućnih kompostera	- Osiguranje odvojenog prikupljanja biootpada s ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada (Članak 56. (1))	Mjera 1.1.3 Kućno kompostiranje Mjera 8. Plana sprječavanja nastanka otpada - Promicanje kućnog kompostiranja Cilj 1.3. - Odvojeno prikupiti 40% biootpada iz komunalnog otpada Mjera 1.3.2 - Nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje biootpada Mjera 1.3.3 - Izgradnja postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada
Određivanje sastava i svojstava miješanog komunalnog otpada i odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području Grada Supetra	- Ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada (Članak 24.)	Cilj 1.4. - Odložiti manje od 25% komunalnog otpada Mjera 1.4.2 - Praćenje udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu
Izgradnja pretovarne stanice na lokaciji odlagališta Kupinovica Osiguranje obrade miješanog komunalnog otpada u ŽCGO Lećevica (nakon izgradnje)	- Ograničenja u vezi odlaganja biorazgradivog komunalnog otpada (Članak 24.)	Cilj 1.4 - odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada Mjera 1.4.5. - izgradnja centara za gospodarenje otpadom
Sanacija lokacija odbačenog otpada („divlja odlagališta,,)	- Uklanjanje odbačenog otpada (Članak 28. i 36.)	Cilj 4. - Sanirati lokacije onečišćene otpadom Mjera 4.5. - Sanacija lokacija onečišćenih otpadom odbačenim u okoliš
Pribavljanje podataka o lokacijama na kojima se nalazi azbest na području Grada Supetra, količinama, vrsti i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad	- Članak 18. i 30. Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)	Cilj 2.6. - Unaprijediti sustav gospodarenja ostalim posebnim kategorijama otpada Mjera 2.6.2. - Izrada Studije procjene količina otpada koji sadrži azbest po županijama
Čišćenje mora	- Uklanjanje odbačenog otpada (Članak 28. i 36.)	Cilj 2.4. - Uspostaviti sustav gospodarenja morskim otpadom Mjera 2.4.2. - Uspostava sustava sprječavanja, prikupljanja i zbrinjavanjaorskog otpada, kao integralnog djela sustava gospodarenja otpadom u RH
Sanacija odlagališta Kupinovica i provođenje monitoringa nakon zatvaranja	- Ograničenja u vezi odlaganja otpada na neusklađenom odlagalištu (Članak 25 (2))	Cilj 4. Sanirati lokacije onečišćene otpadom Mjera 4.2. - Sanacija odlagališta neopasnog otpada

15. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

15.1. ORGANIZACIJSKI ASPEKT PROVEDBE MJERA

Djelatnosti oporabe otpada, sakupljanja otpada, zbrinjavanja otpada, druge obrade otpada i prijevoza otpada smatraju se **gospodarskom**, odnosno **komunalno-servisnom** djelatnosti. Djelatnost posredovanja u gospodarenju otpadom i trgovanja otpadom smatraju se **poslovnom** djelatnosti.

Djelatnosti sakupljanja, oporabe, zbrinjavanja ili druge obrade otpada **pravne ili fizičke osobe-obrtnici** mogu započeti i obavljati nakon što ishode odgovarajuću **dozvolu za gospodarenje otpadom**, a djelatnosti posredovanja u gospodarenju otpadom, trgovanja otpadom, prijevoza otpada ili sakupljanja otpada u reciklažnom dvorištu nakon upisa u **odgovarajući očevidnik**.

Pravna i fizička osoba-obrtnik može obavljati postupak **skladištenja vlastitog proizvodnog otpada ili energetske oporabe određenog neopasnog otpada** u sklopu svoje osnovne uz uvjet upisa u odgovarajući očevidnik za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom.

Osoba koja je ishodila dozvolu, odnosno koja se upisala u odgovarajući očevidnik trgovaca otpadom, prijevoznika otpada ili reciklažnih dvorišta, ovlaštena je preuzeti otpad u posjed. Djelatnost **zbrinjavanja opasnog otpada postupkom odlaganja** može obavljati **trgovačko društvo koje osniva Vlada**, djelatnost i poslove vezane za **centar za gospodarenje otpadom** može obavljati **trgovačko društvo u vlasništvu jedinice područne (regionalne) samouprave i/ili jedinice lokalne samouprave**. Iznimno, obavljanje ovih djelatnosti Republika Hrvatska može osigurati sukladno zakonu kojim se uređuju koncesije, odnosno zakonu kojim se uređuje javno privatno partnerstvo.

Organizacija javne usluge

Javna usluga su poslovi prikupljanja **miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada** od pojedinih korisnika i prijevoza do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.

Korisnik javne usluge je vlasnik nekretnine, odnosno vlasnik posebnog dijela nekretnine i korisnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine kada je vlasnik nekretnine, odnosno posebnog dijela nekretnine obvezu plaćanja ugovorom prenio na tog korisnika i o tome obavijestio davatelja usluge. Više korisnika mogu na zahtjev, sukladno međusobnom sporazumu, zajednički nastupati prema davatelju usluge. **Dužan je koristiti javnu uslugu** na način sukladan Zakonu, podzakonskim propisima i općim aktima koje jedinica lokalne samouprave donese na temelju Zakona uključivo izjavi i ugovoru o načinu korištenja javne usluge te troškove gospodarenja komunalnim otpadom snositi razmjerno količini otpada kojeg je predao davatelju javne usluge. U razvoju sustava gospodarenja komunalnim otpadom u razdoblju 2017. - 2022. **dužan je sudjelovati u sakupljanju komunalnog otpada kojeg je proizveo** na način da biorazgradivi komunalni otpad, reciklabilni komunalni otpad, problematični otpad i glomazni otpad predaje odvojeno od miješanog komunalnog otpada pri čemu je problematični otpad dužan predavati u reciklažno dvorište ili mobilno reciklažno

dvorište. Korisniku javne usluge mora se omogućiti **odvojena primopredaja na lokaciji obračunskog mjesta (putem spremnika kod korisnika usluge)** miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada.

Osobe koje pružaju javnu uslugu su **davatelj javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada** odnosno **davatelj javne usluge prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada**. **Organizacijski oblici davatelja javne usluge** sukladno Zakonu mogu biti: trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave i u kojem drži većinski dio dionica, odnosno udjela, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji. Toj javnoj ustanovi ili trgovačkom društvu obavljanje javne usluge može se dodijeliti odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Iznimno, jedinica lokalne samouprave može za obavljanje javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada dati **koncesiju**.

Pravnoj i fizičkoj osobi – obrtniku, usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada davatelj javne usluge može pružiti **na zahtjev** tih osoba i **uz uvjet sklapanja ugovora o pružanju javne usluge**. Ugovoreni način pružanja javne usluge mora biti sukladan Zakonu, podzakonskim propisima te općim aktima koje jedinica lokalne samouprave donosi temeljem Zakona.

Veća količina miješanog i biorazgradivog otpada može se predati davatelju javne usluge **na zahtjev korisnika i uz obvezu plaćanja naknade za takvu uslugu**.

Uz prethodnu suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave, davatelj javne usluge određuje visinu jedinične cijene za masu predanog otpada ili volumen spremnika otpada i obračunava cijenu javne usluge.

Tijelo nadležno za postupanje po prigovoru korisnika usluga – potrošača radi zaštite svojih prava, odnosno pravnih interesa protiv postupanja davatelja usluga, sukladno zakonu kojim se uređuje upravni postupak, je **Državni inspektorat**.

Organizacija odvojenog prikupljanja ostalog komunalnog otpada

Treba smatrati da je jedinica lokalne samouprave ispunila svoje obveze glede **odvojenog sakupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike, krupnog (glomaznog) komunalnog otpada te ostalog komunalnog otpada** kada je osigurala:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području te preuzimanje vrsta otpada određenih posebnim propisom kojim je uređen rad reciklažnog dvorišta,
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,
- obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila,
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

Odvojeno prikupljanje komunalnog otpada treba organizirati **kao usluge povezane s javnom uslugom**.

To su usluge **nenaplatnog sakupljanja** reciklabilnog komunalnog otpada (otpadnog papira i kartona, metala, stakla, plastike i tekstila) u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i korištenjem spremnika na javnoj površini ili kod korisnika, sakupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge te sakupljanja putem reciklažanih dvorišta ostalih vrsta komunalnog otpada sukladno posebnom propisu kojim se uređuje gospodarenje otpadom u reciklažnom dvorištu uključivo posebnih kategorija otpada. Navedenu uslugu pružaju **davatelji usluga povezanih s javnom uslugom**. Na njihovu osobnost na odgovarajući način odnose se uvjeti propisani za davatelje javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada.

Kada korisnik javne usluge ne može koristiti nenaplatnu uslugu, davatelj usluge povezane s javnom uslugom dužan je **na poziv korisnika** preuzeti krupni (glomazni) komunalni otpad na obračunskom mjestu korisnika uz uvjet naplate usluge.

Obavljanje poslova reciklažnog dvorišta za komunalni otpad

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je:

- zaprimati bez naknade i voditi evidenciju o zaprimljenom komunalnom otpadu nastalom u kućanstvu na odgovarajućem području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište,
- odvojeno skladištiti otpad u odgovarajućim spremnicima,
- predati otpad osobi ovlaštenoj za gospodarenje tom vrstom otpada,
- sudjelovati u sustavima gospodarenja posebnim kategorijama otpada na način propisan propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Popis otpada, između ostalog problematičnog i posebnih kategorija otpada, kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati određen je posebnim podzakonskim propisom. Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem može zaprimati i otpad koji nije nastao na području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište kao i otpad koji nije nastao u kućanstvu. Osoba koja predaje taj otpad snosi sve troškove gospodarenja tim otpadom.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem utvrđuje, u suradnji s tijelima jedinice lokalne samouprave, pravo korištenja usluga reciklažnog dvorišta bez naknade.

Organizacija gospodarenja posebnim kategorijama otpada

Sustavima gospodarenja posebnim kategorijama otpada **mogu upravljati Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Organizacija** temeljem suglasnosti nadležnog ministarstva na program rada Organizacije, sporazuma s Fondom o prijenosu obveze ispunjavanja određenog cilja u vezi s gospodarenjem određenom posebnom kategorijom otpada te odobrenja ministarstva za rad Organizacije.

Organizacija u smislu Zakona je trgovačko društvo koje je od proizvođača proizvoda od kojeg nastaje određena posebna kategorija otpada preuzelo obvezu ispunjavanja cilja u vezi s gospodarenjem određenom posebnom kategorijom otpada i koje nije proizvođač proizvoda od kojeg nastaje određena posebna kategorija otpada.

Proizvođaču proizvoda od kojeg nastaje određena posebna kategorija otpada koji je u prethodnoj godini stavio na tržište RH veću količinu određene vrste proizvoda od one utvrđene posebnim propisom iz članka 53. stavak 3. Zakona, na njegov zahtjev, rješenjem Fonda može se dopustiti **samostalno ispunjavanje pojedinačnog vlastitog cilja** za proizvode koje stavlja na tržište. Ako proizvođač proizvoda ne ispuni utvrđeni cilj, obvezu ispunjavanja cilja preuzima Fond, odnosno Organizacija na način propisan Uredbom iz članka 53. stavka 4. Zakona.

Proizvođač i posjednik otpada koji se smatra posebnom kategorijom otpada mora ga odvajati na mjestu nastanka, odvojeno prikupljati i skladištiti na način određen propisom kojim se uređuje gospodarenje tom posebnom kategorijom otpada.

Poslovi gospodarenja posebnim kategorijama otpada mogu se dodijeliti **ovlaštenicima** odnosno pravnim i fizičkim osobama – obrtnicima kojima je dana suglasnost nadležnog ministarstva za sklapanje ugovora s Fondom u vezi gospodarenja određenom posebnom kategorijom otpada.

Davatelj javne usluge dužan je, u okviru javne usluge, putem spremnika kod korisnika odvojeno prikupljati biootpad i otpadnu ambalažu od papira i kartona putem zajedno s ostalim otpadnim papirom i kartonom.

Davatelji usluge povezane s javnom uslugom dužni su, u okviru Zakonom propisane obveze, putem spremnika za odvojeno prikupljanje tih materijala postavljenih na javnoj površini prikupljati i ambalažu od metala, stakla, plastike i tekstila. Otpadnu ambalažu od plastike i stakla dužni su predavati u skladište **ovlaštenika za sakupljanje odnosno obradu otpadne ambalaže od tih materijala**.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem za komunalni otpad dužna je od posjednika posebnih kategorija otpada, bez plaćanja, preuzimati i sakupljene količine predavati ovlaštenom sakupljaču ili obrađivaču.

15.2. IZVORI FINANCIRANJA TROŠKOVA PROVEDBE MJERA

Financiranje i opći instrumenti politike zaštite okoliša regulirani su Zakonom o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15). Prema Zakonu, sredstva se mogu osigurati iz javnih izvora: državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Sredstva financiranja zaštite okoliša mogu se osigurati i iz privatnih izvora kroz koncesije, javno-privatno partnerstvo i dr. Također financiranje je moguće putem sredstava iz instrumenata, programa i fondova Europske unije.

Sva sredstva za financiranje zaštite okoliša, pa tako i provođenje mjera gospodarenja otpadom koriste se za očuvanje, zaštitu i unapređivanje stanja okoliša.

Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine (NN 3/2017) definira financijske izvore sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj kako je navedeno u tablici 15.2-1.

Gospodarenje otpadom odnosi se na djelatnosti sakupljanja, prijevoza i obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada i radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik. Sanacija odlagališta otpada nije djelatnost gospodarenja otpadom, međutim, moguće ju je financirati korištenjem sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU).

FZOEU je središnje mjesto prikupljanja i ulaganja izvanproračunskih sredstava u programe i projekte zaštite okoliša i prirode, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Među projekte koje FZOEU sufinancira pripada i zatvaranje i sanacija postojećih odlagališta otpada, nabava opreme za gospodarenje otpadom, različite izobrazno-edukativne i informativne aktivnosti i dr.

Tablica 15.2-1. Sredstva za provedbu projekata u području gospodarenja otpadom prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine

Javni izvor:	Državni proračun Proračuni JLS-a i JP(R)S-a i sredstava davatelja javnih usluga i isporučitelja vodnih usluga (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave) EU fondovi (Operativni program konkurentnost i kohezija 2014-2020) FZOEU/ HV
Krediti banaka	Svjetska banka, Europska banka za razvoj, Europska investicijska banka, itd.
Privatni izvor:	Privatna ulaganja u sve vrste obrade otpada Privatna ulaganja u CGO-e (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.) Privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada – postrojenja za reciklažu i skupljanje (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.)

Proračunom Grada Supetra trebaju se planirati prihodi i rashodi obavljanja poslova upravnih tijela iz djelokruga gospodarenja otpadom, provedbe mjera gospodarenja otpadom i drugih kao što su:

- provedba istraživanja i izrada stručnih podloga za izradu dokumenata i donošenje odluka u području gospodarenja otpadom,
- izrada i donošenje plana gospodarenja otpadom i propisanih izvješća o gospodarenju otpadom,
- osiguranje provedbe strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš Plana gospodarenja otpadom kada daje okvir za zahvate koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš, odnosno procjeni utjecaja na okoliš,
- osiguranje provedbe procjene utjecaja na okoliš zahvata gradnje, rekonstrukcije, zatvaranja, i uklanjanja građevina za gospodarenje otpadom kada je nositelj zahvata Grad Supetar,

- osiguranje provedbe mjera za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada, mjera za uklanjanje otpada odbačenog u okoliš što uključuje i uklanjanje naplavljenog morskog otpada,
- prikupljanje podataka o lokacijama građevina na kojima su u uporabi proizvodi koji sadrže azbest, troškovi koji nastaju u reciklažnom dvorištu, troškovi prijevoza i zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest koji je nastao tijekom izvođenja radova,
- gradnje, rekonstrukcije, održavanja ili uklanjanja građevine ili dijela građevine u vlasništvu fizičke osobe,
- provedbe izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom na svojem području,
- provedbe nadzora komunalnog redarstva nad primjenom Zakona o održivom gospodarenju otpadom i propisa donesenih na temelju njega,
- sufinanciranja programa gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom,
- poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada,
- naknade za odlaganje otpada,
- provedba analiza otpada i sl.

Za financiranje troškova provedbe tih mjera **mogu se koristiti primici ostvareni temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom** kao što su:

- primici od naknada za javnu uslugu,
- primici od prodaje reciklata i obnovljenih rabljenih proizvoda,
- namjenska naknada za gradnju građevina za gospodarenje komunalnim otpadom sukladno Programu gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture,
- naknade za troškove uklanjanja odbačenog otpada,
- prihodi od koncesija za sakupljanje komunalnog otpada,
- prihodi od novčanih kazni plaćenih temeljem rješenja komunalnog redara za prekršaje u području gospodarenja otpadom.

Sredstva za financiranje troškova javne usluge trebala bi se osiguravati primarno iz cijene javne usluge i primitaka od prodaje reciklata (papir i karton, proizvodi biološke obrade), za financiranje **troškova pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje** otpada (odvojeno sakupljanje i sortiranje) primarno iz primitaka od prodaje reciklata i obnovljenih proizvoda, dok bi se **troškovi odvojenog sakupljanja posebnih kategorija otpada** trebali financirati primarno iz primitaka od naknada FZOEU.

Grad Supetar redovito i transparentno na svojim web stranicama objavljuje gradski proračun za tekuću godinu s projekcijama za iduće dvije godine. Proračun treba usklađivati s ovim planom i dinamikom provedbe mjera.

15.3. VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA

Integralni sustav gospodarenja otpadom u potpunosti može funkcionirati jedino ako je izgrađena odnosno uspostavljena cjelokupna komunalna infrastruktura koja se odnosi na otpad. To uključuje izgradnju (kapitalnih) objekata, nabavu opreme, izradu različite dokumentacije, organizaciju i provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti, te saniranje postojećih odlagališta.

Tablica 15.3-1. Procjena potrebnih ulaganja za provedbu Plana gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje 2017.-2022.

	Mjera	Procjena ulaganja (kn)	Izvor	Napomena
1.	Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada	0,00	Grad Supetar	Uključeno u stavku 2.
2.	Izobrazno-informativne aktivnosti (edukacija)	60.000,00	Grad Supetar	Projekt Zeleni Brač – II faza. U suradnji sa stručnim institucijama i eko udrugama
3.	Akcije prikupljanja otpada	30.000,00	Pravna i fizička osoba/Grad	U sklopu postojećih aktivnosti
4.	Opće mjere gospodarenja otpadom	4.500.000,00	Grad Supetar KD Grad d.o.o.	Nabavka posuda/kontejnera za prikupljanje otpada i izrada dokumentacija za sanaciju odlagališta i izgradnju reciklažnog dvorišta.
5.	Gospodarenje opasnim komponentama otpada	30.000,00	Grad Supetar Proizvođači/Javno zdravstvene ustanove i trgovine	Nabavka posuda za prikupljanje starih lijekova i baterija
6.	Gospodarenje posebnim kategorijama otpada	0,00	Proizvođači	Uključeno u stavku „reciklažno dvorište“
7.	Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada	70.000,00	KD Grad d.o.o. FZOEU	Nabava kompostera, ostali troškovi su sadržani u izgradnji rec. dvorišta
8.	Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike	200.000,00	Grad Supetar FZOEU	Nabava jednog mobilnog rec. dvorišta – prema potrebi
9.	Ostale mjere	25.200.000,00	Grad Supetar FZOEU EU fondovi	Sanacija odlagališta Kupinovica i lokacija odbačenog otpada („divlja odlagališta“)
	UKUPNO:	30.090.000,00 kn		

16. ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

Akcijski plan donosi se za razdoblje trajanja ovog Plana, odnosno 6 godina. U tablici u nastavku on je iskazan kroz godine za pojedine definirane aktivnosti.

Tablica 16-1. Akcijski plan provedbe Plana gospodarenja otpadom Grada Supetra

MJERA	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	NOSITELJ PROVEDBE	POKAZATELJ OSTVARENJA MJERE
Provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti							Grad Supetar/stručne institucije/eko udruge	Izobrazno-informativne aktivnosti provedene (min. 2xgodišnje)
Provedba akcija prikupljanja otpada							Organizator akcije u suradnju s osobama koje posjeduju odgovarajuću dozvolu za gospodarenje otpadom	Akcije prikupljanja otpada provedene (min. 1xgodišnje)
Izgradnja reciklažnog dvorišta GPZ „Žedno-Drage (u sklopu kojeg je „Kutak ponovne uporabe“)							Grad Supetar	Izgrađeno jedno stacionarno reciklažno dvorište
Nabava spremnika za odvojeno sakupljanje otpada i sakupljanje miješanog komunalnog otpada – zamjena zbog dotrajalosti ili oštećenja							KD Grad d.o.o.	Spremnici za odvojeno sakupljanje otpada i sakupljanje miješanog komunalnog otpada zamijenjeni novim zbog dotrajalosti ili oštećenja
Nabava kućnih kompostera							KD Grad d.o.o.	Osigurano kućno kompostiranje za min. 280 kućanstava
Određivanje sastava i svojstava miješanog komunalnog otpada i odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području Grada Supetra							Grad Supetar/ KD Grad d.o.o.	Određivanje sastava i svojstava miješanog komunalnog otpada i odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada na području Grada Supetra provedeno
Izrada Operativnog plana gospodarenja otpadom Grada Supetra							Grad Supetar	Operativni plan izrađen
Izrada studije izvodljivosti odvojenog sakupljanja i biološke obrade biootpada iz komunalnog otpada							Grad Supetar	Studija izvodljivosti izrađena

MJERA	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	NOSITELJ PROVEDBE	POKAZATELJ OSTVARENJA MJERE
Provedba pilot projekata odvojenog sakupljanja biootpada sukladno studiji izvodljivosti							KD Grad d.o.o.	Pilot projekti provedeni
Unaprjeđenje sustava sakupljanja I nabava opreme sukladno rezultatima studije izvodljivosti							Grad Supetar/ KD Grad d.o.o.	Količina odvojeno sakupljenih frakcija komunalnog otpada povećana. Nabavljena nova oprema sukladno rezultatima studije izvodljivosti.
Osiguranje podataka o azbestu u upotrebi na području Grada Supetra							Grad Supetar	Podaci o azbestu u upotrebi na području grada osigurani
Čišćenje mora							Grad Supetar	Čišćenje mora (min. 1xgodišnje)
Sanacija lokacija odbačenog otpada							Grad Supetar	Sanirane lokacije odbačenog otpada.
Izgradnja pretovarne stanice na lokaciji odlagališta Kupinovica							Grad Supetar	Izgrađena pretovarna stanica
Sanacija odlagališta Kupinovica i provođenje monitoringa nakon zatvaranja							Grad Supetar/ KD Grad d.o.o.	Odlagalište sanirano, monitoring se provodi

Plan gospodarenja otpadom Grada Supetra za razdoblje 2017.-2022. godine temeljni je planski dokument koji regulira gospodarenje otpadom u Gradu Supetru, s time da osim planske ima i operativnu narav.

Glavni dionici uspostave i provedbe integralnog sustava gospodarenja otpadom su nadležni upravni odjeli Grada Supetra i KD Grad d.o.o. Nakon realizacije ŽCGO Lećevica, Splitsko-dalmatinska županija i tvrtka koja bude gospodarila županijskim centrom za gospodarenje otpadom će također biti važni dionici u provedbi ovog Plana.

17. PRILOZI

17.1. PREGLED POSTUPAKA OBRADJE OTPADA

- sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom

DODATAK I.

POSTUPCI ZBRINJAVANJA OTPADA

D 1 Odlaganje otpada u ili na tlo (na primjer odlagalište itd.)
D 2 Obrada otpada na ili u tlu (na primjer biološka razgradnja tekućeg ili muljevitog otpada u tlu itd.)
D 3 Duboko utiskivanje otpada (na primjer utiskivanje otpada crpkama u bušotine, iscrpljena ležišta soli, prirodne šupljine itd.)
D 4 Odlaganje otpada u površinske bazene (na primjer odlaganje tekućeg ili muljevitog otpada u jame, bazene, lagune itd.)
D 5 Odlaganje otpada na posebno pripremljeno odlagalište (odlaganje u povezane komore koje su zatvorene i izolirane jedna od druge i od okoliša itd.)
D 6 Ispuštanje otpada u kopnene vode isključujući mora/oceane
D 7 Ispuštanje otpada u mora/oceane uključujući i ukapanje u morsko dno
D 8 Biološka obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12
D 9 Fizikalno-kemijska obrada otpada koja nije specificirana drugdje u ovim postupcima, a koja za posljedicu ima konačne sastojke i mješavine koje se zbrinjavaju bilo kojim postupkom navedenim pod D 1 – D 12 (na primjer isparavanje, sušenje, kalciniranje itd.)
D 10 Spaljivanje otpada na kopnu
D 11 Spaljivanje otpada na moru (Ovaj je postupak zabranjen zakonodavstvom EU-a i međunarodnim konvencijama)
D 12 Trajno skladištenje otpada (na primjer smještaj spremnika u rudnike itd.)
D 13 Spajanje ili miješanje otpada prije podvrgavanja bilo kojem postupku navedenim pod D 1 – D 12, (ako nijedna druga oznaka D nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije odlaganja uključujući prethodnu preradu, primjerice, između ostalog, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje ili odvajanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D1 – D12)
D 14 Ponovno pakiranje otpada prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod D 1 – D 13 i
D 15 Skladištenje otpada prije primjene bilo kojeg od postupaka zbrinjavanja navedenim pod D 1 – D 14 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja)

i drugi postupci propisani posebnim propisom

DODATAK II.

POSTUPCI OPORABE OTPADA

R 1 Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije
--

(Ovo obuhvaća spalionice namijenjene preradi krutog komunalnog otpada samo kad je njihova energetska efikasnost jednaka ili veća od:

- 0,60 za postrojenja u radu i odobrena u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Zajednice prije 1. siječnja 2009.,
- 0,65 za postrojenja koja su odobrena nakon 31. prosinca 2008,

primjenom sljedeće formule:

$$\text{Energetska efikasnost} = (E_p - (E_f + E_i)) / (0,97 \times (E_w + E_f))$$

gdje:

E_p označava godišnju proizvodnju energije kao toplinske energije ili električne energije. Izračunava se tako da se energija u obliku električne energije pomnoži s 2,6, a toplinska energija proizvedena u komercijalne svrhe množi se s 1,1 (GJ/godina)

E_f označava količinu energije koja godišnje ulazi u sustav a dobivena je iz goriva i služi proizvodnji pare (GJ/godina)

E_w označava godišnju količinu energije sadržane u obrađenom otpadu izračunatu primjenom neto kalorične vrijednosti otpada (GJ/godina)

E_i označava godišnju uvezenu količinu energije bez *E_w* i *E_f* (GJ/godina)

0,97 je faktor obračuna gubitaka energije zbog pepela na dnu peći i isijavanja.

Ova se formula primjenjuje u skladu s referentnim dokumentom o najboljim dostupnim tehnikama za spaljivanje otpada.

R 2 Obnavljanje/regeneracija otpadnog otapala

R 3 Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe) (ovo obuhvaća plinifikaciju i pirolizu u kojima se sastojci upotrebljavaju kao kemikalije)

R 4 Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala

R 5 Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala (ovo obuhvaća čišćenje tla koje rezultira oporabom tla i recikliranjem anorganskih građevinskih materijala)

R 6 Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina

R 7 Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja

R 8 Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora

R 9 Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe ulja

R 10 Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja

R 11 Upotreba otpada nastalog bilo kojim postupkom navedenim pod R 1 – R 10

R 12 Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R 1 – R 11 (ako nijedna druga oznaka R nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije uporabe uključujući prethodnu preradu kao što su između ostalog rasklapanje, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje, ponovno pakiranje, odvajanje, uklapanje ili miješanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod R1 – R11)

R 13 Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R 1 do R 12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja), i drugi postupci propisani posebnim propisom.

17.2. POPIS OTPADA NA RECIKLAŽNOM DVORIŠTU

- osoba koja upravlja RD ga je dužna zaprimati sukladno Dodatku III Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14, 121/15, 132/15)

NAZIV	VRSTA	OPIS
problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikove
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25*
	20 01 27*	boje, tinte, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	
15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom	
otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
otpadni staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
boje	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27*
deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29*
lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31*

NAZIV	VRSTA	OPIS
baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33*
električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21*, 20 01 23* i 20 01 35*
građevni otpad iz kućanstva⁵	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštri predmeti (osim 18 01 03*)

⁵ odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

17.3. POPIS KRATICA

<i>CGO</i>	Centar za gospodarenje otpadom
<i>EU</i>	Europska unija
<i>EZ</i>	Europska zajednica
<i>FZOEU</i>	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
<i>GO</i>	Gospodarenje otpadom
<i>HAOP</i>	Hrvatska agencija za zaštitu okoliša i prirode
<i>HV</i>	Hrvatske vode
<i>JLS</i>	Jedinica lokalne samouprave
<i>JP(R)S</i>	Jedinica područne (regionalne) samouprave
<i>KBO</i>	Ključni broj otpada prema Uredbi o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05, 39/09) – u 2015. ovu Uredbu zamjenjuje Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
<i>MBO</i>	Mehanička i biološka obrada
<i>MZOE</i>	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
<i>NN</i>	Narodne novine
<i>NRT</i>	Najbolje raspoložive tehnike
<i>PCB/PCT</i>	Poliklorirani bifenili/Poliklorirani terfenili
<i>PGO</i>	Plan gospodarenja otpadom
<i>PKO</i>	Posebne kategorije otpada
<i>Postupci R/D</i>	Postupci obrade otpada prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom
<i>RD</i>	Reciklažno dvorište
<i>RH</i>	Republika Hrvatska
<i>UPOV</i>	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda
<i>ZOGO</i>	Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/13)
<i>ŽCGO</i>	Županijski centar za gospodarenje otpadom

17.4. POJMOVI KOJI SE KORISTE U GOSPODARENJU OTPADOM (I)

- definirani su na temelju ZOGO, članak 4:

- **biološki razgradivi otpad** je otpad koji se može razgraditi biološkim aerobnim ili anaerobnim postupkom;
- **biootpad** je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;
- **biorazgradivi komunalni otpad** je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;
- **centar za gospodarenje otpadom** je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada;
- **deklasifikacija** je postupak dokazivanja da je određeni otpad koji je, u skladu s Katalogom otpada, određen kao opasan u pojedinačnom slučaju neopasni otpad;
- **djelatnost druge obrade otpada** je postupak pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja otpada;
- **djelatnost uporabe otpada** uključuje postupke uporabe propisane Dodatkom II. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- **djelatnost posredovanja u gospodarenju otpadom** uključuje postupak posredovanja u gospodarenju otpadom koji obuhvaća poslove posredništva i organizacije sakupljanja, uporabe, zbrinjavanja i druge obrade otpada, posredovanja u prijenosu prava i obveza u vezi otpada, vođenja evidencija i očevidnika u vezi gospodarenja otpadom za potrebe drugih;
- **djelatnost prijevoza otpada** je prijevoz otpada za vlastite potrebe ili za potrebe drugih na teritoriju Republike Hrvatske;
- **djelatnost sakupljanja otpada** uključuje postupke sakupljanja otpada i interventnog sakupljanja otpada i postupak sakupljanja otpada u reciklažno dvorište;
- **djelatnost trgovanja otpadom** je kupovanje i prodavanje otpada sa ili bez preuzimanja otpada u posjed bez obzira na način prodaje;
- **djelatnost zbrinjavanja otpada** uključuje postupke zbrinjavanja otpada propisane Dodatkom I. ovoga Zakona;
- **gospodarenje otpadom** su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik;
- **građevina za gospodarenje otpadom** je građevina za sakupljanje otpada (skladište otpada, pretovarna stanica i reciklažno dvorište), građevina za obradu otpada i centar za gospodarenje otpadom. Ne smatra se građevinom za gospodarenje otpadom građevina druge namjene u kojoj se obavlja djelatnost uporabe otpada;
- **građevni otpad** je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenje je nastao;

- **interventno sakupljanje otpada** je sakupljanje otpada uređajima i opremom u svrhu hitnog uklanjanja otpada s određene lokacije radi sprječavanja nastanka i/ili smanjenja na najmanju moguću mjeru onečišćenja okoliša, ugrožavanja ljudskog zdravlja, uzrokovanja šteta biljnom i životinjskom svijetu i drugih šteta;
- **inertni otpad** je otpad koji ne podliježe značajnim fizikalnim, kemijskim i/ili biološkim promjenama;
- **krupni (glomazni) komunalni otpad** je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je napatkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- **komunalni otpad** je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva;
- **materijalna uporaba** je svaki postupak uporabe koji ne uključuje energetske uporabu i preradu u materijale koji će se koristiti kao gorivo;
- **metoda** je način izvođenja tehnološkog procesa na određenoj lokaciji određenom opremom, uređajem, vozilom i ljudstvom, uključujući upravljački nadzor izvođenja tehnološkog procesa;
- **miješani komunalni otpad** je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;
- **mobilni uređaj za obradu otpada** je pokretna tehnička jedinica u kojoj se otpad obrađuje, u pravilu, na mjestu nastanka ili na mjestu ugradnje u materijale postupcima obrade, osim R1, D1, D2, D3, D4, D5, D6, D7, D10, D11 i D12 i postupaka R i D u kojima nastaje otpadna voda koja se ispušta u okoliš⁶. Mobilnim uređajem za obradu otpada ne smatra se onaj uređaj koji se koristi duže od šest mjeseci na određenoj lokaciji, osim mobilnog uređaja kojim se koristi radi sanacije onečišćene lokacije;
- **morski otpad** je otpad u morskom okolišu i obalnom području u neposrednom kontaktu s morem koji nastaje ljudskim aktivnostima na kopnu ili moru, a nalazi se na površini mora, u vodenom stupcu, na morskom dnu ili je naplavljen;
- **nasipavanje otpada** je postupak uporabe pri kojem se odgovarajući otpad koristi za nasipavanje iskopanih površina ili u tehničke svrhe pri krajobraznom uređenju i kojim se otpad koristi kao zamjena za materijal koji nije otpad sukladno Zakona o održivom gospodarenju otpadom i propisima donesenim na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- **najbolje raspoložive tehnike** su najbolje raspoložive tehnike sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita okoliša;
- **neopasni otpad** je otpad koji ne posjeduje niti jedno od opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- **neusklađeno odlagalište** je odlagalište koje ne ispunjava uvjete propisane pravilnikom iz članka 104. Zakona o održivom gospodarenju otpadom i određeno je odlukom iz članka 26. stavka 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- **notifikacijski postupak** je postupak prethodne pisane obavijesti i odobrenja u prekograničnom prometu otpada koji podliježe takvom postupku;

⁶ Postupci obrade opisani su u Dodacima I i II Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

- **obrada otpada** su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja;
- **odlagalište otpada** je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:
 - interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje,
 - odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine),
 - iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada
- **odvojeno sakupljanje** je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada;
- **opasni otpad** je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- **oporaba otpada** je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. Zakona o održivom gospodarenju otpadom sadržan je popis postupaka uporabe koji ne isključuje druge moguće postupke uporabe:
 - R 1 Korištenje otpada uglavnom kao goriva ili drugog načina dobivanja energije,
 - R 2 Obnavljanje/regeneracija otpadnog otapala,
 - R 3 Recikliranje/obnavljanje otpadnih organskih tvari koje se ne koriste kao otapala (uključujući kompostiranje i druge procese biološke pretvorbe) (ovo obuhvaća plinifikaciju i pirolizu u kojima se sastojci upotrebljavaju kao kemikalije),
 - R 4 Recikliranje/obnavljanje otpadnih metala i spojeva metala,
 - R 5 Recikliranje/obnavljanje drugih otpadnih anorganskih materijala (ovo obuhvaća čišćenje tla koje rezultira uporabom tla i recikliranjem anorganskih građevinskih materijala,
 - R 6 Regeneracija otpadnih kiselina ili lužina,
 - R 7 Oporaba otpadnih sastojaka koji se koriste za smanjivanje onečišćenja,
 - R 8 Oporaba otpadnih sastojaka iz katalizatora,
 - R 9 Ponovna prerada otpadnih ulja ili drugi načini ponovne uporabe ulja,
 - R 10 Tretiranje tla otpadom u svrhu poljoprivrednog ili ekološkog poboljšanja,
 - R 11 Upotreba otpada nastalog bilo kojim postupkom navedenim pod R 1 – R 10,
 - R 12 Razmjena otpada radi primjene bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R 1 – R 11 (ako nijedna druga oznaka R nije odgovarajuća, ova može obuhvatiti prethodne postupke prije uporabe uključujući prethodnu preradu kao što su između ostalog rasklapanje, sortiranje, drobljenje, sabijanje, peletiranje, sušenje, usitnjavanje, kondicioniranje, ponovno pakiranje, odvajanje, uklapanje ili miješanje prije podvrgavanja bilo kojem od postupaka navedenim pod R1 – R11),
 - R 13 Skladištenje otpada prije bilo kojeg od postupaka uporabe navedenim pod R 1 do R 12 (osim privremenog skladištenja otpada na mjestu nastanka, prije sakupljanja);
- **otpad** je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa;

- **otpadna ulja** su mineralna ili sintetička ulja za podmazivanje ili industrijska ulja koja su postala neprikladna za uporabu za koju su prvobitno namijenjena, primjerice ulja iz motora s unutarnjim izgaranjem i ulja reduktora, ulja za podmazivanje, ulja za turbine i hidraulička ulja;
- **ovlaštenik** je pravna ili fizička osoba – obrtnik kojem je prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom dana suglasnost za sklapanje ugovora s Fondom za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u vezi gospodarenja posebnom kategorijom otpada;
- **ponovna uporaba** je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni;
- **posjednik otpada** je proizvođač otpada ili pravna i fizička osoba koja je u posjedu otpada;
- **posrednik** je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja obavlja djelatnost posredovanja u gospodarenju otpadom, uključujući i posrednika koji ne preuzima otpad u neposredni posjed;
- **postupci gospodarenja otpadom** su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada;
- **potapanje otpada** je postupak zbrinjavanja otpada koji uključuje odlaganje otpada s plovnih objekata ili zrakoplova u more te odlaganje, skladištenje ili ukopavanje otpada s plovnih objekata ili zrakoplova na morsko dno ili u morsko podzemlje;
- **prethodna suglasnost** je obavijest kojom nadležno tijelo države polazišta najavljuje prekogranični promet otpada koji podliježe notifikacijskom postupku;
- **pretovarna stanica** (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja;
- **priprema za ponovnu uporabu** su postupci uporabe kojima se proizvodi ili dijelovi proizvoda koji su postali otpad provjerom, čišćenjem ili popravkom, pripremaju za ponovnu uporabu bez dodatne prethodne obrade;
- **problematični otpad** je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada;
- **proizvodni otpad** je otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača;
- **proizvođač otpada** je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili koja prethodnom obradom, miješanjem ili drugim postupkom mijenja sastav ili svojstva otpada;
- **proizvođač proizvoda** je pravna ili fizička osoba – obrtnik koja na profesionalnoj osnovi razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje, unosi ili uvozi, odnosno stavlja na tržište proizvode i/ili uređaje i/ili opremu;
- **reciklažno dvorište** je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada;

- **reciklažno dvorište za građevni otpad** je građevina namijenjena razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada;
- **recikliranje** je svaki postupak oporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje;
- **regeneracija otpadnih ulja** označava svaki postupak oporabe kojim se bazna ulja mogu proizvesti rafiniranjem otpadnih ulja, posebno uklanjanjem nečistoća, proizvoda oksidacije i aditiva sadržanih u takvim uljima;
- **sakupljanje otpada** je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu;
- **skladištenje otpada** je privremeni smještaj otpada u skladištu najduže do godinu dana;
- **spaljivanje otpada** je postupak oporabe, odnosno zbrinjavanja otpada u kojem se spaljuje otpad sa ili bez oporabe topline proizvedene izgaranjem. To uključuje oksidacijsko spaljivanje otpada, kao i druge termičke procese, poput pirolize, rasplinjavanja ili plazma procesa, sve dok se rezultirajući produkti tih obrada nakon toga spaljuju;
- **sprječavanje nastanka otpada** su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:
 - količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
 - štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili
 - sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.
- **stavljanje na tržište** je svaki postupak proizvođača proizvoda kojim određeni proizvod čini dostupan kupcu, neovisno o načinu prodaje na teritoriju Republike Hrvatske,
- **suspaljivanje otpada** je postupak oporabe, odnosno zbrinjavanja otpada čija je prvenstvena svrha proizvodnja energije ili materijalnih produkata (proizvoda) i u kojem se otpad koristi kao redovno ili dopunsko gorivo ili u kojem se otpad termički obrađuje radi zbrinjavanja. To uključuje oksidacijsko spaljivanje otpada, kao i druge termičke procese, poput pirolize, rasplinjavanja ili plazma procesa, sve dok se rezultirajući produkti tih obrada nakon toga spaljuju;
- **tehnološki procesi gospodarenja otpadom** (u daljnjem tekstu: tehnološki procesi) su određene funkcionalno-tehnološke cjeline gospodarenja otpadom kojima se opisuje materijalni tok otpada, a uključuju prikupljanje, prihvatanje, skladištenje, prethodno razvrstavanje i razvrstavanje, miješanje otpada, pakiranje, popravak, čišćenje, provjera budućeg proizvoda i u slučaju oporabe ili zbrinjavanja otpada tehnološke procese koje je odredio podnositelj zahtjeva za dozvolu za gospodarenje otpadom sukladno smjernicama;
- **termička obrada otpada** su postupci spaljivanja, suspaljivanja i drugi postupci obrade otpada kojima se promjenom temperature otpada postiže promjena strukture i svojstva otpada;
- **trgovac otpadom** je pravna ili fizička osoba koja u svoje ime i za svoj račun kupuje i prodaje otpad, uključujući trgovca otpadom koji ne preuzima otpad u neposredni posjed;
- **vlasnik otpada** je osoba koja je nositelj materijalnih i drugih prava i obveza u vezi otpada;

- **zbrinjavanje otpada** je svaki postupak koji nije oporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije.

17.5. POJMOVI KOJI SE KORISTE U GOSPODARENJU OTPADOM (II)

- definirani su na temelju Uredbe o gospodarenju komun. otpadom, članak 3:

- **Agencija** je Hrvatska agencija za okoliš i prirodu;
- **biorazgradivi komunalni otpad** u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton;
- **cijena javne usluge** je novčani iznos u kunama za pruženu javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada;
- **evidencija o preuzetom komunalnom otpadu** (u daljnjem tekstu: Evidencija) je evidencija koju vodi davatelj usluge i sadrži podatke o korisniku usluge, korištenju javne usluge za obračunsko mjesto, korištenju reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta i korištenju usluge preuzimanja glomaznog otpada;
- **Fond** je Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost;
- **izjava o načinu korištenja javne usluge** (u daljnjem tekstu: Izjava) je izjava na obrascu koju korisnik usluge ispunjava i dostavlja davatelju usluge;
- **javna površina** je površina javne namjene sukladno posebnom propisu koji uređuje prostorno uređenje;
- **javna usluga** je javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada;
- **korištenje javne usluge** je predaja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada davatelju usluge;
- **mjesto primopredaje** je lokacija spremnika kod korisnika usluge;
- **naselje** je naselje propisano posebnim propisom koji uređuje područja županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj;
- **obavijest o prikupljanju miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada** (u daljnjem tekstu: Obavijest) je obavijest davatelja javne usluge korisniku usluge o načinu korištenja javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom;
- **obračunsko mjesto** je adresa nekretnine;
- **obračunsko razdoblje** je razdoblje na koje se odnosi obračun iznosa cijene javne usluge;
- **obvezna minimalna javna usluga** je dio javne usluge koju je potrebno osigurati kako bi sustav sakupljanja komunalnog otpada mogao ispuniti svoju svrhu poštujući pritom obvezu o osiguranju primjene načela »onečišćivač plaća«, ekonomski održivo poslovanje te sigurnost, redovitost i kvalitetu pružanja javne usluge;
- **odluka o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada** (u daljnjem tekstu: Odluka) je odluka koju donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave;
- **primopredaja otpada** je predaja otpada od strane korisnika usluge te preuzimanje tog otpada od strane davatelja javne usluge;

- **reciklabilni komunalni otpad** čine otpadna plastika, otpadni metal i otpadno staklo, a kad je to prikladno i druge vrste otpada koje su namijenjene recikliranju (npr. otpadni tekstil, otpadno drvo i sl.);
- **sustav sakupljanja komunalnog otpada** je sustav kojeg čine javna usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i usluga povezana s javnom uslugom;
- **ugovor o korištenju javne usluge** (u daljnjem tekstu: Ugovor) je ugovor između davatelja javne usluge i korisnika javne usluge kojim se uređuje pružanje i korištenje javne usluge;
- **ugovorna kazna** je iznos određen Odlukom koji je dužan platiti korisnik usluge u slučaju kad je postupio protivno Ugovoru;
- **usluga povezana s javnom uslugom** je odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta, spremnika na javnim površinama i kod korisnika usluge te odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog) komunalnog otpada;
- **Zakon** je Zakon o održivom gospodarenju otpadom (ZOGO).